

Z A K O N

O MATIČNOM REGISTRU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom se uređuje uspostavljanje Matičnog registra i evidencija koje se vode u Matičnom registru, njihova sadržina i nadležnost za vođenje, način vođenja, vrsta izvoda i uverenja koji se izdaju iz Matičnog registra, razmena i korišćenje podataka, uslovi za obavljanje poslova matičara, nadzor nad primenom propisa i druga pitanja od značaja za uspostavljanje i vođenje Matičnog registra.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu u muškom rodu obuhvataju iste pojmove u ženskom rodu.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) Matični registar je softversko rešenje, odnosno centralizovana elektronski vođena baza podataka koja sadrži Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije;
- 2) Jedinice lokalne samouprave su opštine, gradovi i grad Beograd;
- 3) Organi uprave su opštinska uprava, gradska uprava i Gradska uprava grada Beograda;
- 4) Ministarstvo je ministarstvo nadležno za poslove uprave;
- 5) Ministar je ministar nadležan za poslove uprave;
- 6) Posebna organizacija je organ državne uprave u čijoj je nadležnosti projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave i informacionih sistema i infrastrukture organa državne uprave;
- 7) Tehnička greška je greška koja se odnosi na očiglednu grešku koja je nastala prilikom prepisa podataka iz prijave, odnosno javne isprave, odnosno akta nadležnog organa, poput očigledne omaške, greške u brojevima i slovima, itd;
- 8) Diplomatsko-konzularno predstavništvo je diplomatsko-konzularno predstavništvo Republike Srbije u inostranstvu;
- 9) Ovlašćeni diplomatsko-konzularni službenik je službenik iz sastava diplomatsko-konzularnog predstavništva koga ovlasti šef diplomatsko-konzularnog predstavništva, odnosno ministar nadležan za spoljne poslove;
- 10) Jedinstvena identifikaciona oznaka upisa je jedinstvena oznaka koja se dodeljuje prilikom inicijalnog upisa lica u Matični registar.

Način, cilj i svrha uspostavljanja i vođenja Matičnog registra

Član 3.

Cilj uspostavljanja Matičnog registra kao softverskog rešenja je centralizovano elektronsko vođenje baze podataka koja sadrži Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije.

Svrha obrade podataka u okviru Matičnog registra je:

- 1) tačno i ažurno vođenje podataka o ličnim statusima građana;
- 2) određivanje ličnog statusa lica i povezivanje sa podacima ličnog statusa deteta;
- 3) razvoj elektronskih usluga zasnovanih na tačnim i ažurnim podacima iz matičnog registra;
- 4) efikasno vođenje upravnih i drugih postupaka organa.

Matični registar, pored Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidencije o državljanstvu Republike Srbije sadrži i druge evidencije, i to:

- 1) Evidenciju o izdatim dozvolama da se umrli sahrani pre upisa činjenice smrti;
- 2) Evidenciju o odloženim upisima;
- 3) Evidenciju o izdatim izvodima i uverenjima;
- 4) Evidenciju o datim ovlašćenjima za obavljanje poslova matičara.

Matični registar uspostavljaju, održavaju i unapređuju ministarstvo nadležno za poslove uprave u delu koji se odnosi na Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove u delu koji se odnosi na Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije, uz tehničku podršku posebne organizacije.

Rukovalac podataka koje se vode u evidenciji rođenja, zaključenja braka i smrti je ministarstvo nadležno za poslove uprave, a rukovalac podataka koje se vode u Evidenciji o državljanstvu Republike Srbije je ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Posebna organizacija, kao obrađivač pruža tehničku podršku u uspostavljanju, održavanju i unapređenju Matičnog registra i sporovodi mere zaštite, odnosno obavlja poslove koji se odnose na čuvanje, obezbeđivanje sigurnosti i bezbednosti podataka koji se vode u Matičnom registru, u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava i informaciona bezbednost.

Obrađivač podataka koji se vode u Matičnom registru neposredno je matičar, odnosno ovlašćeni diplomatsko-konzularni službenik.

Značaj Matičnog registra kao osnovne službene evidencije

Član 4.

Podaci u drugim službenim evidencijama i identifikacionim ispravama državljana Republike Srbije moraju biti istovetni podacima sadržanim u Matičnom registru.

Dokazna snaga i istinitost podataka

Član 5.

Podaci iz Matičnog registra, odnosno izvodi i uverenja koja se izdaju na osnovu podataka iz Matičnog registra imaju dokaznu snagu javnih isprava.

Podaci upisani u Matični registar i činjenice koje se njima dokazuju smatraju se istinitim dok se na zakonom propisan način ne dokaže suprotno.

Sadržina Matičnog registra

Obavezni podaci

Član 6.

Matični registar sadrži obavezne podatke o licu, koji su zajednički za Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije, i to: ime i prezime, pol, dan, mesec i godina rođenja, mesto i država rođenja i jedinstveni matični broj građana (u daljem tekstu: JMBG), odnosno evidencijski broj stranca (u daljem tekstu: EBS).

Izuzetno, za lica za koja se ne određuje ili nije moguće odrediti JMBG, odnosno lica kojima nije određen EBS, ovaj podatak se ne upisuje.

Obavezni podaci o licu upisuju se u Matični registar prilikom prvog upisa bez obzira da li je osnov upisa rođenje, državljanstvo, zaključenje braka ili smrt.

Pored podataka iz stava 1. ovog člana u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti upisuju se podaci u vezi sa rođenjem, zaključenjem braka i smrću, dok se u Evidenciju o državljanstvu pored podataka iz stava 1. ovog člana upisuju podaci koji su propisani zakonom kojim je regulisana oblast državljanstva.

U Matični registar upisuju se i ispravke, dopune ili brisanje podataka (u daljem tekstu: promene podataka).

Pojam i sadržina Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti

Član 7.

Evidencija rođenja, zaključenja braka i smrti je osnovna službena evidencija o ličnom stanju građana, u koju se upisuju činjenica rođenja, braka, smrti i druge zakonom predviđene činjenice i promene u vezi sa njima, na način da se za jedno lice podaci vode jedinstveno sa svim promenama.

Evidencija rođenja, zaključenja braka i smrti sadrži i sledeće podatke:

1) podaci u vezi sa rođenjem: prezime određeno pri rođenju, skraćeno lično ime, čas rođenja, opština/grad rođenja, državljanstvo, podaci o roditeljima; ime i prezime roditelja i njihovo prezime određeno pri rođenju, JMBG/EBS roditelja, ukoliko je određen, dan, mesec i godina rođenja roditelja, mesto i opština/grad rođenja roditelja, država rođenja roditelja, državljanstvo roditelja, podaci o: utvrđivanju vremena i mesta rođenja u sudskom postupku; nacionalnoj pripadnosti; materinstvu utvrđenom ili osporenom sudskom odlukom; priznanju očinstva, očinstvu utvrđenom ili osporenom sudskom odlukom; usvojenju i prestanku usvojenja; stavljanju pod starateljstvo i prestanku starateljstva; lišenju i vraćanju poslovne sposobnosti; lišenju i vraćanju roditeljskog prava; produženju i prestanku produženog roditeljskog prava; vršenju roditeljskog prava; promeni ličnog imena, imena ili prezimena roditelja, deteta ili supružnika, odnosno usvojitelja ili staratelja; promeni pola;

2) podaci u vezi sa brakom: dan, mesec, godina, mesto, opština/grad i država zaključenja braka; podaci o supružnicima: ime i prezime supružnika; JMBG odnosno EBS; dan, mesec i godina rođenja, mesto i opština/grad rođenja i država rođenja; državljanstvo; prezime koje su supružnici uzeli pri zaključenju braka; ime i prezime svedoka pri zaključenju braka; ime i prezime tumača ako je njegovo prisustvo pri zaključenju braka bilo neophodno; ime i prezime punomoćnika u trenutku zaključenja braka, ako pri zaključenju braka jednog supružnika zastupa punomoćnik; utvrđivanje postojanja, odnosno nepostojanja braka u sudskom postupku; podaci o prestanku braka;

3) podaci u vezi sa smrću: dan, mesec, godina i čas smrti; mesto, opština/grad i država gde je smrt nastala, ime i prezime supružnika umrlog i njegovo

prezime određeno pri rođenju, ako je umrli bio u braku; proglašenje nestalog lica umrlim i smrt utvrđena u sudskom postupku.

U evidenciju iz stava 1. ovog člana upisuju se i drugi podaci određeni zakonom.

U evidenciju iz stava 1. ovog člana podatak o državljanstvu upisuje se samo za lice koje nije državljanin Republike Srbije, prema podatku iz putne isprave.

Podaci iz člana 6. stav 1. ovog zakona i podaci iz st. 2–4. ovog člana čine podatke ličnog statusa lica.

Povezivanje podataka ličnog statusa sa podacima o deci

Član 8.

U podacima ličnog statusa roditelja sadržani su i podaci o deci, povezivanjem sa podacima ličnog statusa deteta.

Evidencija o državljanstvu Republike Srbije

Član 9.

Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije vode jedinice lokalne samouprave kao povereni posao, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje državljanstvo Republike Srbije.

Podaci iz evidencije iz stava 1. ovog člana propisani su zakonom kojim se uređuje državljanstvo Republike Srbije.

Podatak o državljanstvu Republike Srbije iz evidencije iz stava 1. ovog člana prikazuje se u podacima o ličnom statusu lica.

Drugi podaci od značaja za vođenje Matičnog registra

Član 10.

Matični registar sadrži i druge podatke kojima se omogućuje zakonito, ažurno i efikasno vođenje ovog registra, i to tehničke podatke koji se odnose na:

- 1) redni broj upisa i jedinicu lokalne samouprave koja je izvršila upis; datum upisa i promene podataka, kao i podatke o matičaru koji je izvršio upis i promenu podataka;
- 2) jedinstvene identifikacione oznake upisa;
- 3) podatke o svim predmetima u smislu kancelarijskog poslovanja, koji se odnose na upis i promenu podataka;
- 4) šifarnike neophodne za vođenje podataka;
- 5) evidencije logova za pristup podacima i to: podatak o licu, odnosno organu koje je pristupilo podacima, datum i vreme pristupa, skup podataka kojima se pristupalo.

Matični registar sadrži i podatke o pravnom osnovu za upis i promenu podataka, kao i podatke o donosiocu akta, odnosno izdavaocu prijave ili javne isprave, vrsti akta ili prijave ili javne isprave i broj i datum izdavanja prijave, akta ili javne isprave.

Zbirka isprava kao sastavni deo Matičnog registra

Član 11.

Sastavni deo Matičnog registra su prijave, javne isprave i akti nadležnih organa na osnovu kojih se vrši upis i promena podataka.

Osnov za povezivanje i razmenu podataka

Član 12.

Osnov za povezivanje podataka u Matičnom registru predstavlja JMBG određen u skladu sa propisima o jedinstvenom matičnom broju građana, odnosno jedinstvena identifikaciona oznaka koja se dodeljuje u okviru Matičnog registra.

Osnov za razmenu podataka iz drugih službenih evidencija je JMBG.

Matičar bez odlaganja po službenoj dužnosti pribavlja JMBG radi upisa u Matični registar, na način i u skladu sa propisima o jedinstvenom matičnom broju građana.

U slučaju promene JMBG na osnovu podataka nadležnog organa koji ga je odredio isti se po upisu u Matični registar automatski ažurira u Matičnom registru.

Za stranca kome je određen EBS shodno se primenjuju odredbe st. 1–4. ovog člana.

Nadležnost

Član 13.

Poslove vođenja Matičnog registra i odlučivanja u prvostepenom upravnom postupku u oblasti Matičnog registra kao poveren posao obavljaju jedinice lokalne samouprave.

Poslove iz stava 1. ovog člana vrši organ uprave.

Izuzetno, organi iz st. 1. i 2. ovog člana mogu zajednički da obezbede izvršenje poverenih poslova u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

O žalbi protiv prvostepenog rešenja organa iz stava 2. ovog člana u vezi sa podacima iz Evidencije o rođenju, zaključenju braka i smrti odlučuje Ministar.

O žalbi protiv prvostepenog rešenja organa iz stava 2. ovog člana u vezi sa podacima iz Evidencije o državljanstvu Republike Srbije, odlučuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Matičar

Član 14.

Matični registar vodi matičar.

Matičar je ovlašćen da upisuje podatke u Matični registar, izdaje izvode i uverenja na osnovu podataka iz evidencije iz čl. 7. i 9. ovog zakona i obavlja druge poslove određene zakonom.

Mesna nadležnost

Član 15.

Činjenicu rođenja, zaključenja braka i smrti upisuje matičar organa uprave na čijem području je ta činjenica nastala, osim ako nije drukčije određeno ovim zakonom.

Druge činjenice i podatke i promene u vezi sa njima koje se upisuju u Matični registar upisuje matičar jedinice lokalne samouprave, i to koji je izvršio:

- 1) upis činjenice rođenja za podatke iz člana 7. stav 2. tačka 1);
- 2) upis činjenice braka za podatke iz člana 7. stav 2. tačka 2);
- 3) upis činjenice smrti za podatke iz člana 7. stav 2. tačka 3).

Činjenicu državljanstva Republike Srbije i promene u vezi sa tom činjenicom upisuje nadležni matičar u skladu sa propisima o državljanstvu Republike Srbije.

Upisane promene podataka istovremeno se ažuriraju u Matičnom registru.

II. UPIS PODATAKA U EVIDENCIJU ROĐENJA, ZAKLJUČENJA BRAKA I SMRTI

1. Upis rođenja

Član 16.

Rođenje deteta u zdravstvenoj ustanovi dužna je da matičaru prijavi zdravstvena ustanova dostavljanjem prijave rođenja u elektronskom obliku.

Radi upisa činjenice rođenja u prijavu rođenja iz stava 1. ovog člana upisuju se: ime i prezime deteta; dan, mesec, godina, čas i minut rođenja; pol deteta; mesto rođenja, opština/grad rođenja i država rođenja; podaci o roditeljima: ime i prezime, i prezime određeno pri rođenju; dan mesec i godina rođenja; mesto i opština/grad i država rođenja, JMBG, odnosno EBS; državljanstvo; nacionalna pripadnost; naziv zdravstvene ustanove u kojoj je dete rođeno, odnosno koja je izdala prijavu rođenja ako je dete rođeno van zdravstvene ustanove i ime i prezime doktora medicine koji je podneo prijavu, odnosno ime i prezime nadležnog doktora medicine specijaliste ginekologije i akušerstva u zdravstvenoj ustanovi.

O izvršenom upisu, na osnovu elektronski podnete prijave, obaveštavaju se roditelji deteta, nakon čega im matičar dostavlja izvod sa podacima o rođenju.

Rođenje van zdravstvene ustanove

Član 17.

Rođenje deteta van zdravstvene ustanove dužan je da matičaru prijavi doktor medicine, odnosno medicinska sestra-babica koja je prisustvovala porođaju, na način propisan članom 16. stav 1. ovog zakona.

Ako lica iz stava 1. ovog člana nisu prisustvovala porođaju, rođenje prijavljuje otac deteta, a ako on nije u mogućnosti da to učini, drugi član domaćinstva, odnosno lice u čijem prisustvu je dete rođeno, ili majka čim za to bude sposobna.

Ako lica iz st. 1. i 2. ovog člana nema ili nisu u mogućnosti da prijave rođenje, prijavljuje ga lice koje je saznalo za rođenje.

U slučaju iz st. 2 i 3. ovog člana, rođenje se prijavljuje zdravstvenoj ustanovi koja obaveštava nadležnog doktora medicine specijalistu ginekologije i akušerstva u zdravstvenoj ustanovi, koji vrši prijavu rođenja na način propisan članom 16. stav 1. ovog zakona.

U slučaju rođenja deteta van zdravstvene ustanove u prijavu rođenja upisuju se, pored podataka propisanih članom 16. stav 2. i sledeći podaci: da li je dete rođeno u stanu, odnosno kući ili na drugom mestu; da li je dete rođeno uz pomoć doktora medicine, akušerske sestre-babice, drugog lica ili bez pomoći; kao i ime i prezime lica uz čiju pomoć je dete rođeno, ako su rođenje prijavila lica iz st. 2. i 3. ovog člana i ime i prezime tih lica.

Rok za prijavu rođenja

Član 18.

Rođenje deteta prijavljuje se u roku od osam dana od dana rođenja.

Ako je dete rođeno mrtvo, rođenje se mora prijaviti u roku od 24 časa od njegovog rođenja.

U slučaju da dete umre u roku od osam dana od dana rođenja, ukoliko već nije izdata, prijava rođenja se izdaje odmah, a najkasnije zajedno sa potvrdom o smrti.

Nadležnost za upis rođenja

Član 19.

Činjenicu rođenja deteta upisuje matičar organa uprave na čijem se području nalazi mesto rođenja deteta.

U slučaju kada je dete rođeno u prevoznom sredstvu u toku putovanja, za upis činjenice rođenja nadležan je matičar organa uprave na čijem području se putovanje majke završilo.

Upis rođenja deteta čiji su roditelji nepoznati

Član 20.

Činjenica rođenja deteta čiji su roditelji nepoznati upisuje matičar organa uprave na čijem se području nalazi mesto gde je dete pronađeno.

Upis se vrši na osnovu rešenja nadležnog organa starateljstva koje sadrži sledeće podatke: lično ime deteta, pol deteta i dan, mesec, godinu, čas rođenja, mesto i opštinu/grad rođenja i državljanstvo deteta. Kao mesto rođenja upisuje se mesto gde je dete pronađeno.

Činjenica rođenja deteta bez roditeljskog staranja

Član 21.

Činjenica rođenja deteta bez roditeljskog staranja koja se prijavljuje po isteku roka iz člana 18. stav 1. ovog zakona, a koju nije moguće upisati na način uređen članom 19. ovog zakona, upisuje se po mestu boravišta deteta u vreme pokretanja postupka za upis te činjenice u Matični registar.

Upis se vrši na osnovu rešenja nadležnog organa starateljstva koje sadrži sledeće podatke: lično ime deteta; pol deteta; dan, mesec i godinu rođenja; mesto i opštinu/grad rođenja i državljanstvo deteta. Kao mesto rođenja upisuje se mesto gde dete ima boravište u vreme pokretanja postupka za upis činjenice rođenja, a podaci o roditeljima ukoliko su poznati.

Ako se naknadno utvrdi da je rođenje deteta već upisano u Matični registar, organ starateljstva koji je doneo rešenje iz stava 2. ovog člana, donosi rešenje o poništenju rešenja na osnovu kog će se poništiti kasniji upis činjenice rođenja deteta.

Upis ličnog imena

Član 22.

Lica koja su po propisima o ličnom imenu ovlašćena da odrede lično ime deteta dužna su da prijave lično ime deteta prilikom prijave rođenja deteta na način propisan članom 16. stav 1. i članom 17. st. 1. i 4. ovog zakona ili nadležnom matičaru najkasnije u roku od 30 dana od dana rođenja deteta.

Ako se lica iz stava 1. ovog člana ne sporazumeju o ličnom imenu deteta i u drugim slučajevima propisanim zakonom kojim se regulišu porodični odnosi, dužna su da o tome obaveste nadležnog matičara u roku od 30 dana od dana rođenja deteta.

Ako je rok iz stava 1. ovog člana protekao ili u slučaju iz stava 2. ovog člana, matičar bez odlaganja obaveštava nadležni organ starateljstva radi donošenja rešenja na osnovu kog se vrši upis ličnog imena deteta.

2. Upis usvojenja

Osnov za upis

Član 23.

Usvojeno dete upisuje se u evidenciju iz člana 7. ovog zakona na osnovu rešenja o novom upisu rođenja usvojenika koje donosi organ starateljstva.

Rešenje o novom upisu činjenice rođenja usvojenika sadrži sledeće podatke: ime i prezime deteta; pol deteta; dan, mesec, godinu i čas rođenja; JMBG; mesto i opštinu/grad rođenja i državljanstvo deteta. Podaci o roditeljima zamenjuju se podacima o usvojiteljima.

Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je i njime se poništava raniji upis činjenice rođenja usvojenika.

Upis prestanka usvojenja

Član 24.

Upis poništenja usvojenja u Evidenciju iz člana 7. ovog zakona vrši se na osnovu presude o poništenju usvojenja koju sud dostavlja organu starateljstva pred kojim je zasnovano usvojenje, na osnovu koje organ starateljstva donosi rešenje o poništenju rešenja o novom upisu rođenja usvojenika.

Na osnovu rešenja organa starateljstva iz stava 1. ovog člana osnažuje se prvi upis rođenja deteta.

Dostavljanje rešenja od strane organa starateljstva

Član 25.

Organ starateljstva rešenje iz člana 20. stav 2, člana 21. st. 2. i 3, člana 22. stav 3, člana 23. stav 1. i člana 24. ovog zakona dostavlja nadležnom matičaru radi upisa činjenica u evidenciju iz člana 7. ovog zakona.

Organ starateljstva rešenje iz člana 20. stav 2, člana 21. st. 2. i 3. i člana 23. stav 1. ovog zakona dostavlja nadležnom matičaru radi upisa činjenica u evidenciju iz člana 9. ovog zakona.

3. Upis činjenice zaključenja i prestanka braka

Mesna nadležnost za upis činjenice zaključenja braka

Član 26.

Činjenicu zaključenja braka upisuje matičar organa uprave na čijem području je mesto gde je brak zaključen.

Upis braka na osnovu sudske odluke

Član 27.

Brak čije se postojanje ne može dokazati ispravom propisanom ovim zakonom upisuje se na osnovu pravnosnažne odluke suda o utvrđivanju postojanja braka.

Dostavljanje odluke o prestanku braka po službenoj dužnosti

Član 28.

Sud po službenoj dužnosti radi upisa u evidenciju iz člana 7. ovog zakona dostavlja nadležnom matičaru odluku o prestanku braka, u roku od osam dana od dana pravnosnažnosti.

4. Upis činjenice smrti

Prijava činjenice smrti

Član 29.

Činjenicu smrti lica koje je umrlo u zdravstvenoj ustanovi dužna je da prijavi nadležna zdravstvena ustanova, odnosno ukoliko je lice umrlo van zdravstvene ustanove nadležni doktor medicine za stručno utvrđivanje vremena i uzroka smrti umrlih van zdravstvene ustanove (u daljem tekstu: nadležni doktor medicine), dostavljanjem potvrde o smrti u elektronskom obliku.

U slučaju nalaženja tela lica čiji je indentitet nepoznat, potvrdu o smrti izdaje nadležna zdravstvena ustanova, na način propisan stavom 1. ovog člana.

Činjenica smrti prijavljuje se nadležnom matičaru u roku od tri dana od dana smrti, odnosno nalaženja tela lica čiji je identitet nepoznat.

Ako je posebnim propisom određen kraći rok od tri dana za sahranu, činjenica smrti mora se prijaviti pre sahrane.

Mesna nadležnost za upis činjenice smrti

Član 30.

Činjenicu smrti upisuje matičar organa uprave na čijem području se nalazi mesto gde je smrt nastupila.

U slučaju kada je smrt nastupila u prevoznom sredstvu u toku putovanja, za upis činjenice smrti nadležan je matičar organa uprave na čijem području se putovanje završilo.

Ako se mesto smrti ne može utvrditi, smrt upisuje matičar organa uprave na čijem se području nalazi mesto gde je pronađeno telo lica čiji je identitet nepoznat.

Izuzetno, ako je smrt nastupila u vanrednim situacijama, činjenicu smrti upisuje matičar organa uprave na čijem području je mesto gde se umrli sahranjuje.

Potvrda o smrti

Član 31.

Činjenica smrti u evidenciju iz člana 7. ovog zakona upisuje se u na osnovu potvrde o smrti koju izdaje zdravstvena ustanova u kojoj je lice umrlo, odnosno nadležni doktor medicine za lice koje je umrlo van zdravstvene ustanove, odnosno nadležna zdravstvena ustanova u slučaju nalaženja tela lica čiji je identitet nepoznat.

Radi upisa činjenice smrti u evidenciju iz člana 7. ovog zakona u potvrdu o smrti upisuju se: ime i prezime umrlog i prezime određeno pri rođenju; dan, mesec, godina i čas smrti; mesto, opština/grad smrti i država smrti; pol; dan, mesec i godina rođenja umrlog; mesto, opština/grad i država rođenja; JMBG, odnosno EBS; državljanstvo; bračni status umrlog; ime i prezime supružnika umrlog i njegovo prezime određeno pri rođenju, ime i prezime roditelja umrlog i njihov JMBG, odnosno EBS; naziv zdravstvene ustanove u kojoj je lice umrlo, odnosno zdravstvene ustanove koja je utvrdila smrt u slučaju nalaženja tela lica čiji je indentitet nepoznat i ime i prezime nadležnog doktora medicine koji je izdao potvrdu o smrti.

Bez potvrde o smrti ne može se izvršiti upis smrti u Matični registar, osim u slučajevima kada je smrt utvrđena u sudskom postupku i kada se upis vrši na osnovu izvoda inostranog organa.

Prijava činjenice smrti van zdravstvene ustanove

Član 32.

Smrt lica koje je preminulo van zdravstvene ustanove nadležnom doktoru medicine, radi utvrđivanja činjenice smrti, dužni su da prijave članovi porodice s kojima je umrli živeo, a ako ovih lica nema ili nisu u mogućnosti da to učine, druga lica s kojima je umrli živeo ili drugi članovi porodice koji su saznali za smrt, odnosno lica u čijem je stanu smrt nastupila, a ako nema ni ovih lica, činjenicu smrti dužno je da prijavi lica koje je prvo za smrt saznalo.

Prijava činjenice smrti nastale u vojnom objektu i drugim ustanovama

Član 33.

Smrt lica u vojnom objektu, zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, domu za stare, ustanovi za smeštaj učenika i studenata ili u drugoj ustanovi ili organizaciji dužna je da nadležnom doktoru medicine prijavi ustanova ili organizacija u kojoj je lice umrlo.

Dozvola da se umrli sahrani pre upisa činjenice smrti i vođenje evidencije o izdatim dozvolama

Član 34.

Umrli se može sahraniti pre nego što se njegova smrt upiše u evidenciju iz člana 7. ovog zakona, na osnovu dozvole organa uprave na čijoj teritoriji će se umrli sahraniti, ako iz opravdanih razloga nije bilo moguće prijaviti njegovu smrt matičaru.

U Matičnom registru vodi se Evidencija o izdatim dozvolama iz stava 1. ovog člana koja sadrži sledeće podatke: redni broj upisa; datum upisa u evidenciju; organ koji je doneo rešenje, broj i datum rešenja o dozvoli da se umrli sahrani pre prijave činjenice smrti matičaru; podaci o umrlom, i to: ime i prezime umrlog i prezime određeno pri rođenju; pol umrlog; dan, mesec, godina i čas smrti; mesto i opština/grad smrti; država smrti; dan, mesec i godina rođenja; mesto i opština/grad rođenja, država rođenja; JMBG, odnosno EBS i adresa umrlog u trenutku smrti.

Organ uprave koji je izdao dozvolu iz stava 1. ovog člana dužan je da istu dostavi matičaru prema mestu gde je činjenica smrti nastala, radi upisa u evidenciju iz stava 2. ovog člana.

Podaci iz evidencije iz stava 2. ovog člana čuvaju se trajno u svrhu pravne sigurnosti u vezi sa upisom podataka i sprečavanja eventualnih zloupotreba u vezi sa identitetom lica koje je sahranjeno pre upisa smrti u evidenciju iz člana 7. ovog zakona.

Upis činjenice smrti na osnovu sudske odluke

Član 35.

Proglašenje nestalog lica umrlim i smrt utvrđena u sudskom postupku u evidenciju iz člana 7. ovog zakona upisuje matičar organa uprave po mestu poslednjeg prebivališta umrlog, na osnovu pravnosnažne odluke suda.

Ako je poslednje prebivalište umrlog nepoznato ili u inostranstvu, činjenice iz stava 1. ovog člana upisuje matičar organa uprave prema mestu rođenja tog lica, a ako je umrli rođen u inostranstvu, prema mestu sedišta suda.

5. Upis ostalih podataka

Upis nacionalne pripadnosti

Član 36.

Podatak o nacionalnoj pripadnosti upisuje matičar organa uprave prema mestu upisa činjenice rođenja lica.

Podatak o nacionalnoj pripadnosti deteta upisuje se na zahtev roditelja na osnovu njihove zajedničke izjave koji se unosi u prijavu rođenja, odnosno koja se daje na zapisnik matičaru.

Ukoliko jedan od roditelja nije živ ili nije poznat ili je lišen roditeljskog prava, drugi roditelj može odrediti nacionalnu pripadnost deteta.

Ukoliko se roditelji ne saglase u pogledu nacionalne pripadnosti deteta, upis tog podatka neće se izvršiti, a dete sticanjem punoletstva može tražiti da se izvrši upis.

Na promenu ili brisanje podatka o nacionalnoj pripadnosti shodno se primenjuju odredbe o upisu.

Upis promene pola

Član 37.

Podatak o promeni pola upisuje se na osnovu potvrde o promeni pola koju u elektronskom obliku izdaje nadležna zdravstvena ustanova.

Zdravstvena ustanova iz stava 1. ovog člana dostavlja potvrdu o promeni pola matičaru organa uprave prema mestu upisa činjenice rođenja lica koje je promenilo pol.

Potvrdu iz stava 1. ovog člana zdravstvena ustanova dostavlja u roku od osam dana od dana promene pola.

U potvrdu iz stava 1. ovog člana upisuje se: ime i prezime; datum; mesto i opština/grad rođenja; JMBG, odnosno EBS, ukoliko je određen; ime i prezime roditelja lica kome je promenjen pol; podatak o promeni pola za to lice, kao i ime i prezime doktora medicine koji je izdao potvrdu.

Upis JMBG

Član 38.

U slučajevima kada u Matičnom registru nije upisan JMBG ili je upisan, a nije određen u skladu sa propisima iz oblasti jedinstvenog matičnog broja građana, matičar preuzima podatke iz službene evidencije jedinstvenih matičnih brojeva građana koju vodi ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Podaci se preuzimaju na osnovu pojedinačnog upita, a prema podacima iz ličnog statusa lica sa svim promenama ličnog imena.

Podatak o JMBG upisaće se samo ako je organ na nesumnjiv i nesporan način utvrdio da se taj podatak odnosi na lice za koje se vrši upis.

Podatak o EBS upisaće se u Matični registar na osnovu evidencije o strancima ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

III. NAČIN VOĐENJA

Jezik i pismo upisa

Član 39.

U Matični registar podaci se upisuju na srpskom jeziku, ćirilskim pismom.

Nazivi mesta u stranim državama i nazivi stranih država upisuju se u skladu s pravilima srpskog jezika i ćiriličkog pisma, a mogu se upisati i u izvornom obliku.

Jezik i pismo na kom se vrši upis ličnog imena

Član 40.

Lično ime deteta, roditelja, supružnika i umrlog upisuje se na srpskom jeziku, ćiriličkim pismom, a pripadnici nacionalne manjine imaju pravo i na upis ličnog imena prema jeziku i pravopisu pripadnika nacionalne manjine.

Lično ime deteta, roditelja, supružnika i umrlog državljanina Republike Srbije upisano u izvod iz odgovarajuće evidencije rođenih, venčanih i umrlih inostranog organa (u daljem tekstu: izvod inostranog organa) prema pravilima jezika i pisma države izdavanja, upisuje se u skladu sa pravilima srpskog jezika i ćiriličkog pisma, a pored toga upisuje se i u obliku sadržanom u izvodu inostranog organa.

Licima koja su stekla državljanstvo Republike Srbije, u skladu sa zakonom kojim se reguliše državljanstvo, lično ime upisuje se na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu, a pored toga upisuje se i u obliku sadržanom u javnoj ispravi inostranog organa.

Lično ime stranca, pored upisa na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu, upisuje se i u obliku sadržanom u javnoj ispravi inostranog organa.

Izuzetno, upis ličnog imena stranca se može izvršiti na osnovu javne isprave izdate od strane nadležnog organa Republike Srbije u skladu sa propisima koji regulišu prava stranaca i azila.

Činjenice i promene u vezi sa njima koje upisuje matičar

Član 41.

Matičar upisuje samo one činjenice i podatke koji su mu prijavljeni, odnosno koji su sadržani u prijavi, aktu nadležnog organa ili javnoj ispravi, na osnovu kojih se vrši upis.

Strane odluke o ličnom stanju (statusu) državljanina Republike Srbije upisuju se u Matični registar na osnovu strane odluke u skladu sa međunarodnim ugovorom ili pravnosnažne sudske odluke kojom je u Republici Srbiji priznata strana odluka.

Dostavljanje pravnosnažnih odluka nadležnih organa

Član 42.

Nadležni organ dužan je da odluku o činjenici rođenja, zaključenja braka i smrti, promenama u vezi sa tim činjenicama, kao i odluku o sticanju i prestanku državljanstva dostavi nadležnom matičaru radi upisa u evidenciju iz čl. 7. i 9. ovog zakona, u roku od osam dana od dana pravnosnažnosti, po pravilu elektronskim putem.

Izuzetno, odluke iz stava 1. ovog člana mogu se dostaviti u papirnom obliku.

Istinitost podataka i način podnošenja prijave

Član 43.

U prijavi za upis moraju se navesti istiniti, odnosno tačni podaci.

Prijava se podnosi u elektronskom, a izuzetno u papirnom obliku.

O prijavi za zaključenje braka sačinjava se zapisnik čiji su izgled i sadržina propisani.

Prijave činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti državljanina Republike Srbije koje su nastale u inostranstvu podnose se nadležnom diplomatsko-

konzularnom predstavništvu ili neposredno nadležnom organu iz člana 13. ovog zakona.

Odlaganja upisa radi provere

Član 44.

Matičar je dužan da prijavljeni podatak upiše u Matični registar bez odlaganja.

Izuzetno, upis se može odložiti radi provere, odnosno utvrđivanja podataka koji nedostaju, a koji se upisuju u Matični registar.

O odloženim upisima vodi se posebna evidencija u Matičnom registru.

Organ koji vrši ispravku greške

Član 45.

U slučaju da prijava, akt nadležnog organa ili javna isprava na osnovu koje se vrši upis u Matični registar, sadrži grešku ili ne sadrži pojedine podatke, ispravku greške, odnosno, dopunu podataka, vrši organ koji je izdao prijavu, doneo, odnosno izdao akt na osnovu kog se vrši upis, koji se nakon ispravke, odnosno dopune bez odlaganja dostavlja nadležnom matičaru.

Zaključenje upisa

Član 46.

Upis u Matični registar matičar potpisuje kvalifikovanim elektronskim potpisom, čime se taj upis smatra zaključenim.

Prosleđivanje izvoda stranom diplomatsko-konzularnom predstavništvu

Član 47.

U slučaju rođenja, zaključenja braka ili smrti stranca matičar je dužan da u skladu sa odredbama zaključenog međunarodnog ugovora prosledi izvod iz evidencije rođenja, zaključenja braka ili smrti nadležnom stranom diplomatsko-konzularnom predstavništvu, radi obaveštavanja države o promeni u ličnom stanju njenog državljanina, osim za lica koja su u statusu tražioca azila i lica kojima je odobreno pravo na azil.

Saznanje činjenice rođenja

Član 48.

Ukoliko matičar sazna za činjenicu rođenja koja nije upisana u evidenciju iz člana 7. ovog zakona, a nastala je na teritoriji Republike Srbije dužan je da bez odlaganja pokrene upravni postupak za naknadni upis ove činjenice, odnosno obavesti organ uprave koji je nadležan za upis činjenice prema mestu rođenja lica radi pokretanja postupka za upis rođenja.

Matičar postupa na način propisan stavom 1. ovog člana po isteku roka iz člana 50. ovog zakona.

Ukoliko se vreme i mesto rođenja ne može dokazati na način predviđen ovim zakonom, nakon donošenja rešenja organa uprave kojim se odbija zahtev, isto se dostavlja nadležnom organu starateljstva radi pokretanja sudskog postupka za utvrđivanje vremena i mesta rođenja u skladu sa zakonom.

Saznanje činjenice smrti

Član 49.

Ukoliko matičar sazna za činjenicu smrti koja nije upisana u evidenciju iz člana 7. ovog zakona, a nastala je na teritoriji Republike Srbije i ne može da se dokaže potvrdom o smrti, dužan je da bez odlaganja obavesti javnog tužioca radi pokretanja sudskog postupka za utvrđivanje smrti u skladu sa zakonom.

IV. NAKNADNI UPIS I ISPRAVKA GREŠKE

Naknadni upis činjenica i dopuna podataka

Član 50.

Ako se činjenica rođenja, odnosno smrti, prijavljuje po isteku 30 dana od dana kada je ta činjenica nastala, matičar je upisuje u evidenciju iz člana 7. ovog zakona na osnovu rešenja nadležnog organa uprave, odnosno odluke nadležnog organa.

Kada odluku iz stava 1. ovog člana donosi organ uprave, činjenica rođenja, odnosno smrti utvrđuje se na osnovu prijave rođenja, odnosno potvrde o smrti i drugih dokaza u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Ako se pojedini podatak u evidenciju iz člana 7. ovog zakona iz bilo kojih razloga nije mogao upisati prilikom osnovnog upisa, a upisuje se prema ovom zakonu, dopuna podatka se vrši na osnovu rešenja nadležnog organa uprave, odnosno odluke nadležnog organa, osim ukoliko zakonom nije drukčije propisano.

Ispravka tehničke greške

Član 51.

Tehničku grešku koju je matičar uočio nakon zaključenja upisa, matičar sam ispravlja, a datum i tekst ispravke beleži se u okviru Matičnog registra.

Postupak ispravke tehničke greške vrši se po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke.

Ispravka podataka

Član 52.

Podatak koji je upisan u evidenciju iz čl. 7. i 9. ovog zakona može se ispraviti samo na osnovu rešenja organa uprave, odnosno akta nadležnog organa, osim u slučajevima iz člana 51. ovog zakona.

Postupak ispravke podataka vodi se po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke, odnosno lica koje za to ima neposredan i na zakonu zasnovan pravni interes, u skladu s propisom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Nakon ispravke iz stava 1. ovog člana i člana 51. ovog zakona, matičar po službenoj dužnosti obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

V. MATIČNI REGISTAR U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA

Vođenje Matičnog registra u diplomatsko-konzularnim predstavništvima

Član 53.

Matični registar vodi se u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, u skladu sa ovim zakonom.

Diplomatsko-konzularna predstavništva koja imaju ovlašćenje za zaključenje braka između državljana Republike Srbije u diplomatsko-konzularnom

predstavništvu, u evidenciju iz člana 7. ovog zakona upisuju činjenicu zaključenja braka, kao i promene u vezi sa ovom činjenicom.

Diplomatsko-konzularno predstavništvo u kom su vođene matične knjige po ranijim propisima nastavlja u evidenciju iz člana 7. ovog zakona da upisuje promene podataka o ličnim stanjima građana, shodno odredbama ovog zakona.

Ovlašćenja službenika u diplomatsko-konzularnom predstavništvu

Član 54.

Matični registar u diplomatsko-konzularnom predstavništvu vodi, u svojstvu matičara, ovlašćeni diplomatsko-konzularni službenik.

Lice iz stava 1. ovog člana vrši upis podataka u evidenciju iz člana 7. ovog zakona, izdaje izvode iz Matičnog registra i obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Ispravka tehničke greške, ispravka i dopuna podatka

Član 55.

Ispravku tehničke greške vrši ovlašćeni diplomatski-konzularni službenik.

O ispravci, dopuni i brisanju podatka u Matičnom registru koji se vodi u diplomatsko-konzularnom predstavništvu odlučuje šef diplomatsko-konzularnog predstavništva.

O žalbi protiv prvostepenog rešenja iz stava 2. ovog člana odlučuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Shodna primena

Član 56.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na vođenje Matičnog registra od strane organa uprave shodno se primenjuju na vođenje Matičnog registara u diplomatsko-konzularnim predstavništvima.

VI. UPIS U MATIČNI REGISTAR NA OSNOVU IZVODA INOSTRANIH ORGANA

Upis činjenica nastalih u inostranstvu

Član 57.

Činjenica rođenja, zaključenja braka i smrti državljana Republike Srbije koja je nastala u inostranstvu upisuje se u evidenciju iz člana 7. ovog zakona na osnovu izvoda inostranog organa, koji je propisno overen, ako međunarodnim ugovorom ili ovim zakonom nije drukčije propisano.

Ako se ne može pribaviti izvod inostranog organa, upis činjenica iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu odluke nadležnog suda.

U evidenciju iz člana 7. ovog zakona upisuju se i druge promene ličnog stanja državljana Republike Srbije koje su nastale u inostranstvu, o čemu je stranka dužna da priloži odgovarajuću ispravu.

Upis činjenica iz st. 1. i 3. ovog člana vrši se na osnovu prijave koju stranka može podneti organu uprave ili diplomatsko-konzularno predstavništvu na čijoj teritoriji je nastala određena činjenica, koje bez odlaganja prijavu i izvod inostranog organa iz stava 1. ovog člana u elektronskom obliku prosleđuje nadležnom matičaru.

Ako na području na kojem je nastala činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti državljanina Republike Srbije, Republika Srbija nema diplomatsko-konzularno

predstavništvo, prijava za upis ovih činjenica može se podneti preko najbližeg diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Prijavu za upis rođenja deteta podnosi jedan od roditelja, odnosno zakonski zastupnik, u skladu sa propisima kojim se reguliše državljanstvo.

U slučaju smrti državljana Republike Srbije koja je nastala u inostranstvu, ako je u skladu sa međunarodnim ugovorom inostrani organ dostavio inostrani izvod iz evidencije umrlih, upis činjenice smrti vrši se neposredno na osnovu te javne isprave.

Pre upisa činjenice rođenja u evidenciju iz člana 7. ovog zakona nadležni matičar vrši upis činjenice državljanstva Republike Srbije u evidenciju iz člana 9. ovog zakona, u skladu sa propisima o državljanstvu Republike Srbije.

Nadležnost za upis činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti koje su nastale u inostranstvu

Član 58.

Upis činjenica iz člana 57. ovog zakona vrši matičar organa uprave, i to za:

1) činjenicu rođenja - po mestu poslednjeg prebivališta roditelja u vreme rođenja deteta, a ako roditelji nisu imali zajedničko prebivalište – po mestu prebivališta jednog od roditelja, a ako je mesto prebivališta roditelja nepoznato – po mestu rođenja jednog od roditelja;

2) činjenicu zaključenja braka – po mestu poslednjeg prebivališta supružnika u vreme zaključenja braka, a ako supružnici nisu imali zajedničko prebivalište – po mestu prebivališta jednog od supružnika, a ako je poslednje prebivalište supružnika nepoznato – po mestu rođenja jednog od njih;

3) činjenicu smrti – po mestu poslednjeg prebivališta umrlog, a ako je poslednje prebivalište nepoznato – po mestu rođenja.

Ako se činjenice rođenja, zaključenja braka i smrti ne mogu upisati u evidenciju iz člana 7. ovog zakona na način propisan u stavu 1. ovog člana zbog toga što je mesto rođenja lica nepoznato ili je mesto rođenja u inostranstvu, upis vrši matičar Gradske uprave grada Beograda.

Upis lica koje je steklo državljanstvo Republike Srbije

Član 59.

Lice koje je steklo državljanstvo Republike Srbije upisuje se u evidenciju iz člana 9. ovog zakona na osnovu rešenja nadležnog organa, u skladu sa propisima o državljanstvu Republike Srbije, nakon čega se bez odlaganja upisuje u evidenciju iz člana 7. ovog zakona na osnovu isprava inostranog organa koje su propisno overene, osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano.

Upis lica iz stava 1. ovog člana vrši se prema mestu prebivališta, odnosno boravišta u Republici Srbiji, a ukoliko lice nema prebivalište, odnosno boravište upis vrši matičar Gradske uprave grada Beograda.

Upis ličnog imena koje nije određeno u skladu sa domaćim propisima

Član 60.

Ako lično ime deteta upisano u izvod inostranog organa nije određeno u skladu s domaćim propisima o ličnom imenu, roditelji pred matičarem, odnosno ovlašćenim diplomatsko-konzularnim službenikom daju izjavu kojom određuju lično ime u skladu sa zakonom kojim se uređuje lično ime.

Utvrđivanje prezimena supružnika

Član 61.

Ako na osnovu izvoda inostranog organa nije moguće utvrditi prezime supružnika koje su uzeli prilikom zaključenja braka, matičar, odnosno ovlašćeni diplomatsko-konzularni službenik pribavlja taj podatak od inostranog organa pred kojim je brak zaključen.

Ako ni na taj način nije moguće utvrditi prezime supružnika, lica iz stava 1. ovog člana tu činjenicu utvrđuju na osnovu izjave supružnika.

VII. IZVODI I UVERENJA IZ MATIČNOG REGISTRA

Vrste i sadržina izvoda i uverenja

Član 62.

Na osnovu podataka sadržanih u Evidenciji rođenja, zaključenja braka i smrti izdaju se izvod sa podacima o rođenju, izvod sa podacima o zaključenju braka i izvod sa podacima o smrti, kao i uverenja.

Izvodi iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti sadrže sledeće podatke, i to:

1) Izvod sa podacima o rođenju:

ime i prezime; pol; dan, mesec, godina i čas rođenja; mesto i opština /grad i država rođenja; JMBG, odnosno EBS; državljanstvo; nacionalna pripadnost; bračni status i ako je lice u braku ime i prezime i JMBG, odnosno EBS supružnika; podaci o roditeljima, i to: ime i prezime (i prezime određeno pri rođenju); JMBG, odnosno EBS; državljanstvo; podaci o detetu: ime i prezime, pol, dan, mesec, godina i čas rođenja; mesto i opština/grad i država rođenja; JMBG, odnosno EBS i državljanstvo deteta;

2) Izvod sa podacima o zaključenju braka:

dan, mesec, godina zaključenja braka; mesto i opština/grad i država zaključenja braka; podaci o ženiku i nevesti, i to: ime i prezime; prezime koje su supružnici uzeli pri zaključenju braka; JMBG, odnosno EBS; dan, mesec i godina rođenja; mesto i opština/grad i država rođenja; državljanstvo; ime i prezime roditelja supružnika;

3) Izvod sa podacima o smrti:

ime i prezime (i prezime određeno pri rođenju, ako je umrli bio u braku); pol umrlog; dan, mesec, godina i čas smrti; mesto i opština/grad i država gde je smrt nastala; JMBG, odnosno EBS; dan, mesec i godina rođenja; mesto i opština/grad i država rođenja; državljanstvo; bračni status umrlog; ime i prezime supružnika umrlog i njegovo prezime određeno pri rođenju i ime i prezime roditelja umrlog.

Izvodi iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti sadrže poslednje podatke koji su upisani u ovu evidenciju do vremena izdavanja izvoda.

Uverenje iz evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti sadrži pojedine podatke upisane u ovu evidenciju ili pojedine činjenice o ličnom stanju građana koje proizlaze iz tih podataka u vreme izdavanja.

Uverenje o državljanstvu Republike Srbije izdaje se u skladu sa propisima o državljanstvu Republike Srbije.

Izvodom iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti ne dokazuje se državljanstvo Republike Srbije.

Obrasce izvoda i uverenja iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti tehnički izrađuje i štampa Narodna banka Srbije – Zavod za izradu novčanica i kovanog novca - Topčider.

Rok važenja izvoda iz evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti

Član 63.

Izvodi iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti nemaju ograničeni rok važenja, a za upotrebu izdatog izvoda koji ne sadrži poslednje upisane podatke iz te evidencije odgovorno je lice koje ga stavi u pravni saobraćaj.

Evidencija o izdatim izvodima i uverenjima

Član 64.

U Matičnom registru vodi se Evidencija o izdatim izvodima i uverenjima iz evidencije iz čl. 7. i 9. ovog zakona.

U Evidenciju iz stava 1. ovog člana upisuju se: ime i prezime; JMBG; prebivalište i adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sedište pravnog lica po čijem je zahtevu izdat izvod ili uverenje; vrsta isprave koja se izdaje (izvod sa podacima o rođenju, zaključenju braka ili smrti ili uverenje); ime i prezime lica za koje se izdaje izvod ili uverenje; JMBG; podatak o organu uprave za koji se vodi upis za koji se izdaje izvod ili uverenje; tekući broj upisa i godina upisa; datum izdavanja izvoda ili uverenja i ime i prezime i kvalifikovani potpis matičara, odnosno ovlašćenog diplomatsko-konzularnog službenika koji je izdao izvod ili uverenje iz Matičnog registra.

Podaci iz Evidencije iz stava 1. ovog člana čuvaju se trajno, u svrhu praćenja stanja u vezi sa izdavanjem izvoda i uverenja o činjenicama i podacima upisanim u evidenciju iz čl. 7. i 9. ovog zakona i sprečavanja eventualnih zloupotreba u pogledu izdavanja ovih javnih isprava.

Pravo na uvid u podatke

Član 65.

Pravo uvida u podatke iz evidencije iz člana 7. ovog zakona ima lice na koje se ti podaci odnose, supružnik, krvni srodnik u pravoj liniji i lice koje je u drugom stepenu krvnog srodstva u pobočnoj liniji, usvojitelj ili staratelj.

Pored lica iz stava 1. ovog člana pravo uvida ima i vanbračni partner čija je vanbračna zajednica utvrđena u skladu sa zakonom.

Dete koje je navršilo 15. godinu života i koje je sposobno za rasuđivanje može izvršiti uvid u podatke iz evidencije iz člana 7. ovog zakona, kao i spise na osnovu kojih se vrši upis, a koji se odnose na njegovo poreklo.

Posle novog upisa činjenice rođenja usvojenika pravo uvida u evidenciju iz člana 7. ovog zakona za dete imaju samo dete i usvojitelji deteta, na način utvrđen zakonom koji uređuje oblast porodičnopravne zaštite.

Posle upisa podatka o promeni pola, pravo uvida u podatke u evidenciji iz člana 7. ovog zakona i spise za lice koje je promenilo pol, imaju samo lice koje je promenilo pol, dete, i roditelji tog lica.

Pravo na izdavanje izvoda i uverenja

Član 66.

Izvodi i uverenja iz Evidencije iz člana 7. ovog zakona izdaju se licima iz člana 65. ovog zakona, kao i drugim licima samo ako su zakonom ovlašćena da koriste te podatke.

Odbijanje zahteva

Član 67.

O odbijanju zahteva za uvid u podatke iz Evidencije iz člana 7. ovog zakona, kao i spise na osnovu kojih je izvršen upis, odnosno odbijanju zahteva za izdavanje izvoda i uverenja iz Evidencije iz člana 7. ovog zakona, organ uprave, odnosno diplomatsko-konzularno predstavništvo donosi rešenje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

VIII. USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA MATIČARA I STRUČNO USAVRŠAVANJE MATIČARA

Uslovi za obavljanje poslova matičara

Član 68.

Matičar može biti lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine, položen državni stručni ispit i poseban stručni ispit za matičara i ovlašćenje za obavljanje poslova matičara.

Ovlašćenje za obavljanje poslova matičara

Član 69.

Ovlašćenje iz člana 68. ovog zakona daje ministar na predlog rukovodioca organa uprave, nakon položenog posebnog stručnog ispita za matičara.

U slučaju privremene sprečenosti matičara da obavlja poslove ili povećanog obima posla ministar na predlog rukovodioca organa uprave može ovlastiti drugo lice u tom organu.

Lice iz stava 2. ovog člana mora da ispunjava uslove iz člana 68. ovog zakona.

Poseban stručni ispit za matičara

Član 70.

Poseban stručni ispit za matičara polaže se, po pravilu, pre raspoređivanja na poslove matičara.

Izuzetno, poseban stručni ispit za matičara polaže:

- 1) lice koje je zasnovalo radni odnos na neodređeno vreme radi obavljanja poslova matičara, a nema položen poseban stručni ispit za matičara, u roku od šest meseci od dana zasnivanja radnog odnosa;
- 2) lice na probnom radu koje je radni odnos zasnovalo na neodređeno vreme na poslovima matičara, a nema položen poseban stručni ispit za matičara, do okončanja probnog rada.

Poseban stručni ispit za matičara mogu polagati i druga lica koja su se osposobila za samostalan rad u struci, odnosno samostalno obavljanje poslova i imaju najmanje jednu godinu radnog iskustva u nivou i vrsti obrazovanja koji su uslov za obavljanje poslova matičara, a zainteresovana su za rad na poslovima matičara.

Poseban stručni ispit za matičara sprovodi komisija, koju obrazuje ministar.

Troškovi polaganja posebnog stručnog ispita za matičara utvrđuju se zakonom kojim se uređuju republičke administrativne takse.

Uverenje o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara

Član 71.

Ministarstvo izdaje uverenje o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara.

Uverenje iz stava 1. ovog člana sadrži sledeće podatke: ime i prezime kandidata koji je položio poseban stručni ispit za matičara; dan, mesec i godina, mesto i opština, odnosno grad rođenja, a ako je lice rođeno u inostranstvu i država rođenja; JMBG; naziv visokoškolske ustanove, nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv i datum polaganja posebnog stručnog ispita za matičara.

Evidencija o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara

Član 72.

Ministarstvo vodi Evidenciju o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku.

U Evidenciju iz stava 1. ovog člana upisuju se: ime i prezime kandidata; dan, mesec i godina, mesto i opština, odnosno grad rođenja, a ako je lice rođeno u inostranstvu i država rođenja; JMBG; naziv visokoškolske ustanove, nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv; naziv organa jedinice lokalne samouprave, odnosno drugog poslodavca kod koga je kandidat zaposlen; broj i datum rešenja kojim je odobreno polaganje posebnog stručnog ispita za matičara; datum polaganja ispita; podaci o opštem uspehu na ispitu i broj i datum izdatog uverenja o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara.

Evidencija o datim ovlašćenjima za obavljanje poslova matičara

Član 73.

Ministarstvo u Matičnom registru vodi Evidenciju o datim ovlašćenjima za obavljanje poslova matičara.

U Evidenciju iz stava 1. ovog člana upisuju se: ime i prezime matičara; organ uprave koji je podneo predlog za davanje ovlašćenja za obavljanje poslova matičara; broj i datum rešenja kojim se daje ovlašćenje za obavljanje poslova matičara; period na koji se daje ovlašćenje; nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv koji je stekao matičar; datum kada je položen poseban stručni ispit za matičara; jedinica lokalne samouprave za koju je dato ovlašćenje za obavljanje poslova matičara; broj i datum rešenja o prestanku ovlašćenja za obavljanje poslova matičara.

Stručno usavršavanje matičara

Član 74.

Stručno usavršavanje je pravo i dužnost matičara da stiče znanja i veštine, odnosno sposobnosti za obavljanje poslova matičara.

Stručno usavršavanje matičara ostvaruje su u skladu sa zakonom koji uređuje prava i dužnosti iz radnog odnosa zaposlenih u organima jedinica lokalne samouprave.

Lice koje prvi put zasniva radni odnos, odnosno raspoređuje se ili premešta na radno mesto matičara, dužno je da pohađa sektorski posebni program obuke

matičara, u roku od godinu dana od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno raspoređivanja ili premeštaja na radno mesto matičara.

Sektorsko posebno stručno usavršavanje matičara

Član 75.

Sektorski posebni program obuke matičara, za svaku godinu, priprema, razvija i donosi Ministarstvo, nakon sprovedenog postupka utvrđivanja potreba za sektorskim posebnim stručnim usavršavanjem u poverenim poslovima Matičnog registra.

Ministarstvo samostalno sprovodi doneti program iz stava 1. ovog člana, a može odlučiti da ga sprovede i na drugi način, u skladu sa zakonom koji uređuje prava i dužnosti iz radnog odnosa zaposlenih u organima jedinica lokalne samouprave.

Rukovodilac organa uprave je dužan da po donošenju programa obuke iz stava 1. ovog člana za kalendarsku godinu, donese plan stručnog usavršavanja svih matičara u organu uprave kojim rukovodi i dostavi ga ministarstvu najkasnije do 31. januara godine za koju se ovaj program donosi.

Plan iz stava 3. ovog člana obavezno sadrži naziv jedinice lokalne samouprave, odnosno korisnika sektorskog posebnog programa obuke matičara, podatke o polaznicima obuke (ime i prezime; JMBG; adresa elektronske pošte; broj mobilnog telefona) i tematskim celinama koje svaki od matičara ima pravo i dužnost pohađanja u kalendarskoj godini.

Evidencija o sektorskim posebnim programima obuke matičara

Član 76.

Ministarstvo vodi Evidenciju o sektorskim posebnim programima obuke matičara.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku.

Evidencija iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: jedinicama lokalne samouprave, odnosno korisnicima sektorskog posebnog programa obuke matičara; učesnicima obuke (ime i prezime; JMBG; pol, u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti; nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv; adresa elektronske pošte; broj mobilnog telefona; ostvareni uspeh, ako se po završetku programa vrši provera znanja učesnika); sprovodiocu kome je povereno izvođenje obuke; predavačima i drugim realizatorima programa obuke (ime i prezime; JMBG; adresa; pol, u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti; nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv; državni organ, jedinica lokalne samouprave, odnosno drugi poslodavac kod koga je zaposlen; zvanje; radno mesto na koje je raspoređen, odnosno postavljen; broj i datum rešenja o akreditaciji; oblast akreditacije; broj tekućeg računa i naziv banke; adresa elektronske pošte; broj mobilnog telefona); ocenama uspešnosti sprovedenih programa i materijalima koji su pripremljeni za potrebe ili su proizvod programa stručnog usavršavanja.

IX. KORIŠĆENJE PODATAKA

Korišćenje podataka iz Matičnog registra

Član 77.

Podaci iz Matičnog registra koriste se u skladu sa zakonom, odnosno državni organi, organizacije, organi i organizacije pokrajinske autonomije i organi i organizacije jedinica lokalne samouprave, ustanove, javna preduzeća, posebni organi preko kojih se ostvaruje regulatorna funkcija i pravna i fizička lica kojima su

poverena javna ovlašćenja obrađuju podatke, odnosno činjenice iz evidencije iz čl. 7. i 9. ovog zakona neophodne za izvršavanje njihovih zakonom utvrđenih poslova i ovlašćenja, saglasno načelu minimizacije podataka.

Podatke iz Matičnog registra obrađuju nadležni organi za sprečavanje, istragu i otkrivanje krivičnih dela, kao i gonjenje učinilaca krivičnih dela ili izvršenje krivičnih sankcija, uključujući i zaštitu i sprečavanje pretnji javnoj i nacionalnoj bezbednosti, u skladu sa zakonom.

Prenos podataka u Centralni registar stanovništva

Član 78.

Podaci iz evidencija iz čl. 7. i 9. ovog zakona se bez odlaganja prenose u Centralni registar stanovništva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje Centralni registar stanovništva.

Podaci iz evidencija iz stava 1. ovog člana koji se ne vode u Centralnom registru stanovništva mogu preuzimati državni organi, organizacije, organi i organizacije pokrajinske autonomije i organi i organizacije jedinica lokalne samouprave, ustanove, javna preduzeća, posebni organi preko kojih se ostvaruje regulatorna funkcija i pravna i fizička lica kojima su poverena javna ovlašćenja, ako za to postoji pravni osnov i tehnički uslovi za povezivanje sa Matičnim registrom, u skladu sa zakonom.

Preuzimanje podataka od strane Ministarstva

Član 79.

Ministarstvo preuzima podatke iz evidencije iz člana 7. ovog zakona potrebne za redovno ažuriranje službenih evidencija koje se vode kao elektronske baze podataka iz nadležnosti ministarstva, kao i radi obrade, analize podataka i izrade izveštaja potrebnih za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Preuzimanje podataka za vršenje promena u Jedinstvenom biračkom spisku

Član 80.

Ministarstvo iz Matičnog registra, odnosno evidencija iz čl. 7. i 9. ovog zakona preuzima podatke koji su od značaja za ažuriranje, odnosno vršenje promena po službenoj dužnosti u jedinstvenom biračkom spisku.

Ažuriranje odnosno vršenje promena po službenoj dužnosti iz stava 1. ovog člana sprovodi se u postupku utvrđenom propisima kojim se uređuje jedinstveni birački spisak.

Višestruki upisi

Član 81.

Ako se utvrdi da je određeno lice u istoj jedinici lokalne samouprave upisano u evidencije iz čl. 7. i 9. ovog zakona dva ili više puta, organ uprave po službenoj dužnosti donosi rešenje kojim će poništiti sve poslednje upise, a ostaviti kao važeći samo prvi upis.

Ako se utvrdi da je određeno lice upisano u dve ili više jedinica lokalne samouprave, organi uprave kod kojih je to lice upisano posle prvog upisa, po službenoj dužnosti donose rešenje o poništenju upisa i primerak rešenja dostavljaju upravi koji vodi prvi upis tog lica, koji jedini ostaje važeći.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana prvi upis će se ažurirati podacima iz poništenih upisa.

X. NADZOR I ČUVANJE

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 82.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i izvršavanjem poslova poverenih ovim zakonom, vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo preko upravne inspekcije.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u delu koji se odnosi na Matični registar koje se vodi u diplomatsko-konzularnim predstavništvima vrši ministarstvo nadležno za spoljne poslove.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u delu koji se odnosi na Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije vrši ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Čuvanje

Član 83.

Matične knjige, dokumenta koja sadrže podatke iz Matičnog registra i zbirke isprava na osnovu kojih je izvršen upis i promene u Matičnom registru čuvaju se trajno.

Matične knjige, koje su vođene po propisima važećim do stupanja na snagu ovog zakona, uključujući i matične knjige koje su vođene do 9. maja 1946. godine, nadležni organ uprave po isteku 100 godina od poslednjeg upisa, predaje nadležnom javnom arhivu.

Dokumenta koja sadrže podatke ličnog statusa jednog lica iz Matičnog registra, sa zbirkom isprava i predmetima, po isteku 100 godina od poslednjeg upisa predaju se u elektronskom obliku Državnom arhivu Srbije.

Nakon predaje matičnih knjiga, odnosno dokumenta iz st. 2. i 3. ovog člana, nadležni javni arhiv izdaje uverenja, overene kopije i prepise dokumenata čije originale čuva i koje imaju dokaznu snagu javne isprave u skladu sa propisima o arhivskoj građi i arhivskoj delatnosti.

Obezbeđivanje pristupa i mere zaštite pristupa Matičnom registru

Član 84.

Prilikom obrade podataka primenjuju se odgovarajuće tehničke i organizacione mere zaštite podataka koji se obrađuju, saglasno propisima i usvojenim standardima i srazmerno rizicima koji proizlaze iz obrade i prirode podataka koji su predmet zaštite.

Obrada podataka srazmerna je svrsi, odnosno obrađuju se podaci koji su primereni, bitni i ograničeni na ono što je neophodno u odnosu na svrhu obrade, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Posebna organizacija preduzima odgovarajuće bezbednosne mere u cilju zaštite podataka od nezakonitog uništenja ili gubitka, menjanja, neovlašćenog obelodanjivanja ili pristupa kada se obrada podataka vrši upotrebom informaciono-komunikacionih tehnologija.

Mere zaštite pristupa Matičnom registru podrazumevaju:

- 1) autentifikaciju visokog nivoa pouzdanosti;
- 2) autorizaciju ovlašćenog službenog lica korisnika podataka, čime se sprečava neovlašćeni pristup podacima.

Ako se Matičnom registru pristupa preko drugog softverskog rešenja vrši se autentifikacija pristupa servisima od strane korisnika podataka koja uključuje i obaveznu primenu serverskih sertifikata.

Svaki pristup Matičnom registru mora biti automatski zabeležen jedinstvenim identifikatorom lica koje je pristupilo podacima, sa tačnim vremenom pristupa, a sistem takođe beleži izvore iz kojih je preuzet podatak, postupak kojim je neki podatak promenjen, kao i datum i vreme izmene podatka.

Obezbeđivanje pristupa i mere zaštite pristupa podacima u Matičnom registru, komunikacija sa drugim softverskim rešenjima korisnika podataka, vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast elektronske uprave, elektronske identifikacije i informacione bezbednosti.

Zaštita podataka u Matičnom registru

Član 85.

Matični registar nalazi se u Državnom centru za upravljanje i čuvanje podataka koji obezbeđuje fizičku zaštitu podataka i dokumenata u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava, informaciona bezbednost, kvalifikovano elektronsko čuvanje i zaštita arhivske građe.

Posebna organizacija preduzima mere protiv neovlašćenog ili slučajnog pristupa Matičnom registru, menjanja, uništavanja ili gubitka podataka, neovlašćenog prenosa, drugih oblika nezakonite obrade podataka, kao i mere protiv zloupotrebe ličnih podataka, u skladu sa propisima koji uređuje informaciona bezbednost i elektronska identifikacija.

Posebna organizacija je dužna da obezbedi neprekidno funkcionisanje Matičnog registra formiranjem sekundarne baze podataka i obezbeđivanja rada softverskog rešenja na sekundarnoj lokaciji, čime se osigurava kontinuitet njegovog rada i čuvanje podataka i dokumenata, u skladu sa propisima kojima uređuje informaciona bezbednost.

Posebna organizacija je dužna da, u cilju zaštite, na kraju svake kalendarske godine, zaključno sa 31. decembrom izradi rezerve kopije, koje se smatraju originalom, svih promena podataka iz Evidencija iz člana 7. i 9. ovog zakona, koje su nastale u toj godini, sa zbirkom isprava iz člana 11. ovog zakona, a što se bliže uređuje aktom Vlade.

Mere koje se preduzimaju u slučaju prekida rada matičnog registra

Član 86.

Izuzetno, u slučaju prekida rada Matičnog registra na period duži od 48 časova organ uprave vrši upis u posebnu evidenciju iz člana 44. stav 3. ovog zakona u papirnom obliku.

Nakon ponovnog uspostavljanja rada matičar bez odlaganja vrši upis u Matični registar.

Sadržinu i izgled evidencije iz stava 1. ovog člana i bliži način postupanja propisuju ministar nadležan za poslove uprave i ministar nadležan za poslove državljanstva.

Obnova

Član 87.

Ako dođe do uništenja ili nestanka podataka iz Matičnog registra obnova se vrši bez odlaganja, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast informacione bezbednosti.

Ministar i ministar nadležan za poslove državljanstva bliže uređuju način postupanja u slučaju uništenja i nestanka podataka iz Matičnog registra, kao i način vršenja obnove.

XI. OVLAŠĆENJE ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH PROPISA

Član 88.

Radi sprovođenja odredaba ovog zakona, ministar bliže uređuje:

- 1) način vođenja Matičnog registra;
- 2) kriterijume na osnovu kojih se određuje broj matičara u okviru jedinica lokalne samouprave;
- 3) način vršenja uvida u evidenciju iz člana 7. ovog zakona koja se vodi u Matičnom registru;
- 4) način izdavanja izvoda i uverenja o činjenicama i podacima upisanim u evidenciju rođenih, venčanih i umrlih koja se vodi u Matičnom registru i Registru matičnih knjiga, kao i izvoda namenjenih za upotrebu u inostranstvu i vođenja evidencije u Matičnom registru o izdatim izvodima i uverenjima;
- 5) način vođenja evidencije u Matičnom registru o dozvolama da se umrli sahrani pre nego što je činjenica smrti prijavljena matičaru;
- 6) program i način polaganja posebnog stručnog ispita za matičara, sastav i način rada komisije za sprovođenje posebnog stručnog ispita za matičara, lica koja učestvuju u organizaciji i sprovođenju posebnog stručnog ispita za matičara, naknade za rad komisije i lica koja učestvuju u organizaciji i sprovođenju posebnog stručnog ispita za matičara, oblik i izgled obrasca uverenja o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara, način izdavanja uverenja o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara i način upisa i vođenja evidencije o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara;
- 7) način vođenja evidencije u Matičnom registru o datim ovlašćenjima za obavljanje poslova matičara;
- 8) način upisa ličnog imena;
- 9) način upisa podatka o nacionalnoj pripadnosti;
- 10) način ispravke tehničke greške i promene podataka;
- 11) način ispravke i naknadnog upisa činjenica i podataka;
- 12) način čuvanja ispravki podataka unetih u Matični registar;
- 13) način čuvanja i arhiviranja podataka;
- 14) obnovu
i druga pitanja od značaja za vođenje Matičnog registra.

Ministar propisuje sadržinu i izgled izvoda i uverenja iz evidencije iz člana 7. ovog zakona i sadržinu i izgled prijava rođenja, zaključenja braka i smrti u inostranstvu.

Ministar i ministar nadležan za unutrašnje poslove bliže uređuju način uspostavljanja Matičnog registra.

Ministar i ministar nadležan za poslove zdravlja sporazumno propisuju postupak izdavanja prijave i sadržinu i izgled prijave rođenja deteta, postupak izdavanja i sadržinu i izgled potvrde o promeni pola i postupak izdavanja potvrde o smrti i sadržinu i izgled potvrde o smrti.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za porodičnopravnu zaštitu sporazumno propisuju način vođenja postupka o nalaženju deteta i sačinjavanju zapisnika o nalaženju deteta.

Ministar i ministar nadležan za porodičnopravnu zaštitu sporazumno propisuju sadržinu i izgled zahteva i zapisnika za zaključenje braka.

Ministar, ministar nadležan za poslove državljanstva, ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar nadležan za poslove porodičnopravne zaštite sporazumno propisuju način postupanja u slučajevima rođenja deteta čija majka nema dokument kojim se dokazuje identitet.

XII. KAZNENE ODREDBE

Član 89.

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ili odgovorno lice u pravnom licu ako:

- 1) prijavi činjenicu rođenja ili smrti koje nisu nastupile (čl. 16, 17, 29, 32. i 33. ovog zakona);
- 2) ne prijavi nadležnom doktoru medicine specijalisti ginekologije i akušerstva u zdravstvenoj ustanovi rođenje deteta van zdravstvene ustanove (član 17. st. 1. i 2. ovog zakona);
- 3) ne prijavi činjenicu rođenja deteta u propisanom roku (član 18. ovog zakona);
- 4) ne odredi lično ime detetu u propisanom roku (član 22. ovog zakona);
- 5) ne prijavi činjenicu smrti u propisanom roku (član 29. ovog zakona);
- 6) izvrši sahranjivanje pre upisa u evidenciju iz člana 7. ovog zakona bez dozvole nadležnog organa (član 34. stav 1. ovog zakona);
- 7) ne dostavi potvrdu o promeni pola u propisanom roku (član 37. stav 3. ovog zakona);
- 8) da neistinite podatke u prijavi za upis (član 43. stav 1. ovog zakona);
- 9) ne čuva podatke iz Matičnog registra u skladu sa zakonom (član 83. ovog zakona).

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se pravno lice novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Novčanom kaznom od 15.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave ako u propisanom roku:

- 1) po zahtevu ne upiše podatak o nacionalnoj pripadnosti (član 36. ovog zakona).
- 2) ne izvrši upis ličnog imena pripadnika nacionalne manjine prema jeziku i pravopisu pripadnika nacionalne manjine (član 40. ovog zakona);

3) ne dostavi nadležnom matičaru pravnosnažne odluke i druga akta o činjenici rođenja, zaključenja braka i smrti i promenama u vezi sa tim činjenicama (član 42. ovog zakona).

Novčanom kaznom od 15.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave iz člana 13. ovog zakona, koje ne izvrši dopune i ispravke podataka u Matičnom registru (član 50. stav 3. i čl. 51. i 52. ovog zakona).

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave iz člana 13. ovog zakona ako ne donese plan stručnog usavršavanja matičara u organu uprave kojim rukovodi i ne dostavi ga ministarstvu u propisanom roku (član 75. stav 3. ovog zakona).

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Nastavljanje obavljanja poslova matičara

Član 90.

Matičari i zamenici matičara koji u trenutku stupanja na snagu ovog zakona obavljaju poslove matičara, odnosno imaju ovlašćenja za obavljanje poslova matičara, a nemaju stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine, a ispunjavaju druge uslove propisane članom 68. ovog zakona, nastavljaju da obavljaju poslove matičara.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe ovlašćenja za obavljanje poslova matičara data u smislu propisa važećih do stupanja na snagu ovog zakona.

Okončanje započetih postupaka

Član 91.

Postupci započeti do dana početka primene ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona.

Ukoliko je matična knjiga koja je vođenja po ranijim propisima, uključujući i matične knjige vođene u diplomatsko-konzularnom predstavništvu, uništena ili nestala obnavlja se u skladu sa propisima koji važe do stupanja na snagu ovog zakona.

Prenos podataka

Član 92.

Prenos podataka iz Registra matičnih knjiga u evidenciju iz člana 7. ovog zakona u Matičnom registru izvršiće Posebna organizacija u skladu sa propisima o elektronskoj upravi uz nadzor i podršku Ministarstva.

Prenos podataka o državljanstvu iz evidencije o državljanima Republike Srbije u smislu propisa o državljanstvu u Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije u Matičnom registru izvršiće Posebna organizacija u skladu sa propisima o elektronskoj upravi uz nadzor i podršku ministarstva nadležnog za poslove državljanstva.

Organi iz člana 6. st. 2. i 4. Zakona o matičnim knjigama („Službeni glasnik RS”, br. 20/09, 145/14 i 47/18), ministarstvo nadležno za spoljne poslove i ministarstvo nadležno za poslove državljanstva dužni su da po službenoj dužnosti izvrše ispravke i dopune nedostajućih podataka u Registru matičnih knjiga i evidenciji o državljanima Republike Srbije, kao i upis podataka na srpskom jeziku i ćirilicom pismu, radi nesmetanog prenosa podataka u Matični registar.

Radi prenosa podataka organi iz stava 3. ovog člana su u obavezi da u matičnoj knjizi rođenih, matičnoj knjizi venčanih, matičnoj knjizi umrlih i evidenciji državljana Republike Srbije dopune, odnosno isprave podatke, a naročito: JMBG, lično ime, dan, mesec, godina i čas rođenja; mesto i opština/grad rođenja; država rođenja, ime i prezime roditelja i njihov JMBG.

Prenos podataka će se izvršiti do početka primene ovog zakona, a postupak prenosa bliže uređuju ministar i ministar nadležan za poslove državljanstva.

Prestanak vođenja matičnih knjiga i ažuriranja Registra matičnih knjiga

Član 93.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da se vode matične knjige u Registru matičnih knjiga i u papirnom obliku.

Ukoliko do dana početka primene ovog zakona pojedini upisi, odnosno podaci iz Registra matičnih knjiga nisu mogli biti preneti u Matični registar, za te upise nastavlja da se vodi Registar matičnih knjiga i matičar je dužan da bez odlaganja izvrši potrebne dopune, odnosno ispravke u Registru matičnih knjiga, nakon čega se podaci prenose u Matični registar.

Do prenosa podataka iz stava 2. ovog člana, izvodi i uverenja izdaju se na osnovu podataka sadržanih u Registru matičnih knjiga.

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Član 94.

Podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Obezbeđivanje uslova

Član 95.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja obezbediće uslove za izdavanje elektronske potvrde o promeni pola do početka primene ovog zakona.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa obezbediće uslove za dostavljanje pravnosnažnih sudskih odluka elektronskim putem do početka primene ovog zakona.

Ministarstvo nadležno za spoljne poslove obezbediće vođenje matičnih knjiga u Registru matičnih knjiga do početka prenosa podataka.

Prestanak važenja Zakona o matičnim knjigama

Član 96.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o matičnim knjigama („Službeni glasnik RS”, br. 20/09, 145/14 i 47/18) i podzakonski akti doneti na osnovu tog zakona.

Danom početka primene zakona prestaju da važe odluke o matičnim područjima.

Prestanak važenja drugih propisa

Član 97.

Danom početka primene ovog zakona, prestaje da važi član 303. st. 2. i 3. Porodičnog zakona („Službeni glasnik RS”, br. 18/05, 72/11 – dr. zakon i 6/15).

Stupanje na snagu**Član 98.**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se istekom tri godine od dana njegovog stupanja na snagu, izuzev odredaba čl. 47. i 92. ovog zakona koje počinju da se primenjuju danom njegovog stupanja na snagu.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Predloga zakona o Matičnom registru (u daljem tekstu: Predlog zakona) sadržan je u odredbi člana 97. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje postupak pred sudovima i drugim državnim organima, kao i tački 16. kojom se reguliše organizacija, nadležnost i rad republičkih organa.

Takođe, članom 42. stav 2. Ustava Republike Srbije, člana propisano je da se prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti uređuju zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Službene evidencije predstavljaju osnov funkcionisanja i uređenja sistema svake države. Bez detaljnih, ali pre svega potpunih i tačnih službenih evidencija, nije moguće na adekvatan način urediti državni sistem. Ovo se posebno odnosi na matične knjige, koje pored uloge registra u kojem se vode podaci o ličnim stanjima građana, imaju i širi značaj u kontekstu razvoja elektronske uprave, jer ova službena evidencija predstavlja osnov za ostvarivanja širokog spektra prava. Upravo zato, neophodno je bilo sagledati stanje u praksi, probleme sa kojima se susreću kako građani tako i matične službe i na osnovu toga utvrditi adekvatan smer i potrebnu reformu kako bi sistem matičnih evidencija u svom punom kapacitetu omogućio državi da dodatno unapredi organizaciju i građanima da ostvare svoja prava na što brži i efikasniji način.

U skladu sa procesom uvođenja informacionih tehnologija u rad javne uprave (e-uprava) izmenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama, čija primena je počela 1. januara 2019. godine, doprinelo se povećanju efikasnosti rada, lakšoj dostupnosti, smanjenju troškova, unapređenju blagovremenosti i transparentnosti, što sve ima za cilj oživotvorenje koncepta javne uprave kao servisa građana.

Prema postojećem normativnom okviru, matične knjige, odnosno matična knjiga rođenih, matična knjiga venčanih i matična knjiga umrlih vode se u elektronskom i papirnom obliku. Elektronski oblik matične knjige rođenih, matične knjige venčanih i matične knjige umrlih vodi se u Registru matičnih knjiga, koji predstavlja jedinstvenu bazu podataka o ličnom stanju građana.

I pored toga što su pomenute izmene i dopune normativnog okvira obezbedile jedinstveno elektronsko vođenje matičnih knjiga u Registru matičnih knjiga i dalje imamo koncept odvojenog vođenja tri vrste matičnih knjiga - rođenih, venčanih i umrlih, koje praćene paralelnim vođenjem u papirnom obliku nose rizik da se statusne promene ne ažuriraju blagovremeno u matičnoj knjizi rođenih – koja po pravilu treba da evidentira sve promene (npr. kada matična knjiga rođenih ne dobije odmah informaciju da je zaključen/prestao brak ili nastupila smrt).

Ovo predstavlja rizik ne samo sa aspekta vođenja matičnih knjiga, već i šire, jer je Registar matičnih knjiga resurs iz kojeg drugi organi pribavljaju podatke neophodne za vršenje poslova iz svoje nadležnosti. Takođe, podaci iz Registra matičnih knjiga preuzimaju se i u Centralni registar stanovništva koji predstavlja jedinstvenu, centralizovanu i pouzdanu državnu bazu podataka koja sadrži tačne i ažurne podatke o stanovništvu Republike Srbije u elektronskom obliku i koja omogućava svim državnim organima i organizacijama, organima i organizacijama autonomne pokrajine i lokalne samouprave, ustanovama, javnim preduzećima, posebnim organima preko kojih se ostvaruje regulatorna funkcija i pravnim i fizičkim

licima kojima su poverena javna ovlašćenja da poslove iz svoje nadležnosti obavljaju na pouzdan, ekonomičan i efikasan način, zasnovan na centralizovano obrađenim, tačnim, ažurnim i pouzdanim podacima dobijenim sa jednog mesta – iz Centralnog registra, kao i da se na osnovu podataka iz Centralnog registra obezbede pouzdani podaci u bazama podataka koje organi vode na osnovu drugih propisa.

Pored toga, u perspektivi digitalne ere će papirni oblik vođenja evidencija – svih, pa i matičnih knjiga, biti prevaziđen jer usporava rad, šteti životnoj okolini, opterećuje posao administracije i istovremeno povećava mogućnosti za greške.

U korak sa napretkom savremenih tehnologija, potrebom za ažurnim vođenjem službenih evidencija i rastućim trendom smanjenja kadrovskih kapaciteta bilo je neophodno kreirati novi zakonodavni okvir kao osnov za uspostavljanje novog sistema, koji će biti u mogućnosti da adekvatno odgovori potrebama građana i istovremeno omogućiti dugoročno funkcionisanje rada matičih službi u digitalnom okruženju.

Važećim Zakonom o matičnim knjigama predviđeno je da se o ličnom stanju građana vode tri odvojene matične knjige: matična knjiga rođenih, matična knjiga venčanih i matična knjiga umrlih. Ovaj koncept predstavlja tradiciju koja ima dugu istoriju na ovim prostorima, a i šire. U uporednom zakonodavstvu evropskih država npr. može se videti nekoliko osnovnih rešenja kada je u pitanju oblik u kome se vode matične knjige. Tako na primer, i Nemačka i Francuska, kao okosnica evropskih pravnih sistema, uređuju vođenje matičnih knjiga i u papirnoj i elektronskoj verziji, a jedan broj zemalja (Austrija, Estonija, Slovenija) samo u elektronskoj verziji. I u ovom pitanju ima kombinovanih rešenja prema kome se matične knjige rođenih i umrlih vode samo u elektronskoj verziji, a matična knjiga venčanih i u papirnoj i u elektronskoj verziji (Hrvatska, Crna Gora). Uzevši u obzir činjenicu potpune digitalizacije matičnih registara, postavlja se pitanje neophodnosti vođenja razdvojenih evidencija za rođene, venčane i umrle. Brojni razgovori sa matičarima, stručnjacima iz raznih oblasti ukazali su na prednosti sistema u kome bi se svi lični podaci objedinjeno vodili u jedinstvenoj elektronskoj bazi - po principu svi podaci o licu na jednom mestu (rođenje/zaključenje braka/smrt, kao i sve statusne promene) uz proširenje podataka sa podacima o deci. Načelno, u tom objedinjavanju, manifestuju se prednosti koje bi doprinele tačnosti i ujednačenosti evidencija, kao i efikasnijem radu od strane matičnih službi, zatim reorganizacijom rada u okviru samih uprava koje vrše povereni posao vođenja ovih osnovnih službenih evidencija o ličnim stanjima građana, uključujući i kadrovske kapacitete službenika koji su ovlašćeni da ih vode, a u krajnjoj tački i efikasnijem radu na nivou cele države.

Strategija reforme javne uprave u Republici Srbiji za period 2021–2030. godine definiše nekoliko ključnih ciljeva koji imaju za cilj unapređenje efikasnosti, transparentnosti i odgovornosti u radu javne uprave. Neki od posebnih ciljeva koje ova strategija postavlja odnose se na unapređenje efikasnosti i efektivnosti javne uprave, odnosno pojednostavljenje administrativnih procesa kako bi se omogućilo brže i efikasnije pružanje usluga građanima i privredi. Takođe, jedan od ključnih ciljeva jeste unapređenje digitalnih usluga, stvaranje jedinstvenih platformi za e-upravu, kao i usmeravanje na digitalnu transformaciju kroz primenu novih tehnologija u svim sektorima javne uprave. Neizostavan aspekt strategije je unapređenje ljudskih resursa i profesionalizacija javne uprave kroz osiguranje kvalitetnog i stručnog kadra, putem kontinuiranih obuka i usklađivanja obrazovnih i radnih normi sa potrebama savremenog društva. Ovi ciljevi ukazuju na sveobuhvatan pristup modernizaciji javne uprave, sa naglaskom na efikasnost, transparentnost, odgovornost u svim segmentima javne uprave.

Razlozi za donošenja predloženog zakona su praćenje savremenih, a uz to i potvrđenih tendencija, sa jasnom intencijom da se ova upravna delatnost dodatno

osavremeni, olakša, približi građanima, a u isto vreme i da se putem dodatnih pojedinačnih intervencija obezbedi veći nivo zaštite građana od nekih savremenih aspekata ugrožavanja njihove privatnosti. Ova promena je usmerena ka nadogradnji i osavremenjavanju postojećeg koncepta vođenja matičnih knjiga uz stvaranje odgovarajućeg pravnog osnova, preciziranje pojedinih rešenja, kao i normiranje potrebnih pretpostavki tehničkog i kadrovskog karaktera za širu i sigurniju primenu informacionih tehnologija u najbitniji segment javnih evidencija, kao bržih, dostupnijih i efikasnijih formi u njihovom vođenju. Na taj način obezbediće se mogućnost da njihova šira upotreba istovremeno bude i delotvornija i funkcionalnija u odnosu na dosadašnja rešenja.

Dakle, jedan od ciljeva predloženog zakona jeste objedinjavanje matičnih knjiga i njihovo vođenje na način koji će u potpunosti odgovarati digitalnom svetu u kome se nalazimo. Istovremeno, imajući u vidu da je Zakonom o državljanstvu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 90/07 i 24/18) propisano da Evidenciju o državljanima Republike Srbije vodi organ nadležan za vođenje matičnih knjiga kao povereni posao, matičari istovremeno sa poverenim poslovima vođenja matičnih knjiga obavljaju i poverene poslove vođenja evidencije o državljanima Republike Srbije, pa se kao logično rešenje prilikom uspostavljanja novog sistema nametnulo da ove dve službene evidencije budu obuhvaćene u okviru jednog softverskog rešenja, odnosno centralizovane baze – Matičnog registra, koji uspostavlja, održavaju i unapređuju ministarstvo nadležno za poslove uprave u delu koji se odnosi na Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove u delu koji se odnosi na Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije, uz tehničku podršku organa državne uprave u čijoj je nadležnosti projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave i informacionih sistema i infrastrukture organa državne uprave. U novom Matičnom registru nalaziće se dve osnovne evidencije - Evidencija rođenja, zaključenja braka i smrti koja će biti uspostavljena od Registra matičnih knjiga i Evidencija o državljanstvu Republike Srbije koja će biti uspostavljena od Evidencije državljana Republike Srbije (pod kojom se podrazumeva činjenica državljanstva koja se vodi u matičnoj knjizi rođenih, knjige državljana Republike Srbije vođene po propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu Zakona o državljanstvu i druge evidencije državljana vođene u Republici Srbiji).

U skladu sa navedenim, neophodno je da se potpuna digitalizacija matičnih knjiga i evidencija izvedu na način i softverskim rešenjima koja će omogućiti nesmetan rad matičnih službi, funkcionisanje razmene podataka i njihovu adekvatnu zaštitu, za šta je potrebno obezbediti kroz normativni okvir donošenjem novog zakona u oblasti matičnih knjiga.

Imajući u vidu napred navedeno pristupilo se izradi ovog Predloga zakona o Matičnom registru, a u obrazloženju pojedinačnih odredbi dato je objašnjenje kako i na koji način će funkcionisati novi sistem.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I REŠENJA

Odredbama člana 1. Predloga zakona o Matičnom registru (u daljem tekstu: Predlog zakona) predviđen je predmet zakona, odnosno da se istim uređuje način uspostavljanja Matičnog registra i evidencije koje se vode u Matičnom registru, njihova sadržina i nadležnost za vođenje, kao i način vođenja, vrste javnih isprava koje se izdaju iz Matičnog registra, razmenu i korišćenje podataka iz Matičnog registra, što može uključivati procedure za pristup podacima, zaštitu privatnosti i sigurnost podataka. Konačno, ovaj član takođe uključuje pitanja koja se odnose na uslove za obavljanje poslova matičara, koji su odgovorni za obradu podataka u

Matičnom registru, kao i na nadzor nad primenom propisa koji se odnose na Matični registar, kao i druga pitanja od značaja za uspostavljanje i vođenje Matičnog registra. Takođe, predviđeno je da se pojmovi koji se koriste u muškom rodu obuhvataju iste pojmove u ženskom rodu, u prvom članu, istaknuto je važno mesto rodne ravnopravnosti.

Članom 2. Predloga zakona predlažu se pojmovi od značaja za njegovu primenu. Između ostalog, predviđa se pojam Matičnog registra kao softverskog rešenja - centralizovane elektronski vođene baza podataka koja sadrži Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije; tehnička greška kao očigledna greška koja nastaje prilikom prepisa podataka iz dokumenata, kao što su omaške u brojevima ili slovima, čime se stvara osnov za njihovo ispravljanje u skladu sa propisima. Takođe je predviđeno je šta se podrazumeva pod pojmom „jedinствена identifikaciona oznaka upisa“, a precizirani su i drugi pojmovi u cilju boljeg razumevanja Predloga zakona.

Član 3. Predloga zakona objašnjava način, cilj i svrhu uspostavljanja i vođenja Matičnog registra.

Cilj uspostavljanja Matičnog registra kao softverskog rešenja je centralizovano elektronsko vođenje baze podataka koja sadrži Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije.

Svrha obrade podataka u okviru Matičnog registra je: tačno i ažurno vođenje podataka o ličnim statusima građana: određivanje ličnog statusa lica i povezivanje sa podacima ličnog statusa deteta; razvoj elektronskih usluga zasnovanih na tačnim i ažurnim podacima iz Matičnog registra; efikasno vođenje upravnih i drugih postupaka organa.

Pored dve osnovne službene evidencije, predviđeno je da Matični registar sadrži i druge evidencije od značaja za funkcionisanje Matičnog registra i vođenje podataka, kao što su Evidencija o izdatim dozvolama da se umrli sahrani pre upisa činjenice smrti, Evidencija o odloženim upisima; Evidencija o izdatim izvodima i uverenjima, Evidencija o datim ovlašćenjima za obavljanje poslova matičara.

Imajući u vidu da Matični registar predstavlja jedinstven centralizovan skup podataka koji se nalaze u dve evidencije koje se vode u elektronskom obliku i to Evidencija rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidencija o državljanstvu Republike Srbije ovaj član jasno razgraničava ko se smatra rukovaocem podataka, kao i obrađivačem podataka i to na način da je rukovalac podataka koje se vode u Evidenciji rođenja, zaključenja braka i smrti ministarstvo nadležno za poslove uprave, a rukovalac podataka koje se vode u Evidenciji o državljanstvu Republike Srbije ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Takođe, dalje su predviđena pitanja u vezi sa uspostavljanjem, održavanjem i unapređenjem Matičnog registra na način da Matični registar uspostavlja, održavaju i unapređuju ministarstvo nadležno za poslove uprave u delu koji se odnosi na Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove u delu koji se odnosi na Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije, uz tehničku podršku posebne organizacije - organa državne uprave u čijoj je nadležnosti projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave i informacionih sistema i infrastrukture organa državne uprave.

Posebna organizacija, kao obrađivač pruža tehničku podršku u uspostavljanju, održavanju i unapređenju matičnog registra i sporovodi mere zaštite, odnosno obavlja poslove koji se odnose na čuvanje, obezbeđivanje sigurnosti i bezbednosti podataka koji se vode u Matičnom registru u skladu sa propisima koji regulišu elektronsku upravu i informacionu bezbednost.

Obrađivač podataka koji se vode u Matičnom registru neposredno je matičar, odnosno ovlašćeni diplomatsko-konzularni službenik.

Cilj uspostavljanja Matičnog registra jeste formiranje jedinstvenog i centralizovanog sistema koji će omogućiti prikupljanje, čuvanje i obradu tačnih i ažurnih podataka o ličnim statusima građana. Ovaj registar predstavlja ključni element u osiguranju efikasnog i delotvornog rada matičara i nadležnih organa, koji su odgovorni za sprovođenje pravnih, odnosno administrativnih procedura u vezi sa ličnim statusima, kao što su rođenja, venčanja, razvodi, smrti i drugi važni životni događaji.

Uspostavljanje Matičnog registra ima za cilj da olakša i ubrza proces obrade zahteva, kao i da obezbedi veću preciznost u unosu podataka. Registar će biti integrisan sa drugim relevantnim državnim bazama podataka, što će omogućiti brži i jednostavniji pristup informacijama. Na taj način će se smanjiti mogućnost grešaka i povećati sigurnost i tačnost podataka koji se koriste u različitim procesima, kao što su izdavanje ličnih dokumenata, priznavanje prava i odlučivanje u pravnim stvarima.

Važno je napomenuti da će Matični registar biti podvrgnut visokim standardima zaštite podataka, kako bi se osigurala privatnost i informaciona bezbednost ličnih informacija građana i istovremeno usklađen sa savremenim informacionim tehnologijama i iz tog razloga je pored Ministarstva unutrašnjih poslova veoma važan partner u njegovom uspostavljanju i vođenju organ u čijem su delokrugu poslovi elektronske uprave i informacione bezbednosti.

Uspostavljanje ovog registra predstavlja značajan korak ka modernizaciji javne uprave i stvaranju efikasnijeg i pouzdanijeg sistema za upravljanje ličnim podacima, čime će se poboljšati ne samo usluge koje država pruža, već i celokupno poverenje građana u institucije javne vlasti.

Član 4. Predloga zakona koji se odnosi na to da Matični registar ima veoma važan značaj u Republici Srbiji u organizaciji i uređenju službenih evidencija i identifikacionih isprava državljana. U osnovi, ovaj član predviđa da podaci koji se nalaze u drugim službenim evidencijama i dokumentima, kao i na identifikacionim ispravama državljana Republike Srbije, moraju biti istovetni podacima koji se nalaze u Matičnom registru. Obrazloženje ovog člana može se razumeti kroz značaj koji ima Matični registar koji predstavlja osnovnu službenu evidenciju koja sadrži podatke o građanima Republike Srbije, uključujući ime i prezime datum i mesto rođenja, podatke o roditeljima i druge podatke o ličnom statusu. Ove informacije su od ključnog značaja za identifikaciju građana i obavljanje raznih administrativnih i pravnih postupaka. Kada se podaci iz Matičnog registra koriste u drugim službenim evidencijama i na identifikacionim ispravama, njihova tačnost i konzistentnost postaje od suštinskog značaja. Omogućavajući da podaci u različitim dokumentima i evidencijama budu istovetni podacima iz Matičnog registra, osigurava se da podaci koje se koriste u različitim kontekstima budu usaglašeni i tačni. Ovo sprečava greške i nedoslednosti koje mogu nastati kada se podaci razlikuju između različitih dokumenta i evidencija. Takođe, usaglašavanje podataka sa podacima iz Matičnog registra doprinosi i povećanju efikasnosti administrativnih procedura, kao i zaštiti prava građana. Korišćenje tačnih i konzistentnih podataka iz Matičnog registra sprečava zloupotrebe i identitetske neusaglašenosti, obezbeđujući tako poštovanje prava i privatnosti građana. Dakle, član 4. Predloga zakona ima za cilj da utvrdi standard za tačnost i konzistentnost podataka u različitim službenim evidencijama i dokumentima, koristeći Matični registar kao osnovu za te podatke. Ovo je od izuzetnog značaja za funkcionisanje administrativnih i pravnih sistema, kao i za zaštitu prava i interesa građana.

Član 5. Predloga zakona predviđa da podaci iz Matičnog registra, kao i izvodi i uverenja koja se izdaju na osnovu tih podataka, imaju dokaznu snagu javnih

isprava. To znači da se podaci u Matičnom registru, kao i činjenice koje se na osnovu tih podataka dokazuju, smatraju istinitim sve dok se na zakonom propisan način ne dokaže suprotno. Ovo je veoma važno jer omogućava da se podaci iz Matičnog registra koriste kao osnova za dokazivanje različitih činjenica u pravnim i administrativnim procesima. Takođe, ovaj princip predstavlja pretpostavku o tačnosti podataka u Matičnom registru, što olakšava administrativne procedure i ubrzava različite pravne postupke. Međutim, ako postoji osnovana sumnja u tačnost podataka, moguće je dokazivanje suprotnog u administrativnom ili sudskom postupku.

Član 6. Predloga zakona predviđa obavezne podatke koji se upisuju u Matični registar, zajedničke za obe evidencije, odnosno Evidenciju rođenja, zaključenja braka, smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije. Ovi obavezni podaci obuhvataju: ime i prezime lica, pol, datum rođenja (dan, mesec i godina), mesto i državu rođenja, kao i jedinstveni matični broj građana (JMBG) ili, u slučaju stranaca, evidencijski broj stranca (EBS). Za lica za koja se ne određuje ili nije moguće odrediti JMBG, odnosno lica kojima nije određen EBS, ovaj podatak se ne upisuje. Obavezni podaci se upisuju prilikom prvog upisa lica u Matični registar, bez obzira na osnov za upis. Osnov za prvi upis može biti rođenje, sticanje državljanstva, zaključenje braka ili smrt. Pored ovih opštih podataka, u Matični registar se upisuju i dodatni podaci specifični za svaku evidenciju. Tako se u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti beleže podaci vezani za rođenje, podaci o bračnom statusu, podaci vezani za smrt lica. U Evidenciju o državljanstvu, pored osnovnih podataka, unose se i podaci koji su predviđeni zakonom koji uređuje oblast državljanstva. Matični registar takođe omogućava unošenje naknadnih promena podataka. Ove promene mogu uključivati ispravke postojećih podataka, dopune ili potpuno brisanje određenih podataka, u skladu sa odgovarajućim pravnim procedurama. Ovakve odredbe osiguravaju ažurnost i tačnost podataka u Matičnom registru, čime se obezbeđuje pouzdanost podataka u ovim važnim službenim evidencijama.

Članom 7. Predloga zakona predviđa se pojam i sadržina Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti koja se vodi u Matičnom registru.

Evidencija rođenja, zaključenja braka i smrti predviđena je kao osnovna službena evidencija o ličnom stanju građana, u koju se upisuju činjenica rođenja, braka, smrti i druge zakonom predviđene činjenice i promene u vezi sa njima, na način da se za jedno lice podaci vode jedinstveno sa svim promenama.

Dakle, za razliku od postojećeg sistema vođenja matičnih knjiga koje podrazumeva odvojeno vođenje matične knjige rođenih, matične knjige venčanih i matične knjige umrlih, kako u elektronskom obliku u Registru matičnih knjiga, tako i u papirnom obliku, u novom sistemu svi lični podaci jednog lica vodiće se objedinjeno u jedinstvenoj elektronskoj bazi - po principu svi podaci o ličnosti na jednom mestu - rođenje/zaključenje braka/smrt, kao i sve statusne promene. Na taj način obezbeđuje se tačnost i ujednačenost evidencija, efikasniji rad matičara/matičnih službi, zatim reorganizacija rada i pokrivenost kadrovskim kapacitetima. Evidencija sadrži podatke koji su nekada bili sadržani u matičnoj knjizi rođenih, matičnoj knjizi venčanih i matičnoj knjizi umrlih, pa član 7. propisuje da se u okviru Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti nalaze podaci o rođenju, braku i smrti. Evidencija rođenja, zaključenja braka i smrti pored obaveznih podataka, sadrži i podatke koji su taksativno propisani u ovom članu, a u istu se mogu upisivati i drugi podaci koji su utvrđeni zakonom. S obzirom na to da se državljanstvo Republike Srbije upisuje i vodi u Evidenciji o državljanstvu Republike Srbije u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti upisuje se podatak o državljanstvu samo za lica koja nisu državljani Republike Srbije, prema podatku iz njihove putne isprave.

Član 8. Predloga zakona obezbeđuje pre svega pravnu sigurnost i administrativnu efikasnost. Povezivanje podataka o roditeljima i deci obezbeđuje tačnost i potpunost informacija u Matičnom registru, a činjenica da se promene u Matičnom registru beleže automatski i u svim statusima povezanih lica smanjuje mogućnost grešaka i omogućava da u svakom trenutku Matični registar bude ažuran u statusima svih povezanih lica.

Član 9. Predloga zakona - Imajući u vidu da je u Matičnom registru sadržana i Evidencije o državljanstvu Republike Srbije, koja je u nadležnosti ministarstva za unutrašnje poslove, ovaj član upućuje da Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije vode jedinice lokalne samouprave kao povereni posao, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje državljanstvo Republike Srbije, odnosno da su podaci iz ove evidencije propisani zakonom kojim se uređuje državljanstvo Republike Srbije. Takođe, nadležnost ministarstva za unutrašnje poslove omogućava efikasno upravljanje podacima o državljanima i osigurava nivo sigurnosti i zaštite tih podataka. Konačno, podatak o državljanstvu Republike Srbije koji se vodi u ovoj evidenciji integralno je prikazan u podacima ličnog statusa svakog pojedinca, što omogućava jednostavan uvid i korišćenje u administrativne i pravne svrhe. Ovakva regulativa osigurava tačnost i usklađenost podataka sa važećim zakonskim propisima.

Član 10. Predloga zakona - Pored podataka iz prethodnih članova ovim članom predviđeni su drugi podaci od značaja za vođenje Matičnog registra. Svaki upis je praćen informacijama o rednom broju upisa, jedinici lokalne samouprave koja je izvršila upis, datumu upisa, kao i podacima o matičaru koji je izvršio upis ili završio promenu podataka. Takođe, Matični registar sadrži i jedinstvene identifikacione oznake koje se dodeljuju prilikom inicijalnog upisa lica u Matični registar. Ovi podaci obezbeđuju transparentnost i mogućnost praćenja u postupku evidencije. Pored toga, registar sadrži i podatke koji se odnose na kancelarijsko poslovanje, odnosno evidenciju svih predmeta koji su u vezi sa upisom i promenom podataka. Ovo omogućava jasno praćenje celokupnog administrativnog procesa i obezbeđuje efikasnost u radu matičnih službi. Važnu ulogu igraju šifarnici, koji služe kao standardizovani sistem za vođenje i kategorizaciju podataka, čime se unapređuje tačnost i konzistentnost evidencije. Matični registar vodi evidenciju logova za pristup podacima, čime se osigurava sigurnost i zaštita podataka. Logovi uključuju podatke o licu ili organu koji je pristupio registru, datumu i vremenu pristupa, kao i podatke o skupu informacija kojima je pristupano. Ovaj mehanizam omogućava praćenje pristupa i zaštitu osetljivih informacija. Pored toga, registar sadrži informacije o pravnom osnovu za upis i promenu podataka, uključujući podatke o donosiocu akta, vrsti akta ili javne isprave, kao i broj i datum izdavanja tih dokumenata. Ovo osigurava da je svaka promena ili upis u registru potkrepljena relevantnim pravnim aktom, što doprinosi legitimnosti i verodostojnosti evidencije. Ovaj sistem, kroz detaljnu i strukturiranu evidenciju, obezbeđuje integritet, tačnost i bezbednost podataka u Matičnom registru, što je od suštinskog značaja za pravnu sigurnost i administrativnu efikasnost.

Članom 11. Predloga zakona je predviđeno je da prijave, javne isprave, odnosno akti nadležnih organa koji se koriste za upis, ispravku, dopunu ili brisanje podataka, čine sastavni deo Matičnog registra. To znači da su ovi akti od velikog značaja za pravilno vođenje Matičnog registra, jer se na njihovoj osnovi vrše ne samo upis, već i izmene i ažuriranja podataka u registru. Ovi akti, koje izdaju nadležni organi, imaju značaj u pravnom smislu i obezbeđuju legitimnost i zakonitost upisa i izmena u Matičnom registru.

Članom 12. Predloga zakona je predviđeno je da osnov za povezivanje podataka u Matičnom registru predstavlja JMBG određen u skladu sa propisima o jedinstvenom matičnom broju građana, odnosno jedinstvena identifikaciona oznaka koja se dodeljuje u okviru Matičnog registra, dok je osnov za razmenu podataka iz

drugih službenih evidencija JMBG. Takođe, predviđena je obaveza matičara da bez odlaganja po službenoj dužnosti pribavlja JMBG radi upisa u Matični registar, na način i u skladu sa propisima o jedinstvenom matičnom broju građana. U slučaju promene JMBG na osnovu podataka nadležnog organa koji ga je odredio isti se po upisu u Matični registar automatski ažurira u Matičnom registru. Ova pravila se shodno primenjuju i za stranca kome je određen evidencijski broj stranca.

Član 13. Predloga zakona predlaže nadležnosti koje se tiču Matičnog registra, te se vođenje Matičnog registra i odlučivanje u prvostepenom upravnom postupku u oblasti Matičnog registra poverava jedinicama lokalne samouprave, dok poslove vrše organi uprave. Takođe, stavom 3. ovog člana predviđena je mogućnost da, izuzetno, organi kojima je povereno vršenje poslova vođenja Matičnog registra zajednički obezbede izvršenje poverenih poslova u skladu sa ovim i posebnim zakonom, pre svega odredbama Zakona o državnoj upravi i Zakona o lokalnoj samoupravi koji predviđaju pravni okvir za zajedničko obavljanje poverenih poslova.

Ministru nadležnom za poslove iz oblasti državne uprave, dato je u nadležnost rešavanje o žalbi protiv prvostepenog rešenja u vezi sa podacima iz Evidencije o rođenju, zaključenju braka i smrti, dok ministar nadležan za unutrašnje poslove odlučuje po žalbi protiv prvostepenog rešenja u vezi sa podacima iz Evidencije o državljanstvu Republike Srbije, a sve u skladu sa nadležnostima u pogledu vođenja ovih evidencija, odnosno poslova državne uprave koja su u nadležnosti ovih ministarstava.

Član 14. Predloga zakona jasno predviđa ulogu matičara u vođenju registra kao i njegovih ovlašćenja. Matičar neposredno vodi i Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije, odnosno ovlašćen je da upisuje podatke u ove evidencije, izdaje izvode i uverenja iz evidencija i obavlja druge poslove određene zakonom.

Član 15. Predloga zakona - U ovom članu predviđa se određivanje mesne nadležnosti za upis različitih činjenica i podataka u Matični registar u zavisnosti od vrste događaja. Navodi se da se činjenice rođenja, zaključenja braka i smrti biti upisane od strane matičara organa uprave na području gde se taj događaj desio. Nadalje se reguliše da se drugi podaci i promene podataka u vezi sa ovim događajima upisuju od strane matičara jedinice lokalne samouprave koji je izvršio osnovni upis. Činjenicu državljanstva Republike Srbije i promene u vezi sa tom činjenicom upisuje nadležni matičar u skladu sa propisima o državljanstvu Republike Srbije. Upisane promene podataka istovremeno se ažuriraju u Matičnom registru.

Član 16. Predloga zakona detaljno objašnjava postupak prijave rođenja deteta i upisa tih podataka u Matični registar, a sve u kontekstu potpunog elektronskog vođenja službenih evidencija. Prvo, obaveza je zdravstvenih ustanova da elektronskim putem prijave rođenje deteta. Ovim članom se taksativno navode podaci koje zdravstvena ustanova upisuje u prijavu rođenja deteta, radi registracije rođenja u službenoj evidenciji u Matičnom registru. U prijavu rođenja se upisuju osnovni podaci o detetu, kao što su ime, prezime, datum i vreme rođenja, pol, mesto rođenja i detalji o roditeljima, kao i informacije o zdravstvenoj ustanovi u kojoj je dete rođeno i doktoru koji je podneo prijavu. Nakon što se prijava rođenja obradi i upiše u odgovarajuću evidenciju u Matičnom registru, roditelji dobijaju obaveštenje o izvršenom upisu. Zatim im matičar dostavlja izvod sa podacima o rođenju, što je dokument koji potvrđuje registrovano rođenje deteta. Ovaj proces je od izuzetnog značaja jer registrovano rođenje deteta omogućava roditeljima i detetu ostvarivanje različitih prava.

Član 17. Predloga zakona detaljno predviđa postupak prijave rođenja deteta, u slučaju kada je dete rođeno van zdravstvene ustanove, i za te slučajeve propisuje se da se prijava rođenja nadležnom matičaru dostavlja na isti način kao i u slučaju

kada je dete rođeno u zdravstvenoj ustanovi, elektronskim putem. Prvo, doktor medicine ili medicinska sestra-babica koja je prisustvovala porođaju dužna je da prijavi rođenje deteta. U slučaju da ova lica nisu prisustvovala porođaju, rođenje prijavljuje otac deteta, a ako on nije u mogućnosti da to učini, drugi član domaćinstva, odnosno lice u čijem stanu je dete rođeno, ili majka čim za to bude sposobna, a u slučaju kada nije moguće prijaviti rođenje na prethodno opisani način, prijavu vrši lice koje je saznalo za rođenje. Novo rešenje predlaže da se ova lica radi prijave rođenja deteta sada obraćaju nadležnom doktoru medicine specijalisti ginekologije i akušerstva u zdravstvenoj ustanovi, koji vrši prijavu rođenja na isti način kao i u slučaju rođenja deteta u zdravstvenoj ustanovi. Ovaj postupak obezbeđuje da se rođenje deteta van zdravstvene ustanove adekvatno prijavi i upiše u Matični registar. Postupak prijave rođenja deteta i u slučaju kada je rođenje nastalo u zdravstvenoj ustanovi i u slučaju kada je nastalo van zdravstvene ustanove biće bliže uređen podzakonskim aktom koje sporazumno donose ministar nadležan za poslove uprave i ministar nadležan za poslove zdravlja.

Prijava rođenja od strane stručnih lica ima značajnu ulogu u sprečavanju zloupotreba ili neregularnosti u procesu registracije dece koja su rođena van zdravstvenih ustanova. Ova procedura osigurava da se utvrde tačni podaci o rođenju i da se u potpunosti ispoštuju standardi koji štite interese deteta i roditelja. Istovremeno ova procedura obezbeđuje da svako dete, bez obzira na mesto rođenja, bude adekvatno prijavljeno.

Dalje, ovim članom pored podataka koji se upisuju u prijavu rođenja deteta, propisuju se i dodatni podaci koji se upisuju u prijavu rođenja, da li je dete rođeno u stanu, odnosno kući ili na drugom mestu, da li je dete rođeno uz pomoć doktora medicine, akušerske sestre-babice, drugog lica ili bez pomoći, kao i ime i prezime lica uz čiju pomoć je dete rođeno, ako su rođenje prijavili članovi porodice ili druga lica i ime i prezime tih lica.

Član 18. Predloga zakona - Rokovi za prijavu rođenja deteta predviđeni su ovim članom i iako oni variraju, u zavisnosti od okolnosti rođenja, ali u oba slučaja, prijava je obavezna i intencija je da se izvrši što pre. Pravilo je da se prijava rođenja deteta mora izvršiti u roku od osam dana od dana rođenja. Ako je dete rođeno mrtvo, rođenje se mora prijaviti u roku od 24 časa od njegovog rođenja. U slučaju da dete umre u roku od osam dana od dana rođenja, ukoliko već nije izdata, prijava rođenja se izdaje odmah, a najkasnije zajedno sa potvrdom o smrti. Propisivanje ovog uslova je neophodno da bi se izbegla situacija da prijava rođenja bude izdata nakon potvrde o smrti, odnosno važno je zbog praćenje i evidentiranje oba događaja na odgovarajući način i u odgovarajućem konsekvativnom odnosu.

Član 19. Predloga zakona predviđena je nadležnost za upis činjenice rođenja deteta u slučaju kada se dete rodi u prevoznom sredstvu tokom putovanja. Prvo, propisano je da će upis činjenice rođenja deteta vršiti matičar nadležnog organa uprave na području gde se nalazi mesto rođenja deteta i ovo pravilo upisa prema mestu nastanka činjenice dosledno se nastavlja i u novom konceptu, s tim što se sada reguliše i slučaj kada se dete rodi u prevoznom sredstvu tokom putovanja, te u tom slučaju nadležnost za upis prelazi na matičara organa uprave na čijem području se putovanje majke završilo. Ovo znači da ako se putovanje majke završi na teritoriji neke druge opštine ili grada u odnosu na polaznu, upis činjenice rođenja će biti izvršen na tom području. Ovakav pristup obezbeđuje da se rođenje deteta u prevoznom sredstvu tokom putovanja adekvatno prijavi i upiše u Matični registar, a u skladu sa nadležnošću nadležnog organa uprave na području gde se nalazi mesto rođenja ili gde se završava putovanje majke, u skladu sa dosadašnjom praksom.

Član 20. Predloga zakona - U slučaju kada su roditelji deteta nepoznati, činjenica rođenja deteta se upisuje od strane matičara nadležnog organa uprave na

teritoriji gde je dete pronađeno. Procedura upisa se vrši na osnovu rešenja nadležnog organa starateljstva. Rešenje nadležnog organa starateljstva sadrži sledeće podatke o detetu: lično ime deteta, pol deteta i dan, mesec, godinu, čas rođenja, mesto i opštinu/grad rođenja i državljanstvo deteta. U slučaju kada su roditelji nepoznati, kao mesto rođenja upisuje se mesto gde je dete pronađeno. Ova procedura ima za cilj da obezbedi regulisanje pravnog statusa detetu i da mu se omoguće sva prava i zaštita u skladu sa zakonskim propisima, uključujući i pravo na ime i državljanstvo, uprkos činjenici da su mu roditelji nepoznati. Takođe, ovaj postupak omogućava da se evidentiraju podaci o rođenju deteta i da se obezbedi odgovarajuća administrativna obrada i preduslovi za adekvatno planiranje dalje brige o detetu.

Član 21. Predloga zakona predviđen je postupak upisa činjenice rođenja deteta bez roditeljskog staranja. Prvo, propisuje se da se činjenica rođenja deteta bez roditeljskog staranja koja se prijavljuje po isteku roka za prijavu rođenja upisuje u Matični registar po mestu boravišta deteta u vreme pokretanja postupka za upis te činjenice. Upis se vrši na osnovu rešenja nadležnog organa starateljstva koje sadrži osnovne podatke o detetu: lično ime, pol, datum rođenja, mesto i opštinu-grad rođenja, kao i državljanstvo deteta. Kao mesto rođenja upisuje se mesto gde dete ima boravište u vreme pokretanja postupka za upis činjenice rođenja u Matični registar, a podaci o roditeljima ukoliko su poznati. Ako se naknadno utvrdi da je rođenje deteta već upisano organ starateljstva donosi rešenje o poništenju rešenja na osnovu kog će se poništiti kasniji upis činjenice rođenja deteta.

Član 22. Predloga zakona predlaže proceduru za upis ličnog imena u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti koja se vodi u Matičnom registru. Prvo, on nalaže da su lica koja su ovlašćena po propisima o ličnom imenu da odrede lično ime deteta dužna da prijave lično ime deteta prilikom prijave rođenja u zdravstvenoj ustanovi ili izvan nje, odnosno da lično ime prijave nadležnom matičaru najkasnije u roku od 30 dana od dana rođenja deteta.

Ovo znači da roditelji ili druga ovlašćena lica moraju da odaberu lično ime deteta i prijave ga nadležnom matičaru u tom roku. Takođe, roditelji imaju opciju da odaberu da li će ime deteta prijaviti pri rođenju u zdravstvenoj ustanovi, odnosno prijavi rođenja zdravstvenoj ustanovi ili nakon izlaska iz porodilišta da samostalno prijave ime matičaru. Ovaj proces obezbeđuje roditeljima fleksibilnost u odabiru procedure za prijavu ličnog imena svog deteta. U slučaju da ne postoji dogovor roditelja o ličnom imenu deteta, ili u drugim slučajevima regulisanim zakonom kojim se regulišu porodični odnosi, oni imaju obavezu da obaveste nadležnog matičara o tome u roku od 30 dana od dana rođenja deteta. Ukoliko rok za prijavu ličnog imena deteta protekne, upis će se izvršiti na osnovu rešenja nadležnog organa starateljstva, o čemu je matičar prethodno dužan da obavesti nadležni organ starateljstva radi donošenja rešenja na osnovu kog se vrši upis ličnog imena deteta. Ovim se osigurava da se u svim slučajevima upiše lično ime deteta u skladu sa zakonskim rokovima i procedurom, obezbeđujući prava i zaštitu deteta u skladu sa zakonom.

Član 23. Predloga zakona predviđa postupak za upis usvojenog deteta u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti koja se vodi u Matičnom registru. Usvojeno dete upisuje se na osnovu rešenja o novom upisu rođenja usvojenika koje donosi organ starateljstva. Ovo rešenje sadrži osnovne podatke o detetu, kao što su njegovo lično ime, pol, datum i vreme rođenja, JMBG, mesto i opština-grad rođenja, kao i državljanstvo. Podaci o roditeljima se zamenjuju podacima o usvojiteljima, a rešenje o novom upisu činjenice rođenja usvojenika je konačno i njime se poništava raniji upis činjenice rođenja usvojenika.

Član 24. Predloga zakona – U vezi sa članom 23. Predloga zakona, u ovom članu se predviđa procedura za upis prestanka usvojenja. Upis prestanka usvojenja

vrši se na osnovu presude o poništenju usvojenja koju sud dostavlja organu starateljstva pred kojim je zasnovano usvojenje. Na osnovu ove presude, organ starateljstva donosi rešenje o poništenju rešenja o novom upisu rođenja usvojenika. Ovim rešenjem osnažuje se prvi upis rođenja deteta. Važan je jer omogućava ažuriranje podataka u slučaju poništenja usvojenja, što je neophodan preduslov pravne sigurnosti, odnosno ažurnosti i tačnosti registra.

Član 25. Predloga zakona – Ovim članom predviđena je obaveza organa starateljstva da rešenja koja su od značaja za lične statute po službenoj dužnosti dostavi nadležnom matičaru radi upisa u Matični registar, odnosno u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije. Ovo se odnosi na rešenja koja se odnose na usvojenje i prestanak usvojenja, rešenje o činjenici rođenja deteta čiji su roditelji nepoznati, rešenje o činjenici rođenja deteta bez roditeljskog staranja i dr. Propisivanje ove obaveze omogućava sinhronizaciju podataka između različitih institucija i istovremeno ažurno vođenje o ličnim stanjima građana i istovremeno ne opterećuje građane da dostavljaju odluke organa koje su bitne da se evidentiraju u matičnim evidencijama.

Član 26. Predloga zakona predviđa mesnu nadležnost za upis činjenice zaključenja braka i vezuje je za matičara organa uprave na čijem području je mesto gde je brak zaključen, te propisuje da on vrši upis činjenice zaključenja braka. Ovo rešenje, da se brak upisuje u mestu gde je zaključen je standardno i logično rešenje koje nema adekvatnu alternativu pa je preuzeto iz dosadašnje prakse.

Član 27. Predloga zakona - U ovom članu predviđa se način na koji se brakovi upisuju u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti koja se vodi u Matičnom registru u slučaju kada brak nije zaključen pred matičarom - u toj situaciji, potrebno je da se u sudskom postupku utvrdi njegovo postojanje, kroz pravosnažnu sudsku presudu. Na ovaj način se obezbeđuje da se i brakovi čije je postojanje dokazano u sudskom postupku, registruju na pravno validan način što je od suštinskog značaja za ostvarivanje prava i obaveza koje proizilaze iz braka.

Član 28. Predloga zakona predviđa obavezu suda da po službenoj dužnosti dostavi nadležnom matičaru odluku o prestanku braka u roku od osam dana od dana pravosnažnosti. Time se osigurava efikasna komunikacija između suda i matičara radi ažuriranja registra.

Član 29. Predloga zakona predviđa proceduru prijave činjenice smrti. Prvo, ako je osoba preminula u zdravstvenoj ustanovi, nadležna zdravstvena ustanova je odgovorna za prijavu činjenice smrti. Sa aspekta registrovanja smrti od strane matičara bitno je utvrđivanje da je nastupila smrt, kao i vreme smrti, za šta je nadležan lekar. U tom smislu i u slučajevima kada se smrt desi van zdravstvene ustanove, nadležni doktor medicine (mrtvozornik) je odgovoran za stručno utvrđivanje vremena i uzroka smrti. U oba slučaja činjenica smrti se prijavljuje dostavljanjem potvrde o smrti, koja se dostavlja elektronskim putem. Takođe, u slučaju nalaženja tela lica čiji je identitet nepoznat potvrdu o smrti izdaje nadležna zdravstvena ustanova, na isti način kao i u prethodna dva slučaja.

Nakon što je činjenica smrti utvrđena i prijavljena, nadležni matičar je odgovoran za registrovanje ovih podataka. Ovim članom takođe je predviđena obaveza prijave činjenice smrti u roku od tri dana od dana smrti ili dana nalaženja tela u slučaju kada je identitet nepoznat. U slučaju kada je za sahranu predviđen kraći rok od tri dana, prijava mora biti obavljena pre sahrane. Ovaj član je značajan jer utvrđuje proceduru prijave činjenice smrti u različitim situacijama i promoviše brzu i efikasnu obradu podataka o smrti i njihov upis u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti koja se vodi u Matičnom registru.

Član 30. Predloga zakona predviđa mesnu nadležnost za upis činjenice smrti. Činjenicu smrti upisuje matičar organa uprave na čijem području se nalazi mesto gde je smrt nastupila. U slučaju smrti koja se dogodi u prevoznom sredstvu tokom putovanja, nadležan je matičar organa uprave na području gde se putovanje završilo. U situacijama kada se ne može utvrditi tačno mesto smrti, matičar nadležnog organa na području gde je pronađeno telo lica čiji je identitet nepoznat je odgovoran za upisivanje činjenice smrti. U izuzetnim slučajevima, kada je smrt nastupila u vanrednim situacijama, kao što su prirodne katastrofe ili npr. epidemije, činjenicu smrti upisuje matičar organa uprave na području gde se umrli sahranjuje. Ove odredbe obezbeđuju jasna pravila o mesnoj nadležnosti za upis činjenice smrti u različitim situacijama.

Član 31. Predloga zakona - Jasno predviđa pravila na osnovu koje javne isprave se činjenica smrti upisuje je neophodna zbog pravne sigurnosti, pa su zato pravila o potvrdi o smrti izdvojena u poseban – član 31. Proces utvrđivanja vremena i uzroka smrti se bazira na neposrednom pregledu umrlog lica, što je zaduženje doktora medicine. Samo doktori medicine mogu vršiti pregled i izdati potvrdu o smrti, u kojoj će biti navedeni podaci značajni za registrovanje činjenice smrti u evidenciji Matičnog registra. U ovom članu taksativno su navedeni podaci o smrti koji su neophodni radi upisa ove činjenice u službenu evidenciju koju vodi matičar. Dakle, bez potvrde o smrti nije moguće izvršiti upis smrti u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti, odnosno potvrda o smrti koju izdaje zdravstvena ustanova ili mrtvozornik je osnov za upis činjenice smrti u Matični registar. Izuzetak su slučajevi kada je smrt utvrđena u sudskom postupku ili kada se upis vrši na osnovu isprave inostranog organa. Ovo garantuje tačnost i zakonitost postupka upisa smrti, što je važno za prava i obaveze svih lica na koja upis određene činjenice smrti može uticati.

U članu 32. Predloga zakona predviđa se način prijavljivanja smrti lica koje je preminulo van zdravstvene ustanove, u okviru koga se razlikuje nekoliko scenarija. U pomenutom članu se zakonodavac odlučuje da uredi ovo pitanje iz ugla lica kojima nameće obavezu da prijave smrt. Pre svega, odgovornost za prijavu smrti leži na članovima porodice sa kojima je preminulo lice živelo. Ukoliko ovih osoba nema ili nisu u mogućnosti da to učine, obaveza prijavljivanja prelazi na druga lica sa kojima je umrli živio ili drugi članovi porodice koji su saznali za smrt. U slučaju kada ni ovih lica nema, obavezu prijavljivanja preuzimaju lica u čijem je stanu smrt nastupila. Ako ni to nije moguće, činjenicu smrti prijavljuje lice koje je prvo saznalo za smrt. Sva ova lica su u obavezi da radi utvrđivanja činjenice smrti koja je nastala van zdravstvene ustanove izvrše prijave smrti nadležnom doktoru medicine, koji će nakon utvrđivanja smrti elektronskim putem nadležnom matičaru dostaviti potvrdu o smrti. Propisivanjem na ovaj način se obezbeđuje potpuna i tačna evidencija o činjenici smrti, što je od značaja za ostvarivanje prava stranaka, kao i tačnost i ažurnost u vođenju drugih službenih evidencija.

Član 33. Predloga zakona predviđa obavezu prijavljivanja smrti lica koje se desilo u različitim ustanovama ili organizacijama kao što su vojni objekti, zavodi za izvršenje krivičnih sankcija, domovi za stare, ustanove za smeštaj učenika i studenata, ili bilo koja druga ustanova ili organizacija. Obaveza prijavljivanja smrti je na ustanovi ili organizaciji u kojoj je smrt nastupila. Ovaj postupak ima za cilj da se osigura brzo i efikasno obaveštavanje nadležnih organa o smrtnom slučaju. Time se omogućava propisana procedura utvrđivanja činjenice smrti i neophodnih istražnih mera. Isto tako, ovaj postupak obezbeđuje da se smrtni slučajevi tačno i adekvatno evidentiraju i obrade u skladu sa zakonskim odredbama.

Član 34. Predloga zakona predviđa mogućnost sahrane umrlog lica pre nego što se njegova smrt upiše u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti koja se vodi u Matičnom registru. U slučajevima kada iz opravdanih razloga nije moguće prijaviti

smrt matičaru u zakonskom roku, organ uprave na teritoriji na kojoj će se osoba sahraniti može da izda dozvolu za sahranu. Važno je da se za svaku takvu dozvolu vodi evidencija u Matičnom registru. U tu evidenciju se upisuju različiti podaci o umrlom licu, uključujući ime, datum i mesto smrti, datum i mesto rođenja, kao i jedinstveni matični broj građana ili evidencijski broj stranca. Ovaj detaljan upis omogućava da se svaki slučaj smrti, nezavisno od toga da li je sahrana obavljena pre ili posle upisa činjenice smrti, prati i evidentira na odgovarajući način. Podaci iz ove evidencije se čuvaju trajno, što je izuzetno važno za pravnu sigurnost i sprečavanje mogućih zloupotreba u vezi sa identitetom osoba koje su sahranjene pre upisa u ovu službenu evidenciju.

Član 35. Predloga zakona predlaže postupak upisa smrti u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti u Matičnom registru u slučajevima kada je nestalo lice proglašeno umrlim i njegova smrt utvrđena u sudskom postupku. Prvo, ako je poslednje prebivalište umrlog poznato, matičar nadležnog organa uprave po tom mestu je odgovoran za upisivanje činjenice smrti na osnovu pravnosnažne odluke suda. U slučajevima kada je poslednje prebivalište umrlog nepoznato ili u inostranstvu, postupa se na sledeći način: Ako je poslednje prebivalište umrlog nepoznato, ili ako je umrli rođen u inostranstvu, činjenice o njegovoj smrti upisuju se prema mestu rođenja tog lica. Ako je umrli rođen u inostranstvu, ali sudska odluka o proglašenju nestalog lica umrlim je doneta u Republici Srbiji, činjenice se upisuju prema mestu u kome je sedište suda. Ovaj postupak obezbeđuje upisivanje činjenice smrti u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti u Matičnom registru na adekvatan način, čak i u slučajevima kada su prebivalište ili drugi podaci o umrlom nepoznati ili nedostupni.

Član 36. Predloga zakona predviđa način upisa podatka o nacionalnoj pripadnosti u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti u Matičnom registru. Prva osnova za upis je mesto upisa rođenja lica, a zahtev za upis se podnosi matičaru ili diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Srbije u inostranstvu. Kada su u pitanju deca, podatak o nacionalnoj pripadnosti se upisuje na zajednički zahtev roditelja koji se može podneti prilikom prijave rođenja deteta ili naknadno. U slučajevima gde jedan od roditelja nije živ, nije poznat ili je lišen roditeljskog prava, drugi roditelj ima pravo da odredi nacionalnu pripadnost deteta. Ukoliko se roditelji ne saglase u pogledu nacionalne pripadnosti deteta, upis tog podatka neće se izvršiti. Međutim, kada dete stekne punoletstvo, ima pravo da zahteva izmenu ili brisanje podatka o svojoj nacionalnoj pripadnosti ili sam upis, ukoliko ovaj podatak nije bio upisan. Ovakav način upisa podatka o nacionalnoj pripadnosti preuzet je iz važećeg propisa jer se u praksi pokazao da obezbeđuje zakonitost i transparentnost u postupku upisa, kao i zaštitu prava deteta, posebno u slučajevima različitih stavova ili nesaglasnosti među roditeljima. Takođe, primena odredbi o upisu promene ili brisanja podatka o nacionalnoj pripadnosti obezbeđuje da se ovaj podatak ažurira.

Član 37. Predloga zakona predviđa procedure upisa podatka o promeni pola u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti u Matičnom registru na osnovu potvrde nadležne zdravstvene ustanove. Prvi korak je dostavljanje propisane potvrde o promeni pola od strane zdravstvene ustanove nadležnom organu uprave, u skladu sa mestom upisa rođenja lica koje je promenilo pol. Zdravstvena ustanova ima obavezu da u roku od osam dana od dana promene pola dostavi potvrdu elektronskim putem nadležnom organu uprave. U potvrdu se upisuju različiti podaci, uključujući ime i prezime lica, datum, mesto i opštinu-grad rođenja, jedinstveni matični broj građana ili evidencijski broj stranca, ime i prezime roditelja, kao i podatak o promeni pola za to lice. Dodatno, u potvrdu se upisuje i ime i prezime doktora medicine koji je izdao potvrdu. Ovaj proces je zakonski regulisan sa ciljem obezbeđenja pravne i administrativne preciznosti u upisu podatka o promeni pola.

Elektronsko dostavljanje potvrde i obaveza upisivanja različitih podataka o obuhvaćenom licu omogućavaju efikasnost i tačnost u postupku upisa.

Član 38. Predloga zakona - Zbog važnosti jedinstvenog matičnog broja građana, kao osnovnog identifikacionog broja svakog državljanina Republike Srbije, pitanja od značaja za ovu temu su izdvojena u poseban član, zajedno sa pravilima o upisu evidencijskog broja stranaca. Prvo, ako u Matičnom registru nije upisan jedinstveni matični broj građana ili je upisan neispravno, matičar je odgovoran za preuzimanje podataka iz službene evidencije jedinstvenih matičnih brojeva građana koju vodi ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove. Ovo se obavlja na osnovu pojedinačnog upita, a prema podacima iz upisa lica sa svim promenama ličnog imena. Upisivanje podatka o jedinstvenom matičnom broju građana u Matični registar će se obaviti samo ako je organ na nesumnjiv i nesporan način utvrdio da se taj podatak odnosi na lice za koje se vrši upis. U slučaju stranaca, podaci o evidencijskom broju stranca upisivaće se u Matični registar na osnovu evidencije o strancima koju vodi ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove. Ovaj proces obezbeđuje ispravnost i potpunost informacija u Matičnom registru, što je od izuzetnog značaja za pravilno vođenje registracije građana i stranaca.

Član 39. Predloga zakona predviđa jezik i pismo upisa na način da svi podaci koji se upisuju u Matični registar moraju biti na srpskom jeziku i ćirilskim pismom. To znači da se sva imena, nazivi mesta, nazivi stranih država i drugi relevantni podaci moraju precizno zapisati u skladu sa pravopisnim i gramatičkim pravilima srpskog jezika i u ćirilskom pismu. Kada su u pitanju nazivi mesta u stranim državama i nazivi samih stranih država, postoji mogućnost da se ovi nazivi upišu i u njihovom izvornom obliku. Sve ovo je u cilju najvišeg stepena razumevanja podataka u Matičnom registru za sve korisnike, dok usaglašavanje sa pravilnim jezičkim standardima obezbeđuje preciznost i konzistentnost podataka, što je od izuzetnog značaja za različite administrativne i pravne procedure koje se odvijaju na osnovu ovih podataka.

Član 40. Predloga zakona uređuje način upisa ličnih imena u Matični registar, uključujući imena dece, roditelja, supružnika i umrlih osoba, kao i osoba koje imaju državljanstvo Republike Srbije, kao i strane državljane. Pravilo je da se imena i prezimena upisuju na srpskom jeziku i ćirilskim pismom. Ovo obezbeđuje konzistentnost i standardizaciju u upisima u Matičnom registru. Pripadnici nacionalnih manjina, imaju pravo na upis ličnog imena prema jeziku i pravopisu nacionalne manjine. Dalje, upisi imena i prezimena u slučaju državljanina Republike Srbije koji su upisani u izvod iz matične knjige inostranog organa ili koji su stekli državljanstvo Republike Srbije u skladu sa zakonom kojim se reguliše državljanstvo vrše se na srpskom jeziku i ćirilskim pismom, ali takođe se upisuju i u obliku koji je naveden u izvodu inostranog organa, odnosno javnoj ispravi inostranog organa. Ovo obezbeđuje da se u Matičnom registru unesu sve potrebne informacije koje se odnose na identitet osobe, uključujući i ime koje je korišćeno, odnosno koje se koristi u drugoj državi. Na kraju, za strane državljane, njihova imena takođe se upisuju na srpskom jeziku i ćirilskim pismom, ali takođe i u obliku koji je naveden u javnoj ispravi inostranog organa. Ovaj postupak obezbeđuje jasno razlikovanje i identifikaciju osoba, kao i mogućnost lakšeg praktičnog korišćenja podataka iz Matičnog registra, kako unutar zemlje tako i u međunarodnim kontekstima. Dakle, ovim članom proširen je opus prava na upis ličnog imena i na drugom jeziku - ovo se pre svega odnosi na lica kod kojih postoje jasne i stalne veze sa inostranom državom, npr. državljani Republike Srbije koji su rođeni u inostranstvu i ostvaruju prava i u Srbiji i u drugoj državi (dvojni državljani), kao i lica koja su stekla državljanstvo Republike Srbije – kako bi lično ime u pravnom saobraćaju bilo identično i kako bi se otklonili problemi koje mogu imati u praksi sa izdavanjem dokumenata i utvrđivanjem identiteta. Takođe, predviđeno je da se upis ličnog imena

stranca može izvršiti na osnovu javne isprave izdate od strane nadležnog organa Republike Srbije u skladu sa propisima koji regulišu prava stranaca i azila.

Član 41. Predloga zakona jasno predviđa ulogu i odgovornost matičara u upisu podataka u Matični registar. Pre svega, ističe se da matičar upisuje samo one podatke koji su mu prijavljeni ili koji su sadržani u prijavi, odnosno aktu nadležnog organa ili javnoj ispravi. Ovo ima za cilj da osigura potpunu tačnost i preciznost upisanih podataka, ali isto tako da za svaki upis postoji jasan osnov. Na taj način matičar jasno može da zna koje podatke može da upiše. Upisivanje samo podataka koji su zakonito prijavljeni ili koji su dokumentovani aktima nadležnih organa garantuje da se u Matičnom registru nalaze samo tačni i validni podaci i da se neće unositi proizvoljni podaci. Istovremeno, u slučaju greške u aktima na osnovu kojih se vrši upis, po pravilu ispravlja organ koji je izdao akt. Ovo sprečava unošenje netačnih informacija koje bi mogle da dovedu do nedoslednosti i problema u upravljanju podacima o građanima. Osim toga, ovaj pristup čuva integritet Matičnog registra i posebno je važan u kontekstu pravnih i administrativnih procesa u kojima se koriste podaci iz registra.

Takođe, ovim članom obuhvaćene su i strane sudske odluke o ličnom stanju, koje se upisuju kako u skladu sa Zakonom o rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja, po prethodno spovedenom postupku priznanja strane sudske odluke, tako i u slučaju kada se upis vrši u skladu sa međunarodnim ugovorom. Tako npr. u praksi domaći sudovi priznaju strane sudske odluke o promeni pola, a uloga matičara nije da tumači ili daje i/ili oduzima snagu sudskim odlukama, kako stranim tako i domaćim. To se odnosi na sve pa i na one kojim se nekom priznaje činjenica promene pola koja je nastala u inostranstvu, te bi ovakvim propisivanjem bile obuhvaćene i te situacije.

Član 42. Predloga zakona predviđa obavezu nadležnog organa da dostavi odluku o činjenici rođenja, zaključenja braka i smrti, kao i promene povezane sa tim činjenicama, uključujući i odluke o o sticanju i prestanku državljanstva nadležnom matičaru radi upisa u Evidenciju rođenja, zaključenja braka ili smrti, kao i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije u Matičnom registru. Odluke o rođenju, braku i smrti, kao i promene u vezi sa tim činjenicama, kao i odluke o sticanju i prestanku državljanstva moraju biti dostavljene nadležnom matičaru u roku od osam dana od dana kada postanu pravnosnažne. Ovo osigurava brzu i efikasnu obradu i upis činjenica u Matični registar. Dostava se vrši elektronskim putem, što je u skladu sa intencijama zakonodavca na potpuni prelazak i usklađivanje sa modernim tehnologijama i obezbeđuje brzu i sigurnu komunikaciju između organa i matičara. Ovakva procedura obezbeđuje da se podaci o ovim činjenicama i promenama ispravno i pravovremeno upišu u Matični registar, što je od izuzetnog značaja za tačno i ažurno vođenje podataka u Matičnom registru. Pri tom, ostavljena je mogućnost da se u izuzetnim situacijama ove odluke mogu dostaviti i u papirnom obliku.

Član 43. Predloga zakona predviđa obavezu da se u prijavi za upis u Matični registar navedu istiniti, odnosno tačni podaci. Ovaj zahtev za tačnost podataka je ključan kako bi se osigurala preciznost i potpunost informacija u registru. Prijava se podnosi u elektronskom obliku, što je efikasniji način prenosa podataka i obrade prijave. Međutim, postoje situacije kada je izuzetno potrebno podnositi prijave u papirnom obliku, ali ovo se smatra izuzetkom. U slučaju prijave činjenica nastalih u inostranstvu, prijava se podnosi nadležnom diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili direktno nadležnom organu u Republici Srbiji. Ovaj pristup obezbeđuje da se podaci tačno prenesu i ispravno obrade u Matičnom registru. Što se tiče prijave za zaključenje braka, sačinjava se zapisnik na propisanom obrascu. Ovo je važan korak u postupku zaključenja braka i obezbeđuje dokumentovanje svih bitnih informacija i događaja u vezi sa brakom. Osim što obezbeđuje tačnost i ispravnost podataka,

propisana sadržina i izgled prijave olakšava i pojednostavljuje proces prijave za zaključenje braka.

Član 44. Predloga zakona promovise opštu obavezu matičara da upiše prijavljeni podatak u Matični registar bez odlaganja. Međutim, postoje situacije kada se upis može odložiti radi provere ili utvrđivanja podataka koji nedostaju, a koji trebaju biti upisani u Matični registar. Ovaj pristup odlaganju upisa je izuzetan i koristi se samo u slučajevima kada postoji potreba za dodatnom proverom ili prikupljanjem nedostajućih podataka kako bi se osigurala tačnost i potpunost informacija u Matičnom registru. Odloženi upisi se prate i evidentiraju u posebnoj evidenciji u Matičnom registru. Ovo omogućava praćenje svih slučajeva u kojima je došlo do odlaganja upisa i omogućava sistematski pristup zajedno sa proverom i utvrđivanjem podataka pre kasnijeg upisa u registar.

Član 45. Predloga zakona predviđa obavezu organu koji je izdao prijavu, odnosno akt, odnosno javnu ispravu na osnovu koje se vrši upis u Matični registar da ispravi greške ili dopuni podatke ukoliko postoje. U slučaju da prijava ili akt sadrže grešku ili da neki podaci nedostaju, nadležni organ koji je izdao tu prijavu ili akt ima obavezu da izvrši ispravku greške ili dopunu podataka. Ovo se radi kako bi se osigurala tačnost i potpunost informacija koje se upisuju u Matični registar. Ispravka greške ili dopuna podataka vrši se od strane organa koji je izdao prijavu ili akt, i to u saglasnosti sa procedurom koja je predviđena za takve slučajeve. Ovo može uključiti izdavanje ispravljene verzije prijave ili akta, ili dodavanje dopunskih dokumenta koji sadrže nedostajuće podatke. Cilj ovog člana je da se osigura tačnost i potpunost podataka koji se upisuju u Matični registar, kako bi se izbegle greške i omogućilo pravilno i efikasno upravljanje podacima.

Član 46. Predloga zakona odnosi se na završnu fazu upisa podataka u Matični registar. Proces upisa se smatra zaključenim kada matičar potpiše upis kvalifikovanim elektronskim potpisom. Ovo znači da je kada matičar elektronski potpiše upisane podatke, proces upisa je završen i taj upis se smatra zaključenim. Kvalifikovani elektronski potpis predstavlja elektronski potpis koji je zakonski priznat i koji ima istu pravnu vrednost kao i ručni potpis. Ovim članom se omogućava efikasno i sigurno završavanje postupka upisa u Matični registar, što je od izuzetnog značaja za održavanje tačnosti i ažurnosti podataka u registru. Obezbeđuje se da samo ovlašćena lica mogu da izvrše upis i da se svaki upis može jednostavno pratiti i proveriti, što doprinosi pravnoj sigurnosti i efikasnom radu Matičnog registra.

Član 47. Predloga zakona predviđa obavezu za matičare u slučaju rođenja, zaključenja braka ili smrti stranca da proslede izvod iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti, odnosno izvod sa podacima o rođenju, izvod sa podacima o zaključenju braka ili izvod sa podacima o smrti nadležnom stranom diplomatsko-konzularnom predstavništvu u slučajevima kada Republika Srbija sa određenom stranom državom ima zaključen međunarodni ugovor kojim je predviđena obaveza obaveštavanja u pogledu statusnih promena državljana strana ugovornica. Istovremeno, ovakav način obaveštavanja – putem nadležnog stranog diplomatsko-konzularnog predstavništva otklanja suvišno administriranje u sprovođenju obaveza koje proizilaze iz međunarodnih ugovora.

Prosleđivanje izvoda iz Evidencije rođenja, zaključenja braka ili smrti stranog državljanina stranom diplomatsko-konzularnom predstavništvu ima više prednosti. Ovo je važno radi ažuriranja ličnih podataka u evidenciji matične države, što može biti važno za buduće pravne i administrativne procedure. Na ovaj način se osigurava da se svim državljanima strane države, koji su u Srbiji, priznaju i zaštite njihova prava u matičnoj zemlji, kao što su prava nasleđivanja, socijalne pogodnosti, penzije i druga prava koja zavise od stanja u matičnoj evidenciji. Ovakav postupak doprinosi bržem i tačnijem ažuriranju ličnih podataka, što omogućava veći stepen pravne

sigurnosti za strane državljane koji žive u inostranstvu. Pri tom, vođeno je računa o licima koja su u statusu tražioca azila i lica kojima je odobreno pravo na azil. Izuzetak za tražioce azila i osobe kojima je odobreno pravo na azil utvrđuje specifičan pravni status koji zahteva poseban tretman, ali uopšte, ovakav način postupanja osigurava poštovanje međunarodnih standarda i zaštitu interesa svih uključenih strana.

Član 48. Predloga zakona predviđa obavezu matičara kada sazna za činjenicu rođenja koja nije upisana u Matični registar, a dogodila se na teritoriji Republike Srbije. U takvim slučajevima, matičar je dužan da, po službenoj dužnosti, pokrene upravni postupak za naknadni upis ove činjenice, odnosno obavesti organ uprave koji je nadležan za upis činjenice prema mestu rođenja lica radi pokretanja postupka za upis rođenja. U slučajevima kada se vreme i mesto rođenja ne može dokazati na način predviđen ovim zakonom, nakon donošenja rešenja organa uprave kojim je zahtev odbijen, isto se dostavlja nadležnom organu starateljstva radi pokretanja sudskog postupka za utvrđivanje vremena i mesta rođenja u skladu sa zakonom. Ovo je relevantno u situacijama kada nedostaju dokazi ili kada postoje nedoslednosti u dokazima o vremenu i mestu rođenja. U takvim slučajevima, organ starateljstva može pokrenuti sudski postupak za utvrđivanje vremena i mesta rođenja u saglasnosti sa zakonom. Ovim odredbama uvodi se proaktivna uloga matičara i omogućava efikasno rešavanje slučajeva lica koja još uvek nisu ostvarila pravo na upis u matičnu knjigu rođenih, te su pravno nevidljiva i u riziku od apatridije. U slučaju saznanja da postoje slučajevi lica koja nisu upisana u matičnu knjigu rođenih matičar će biti u obavezi da pokrene proceduru za rešavanje njihovog statusa, tako što će inicirati upravni postupak za naknadni upis činjenice rođenja ili kod nadležnog organa inicirati pokretanje vanparničnog postupka za utvrđivanje vremena i mesta rođenja.

Član 49. Predloga zakona predviđa obavezu matičara u slučajevima kada sazna za činjenicu smrti koja nije upisana u Matični registar, a nastala je na teritoriji Republike Srbije i ne može da se dokaže potvrdom o smrti. U takvim situacijama, matičar je dužan da bez odlaganja obavesti javnog tužioca radi pokretanja sudskog postupka za utvrđivanje smrti u skladu sa zakonom, koji u skladu sa članom 70. Zakona o vanparničnom postupku ima ovlašćenje da pokrene ovaj postupak. Ovaj član omogućava da se u slučajevima kada ne postoje dokazi o smrti, a matičar sazna za činjenicu smrti, primeni odgovarajuća pravna procedura radi utvrđivanja smrti u sudskom postupku. Ovim se osigurava da se tačno i pravilno registruje svaki slučaj smrti na teritoriji Republike Srbije, što je važno radi održavanja ažurnih i tačnih podataka kako u Matičnom registru, tako i u drugim službenim evidencijama, odnosno za potrebe različitih pravnih i administrativnih procedura.

Član 50. Predloga zakona predviđa proceduru za upis činjenice rođenja ili smrti u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti u Matičnom registru u slučajevima kada se prijava podnosi po isteku 30 dana od dana kada je ta činjenica nastala. U takvim slučajevima, upis se vrši na osnovu rešenja nadležnog organa uprave ili odluke nadležnog organa. Kada organ uprave donese odluku o upisu činjenice rođenja ili smrti, ona se utvrđuje na osnovu prijave rođenja ili potvrde o smrti, kao i drugih dokaza u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak. Takođe, u slučaju kada postoji potreba za dopunom podatka u Matičnom registru koji nije mogao biti upisan prilikom osnovnog upisa, ta dopuna se vrši na osnovu rešenja nadležnog organa uprave ili odluke nadležnog organa. Ovaj postupak se primenjuje osim u slučajevima kada zakon drugačije propiše. Ovo omogućava da se podaci dopune u upisima na način koji je u skladu sa zakonom.

Član 51. Predloga zakona omogućava ispravku tehničkih grešaka koje su uočene u Matičnom registru nakon što je upis zaključen. U slučaju kada matičar primeti tehničku grešku on je ispravlja, datum i tekst ispravke se beleže u okviru Matičnog registra. Postupak ispravke tehničke greške može se sprovesti po službenoj dužnosti, što znači da će matičar samostalno izvršiti ispravku ako uoči

grešku. Takođe, stranka ima pravo da zahteva ispravku tehničke greške upisane u Matični registar. Uvođenjem pojma tehničke greške pravi se razlika između greške koja je tehničke prirode (poput greške nastale u kucanju) koja ne zahteva celokupan postupak ispravke kao ostale greške regulisane u narednim članovima. Ovo omogućava pravovremeno i efikasno korigovanje grešaka i osigurava da podaci u Matičnom registru budu tačni i potpuni, i smanjuje vreme potrebno za ispravljanje grešaka koje nisu meritorne niti zahtevaju da se angažuju drugi organi i procedure zarad očuvanja pravne sigurnosti i legaliteta.

Član 52. Predloga zakona predviđa proceduru ispravke podataka koji su upisani u Matični registar. Pre ispravke, neophodno je da postoji rešenje organa uprave ili akt nadležnog organa koji je kompetentan za takve ispravke, osim u slučajevima kada je u pitanju tehnička greška, kako je predviđeno u članu 51. ovog zakona. Postupak ispravke podataka može se pokrenuti po službenoj dužnosti od strane matičara ili na zahtev stranke, kao i od strane lica koje ima neposredan i zakonski zasnovan interes za tu ispravku. Ovo omogućava zaštitu prava svih učesnika i osigurava ispravnost i potpunost podataka u Matičnom registru. Nakon što se podatak ispravi, matičar po službenoj dužnosti obaveštava nadležno ministarstvo za unutrašnje poslove, kao i stranku koja je pokrenula postupak ispravke u skladu sa pravilima opšteg upravnog postupka. Ovo omogućava praćenje i kontrolu procesa ispravke i osigurava da svi zainteresovani učesnici budu informisani o stanju ispravke podataka u Matičnom registru.

Član 53. Predloga zakona predviđa vođenje Matičnog registra u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Srbije u inostranstvu i to na način da diplomatsko-konzularna predstavništva koja imaju ovlašćenje za zaključenje braka između državljana Republike Srbije u diplomatsko-konzularnom predstavništvu, u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti upisuju činjenicu zaključenja braka, kao i promene u vezi sa ovom činjenicom. Dalje, diplomatsko-konzularno predstavništvo u kom su vođene matične knjige po ranijim propisima nastavlja u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti da upisuje promene podataka o ličnim stanjima građana, kao i ispravke i dopune tih podataka, shodno odredbama ovog zakona. Diplomatsko-konzularna predstavništva obavljaju i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Članom 54. Predloga zakona određuje se uloga diplomatsko-konzularnog službenika u vođenju Matičnog registra, odnosno da u diplomatsko-konzularnom predstavništvu, u svojstvu matičara, ovlašćeni diplomatsko-konzularni službenik, kojeg ovlašćuje šef diplomatsko-konzularnog predstavništva vodi Matični registar. On vrši upise podataka u Matični registar, izdaje izvode i uverenja iz Matičnog registra i obavlja i druge poslove koji su predviđeni zakonom. Ovo ovlašćenje obezbeđuje da građani koji su u inostranstvu imaju pristup neophodnim dokumentima i uslugama koje se odnose na njihove osnovne životne događaje, kao što su rođenje, brak i smrt. To im daje mogućnost da lako obavljaju administrativne procedure i ostvaruju svoja prava, čak i kada su u inostranstvu.

Član 55. Predloga zakona predlaže proceduru ispravke tehničkih grešaka u Matičnom registru koji se vodi u diplomatsko-konzularnom predstavništvu. Prvo, samo ovlašćeni diplomatsko-konzularni službenik ima pravo da vrši ispravku tehničkih grešaka koje su uočene nakon zaključenja upisa u Matični registar. Ovaj službenik ima zaduženje da ispravi greške nakon što ih uoči, a datum i tekst ispravke se beleži u okviru Matičnog registra. U slučajevima kada je potrebno vršiti ispravku ili dopunu podatka u Matičnom registru, nadležan za rešavanje je šef diplomatsko-konzularnog predstavništva. On odlučuje o zahtevima za ispravku ili dopunu podatka, ako je takav zahtev podnesen. Ukoliko stranka nije zadovoljna donetom odlukom u vezi sa zahtevom za ispravku ili dopunu podatka, ima pravo da podnese žalbu. O žalbi odlučuje ministar nadležan za spoljne poslove, čime se promoviše načelo dvostepenosti.

Član 56. Predloga zakona predviđa primenu određenih pravila koja se odnose na vođenje Matičnog registra od strane organa uprave i na vođenje Matičnog registra u diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Praktično, to znači da se pravila i procedure koje važe za upise i ispravke u Matičnom registru u zemlji primenjuju i u diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Kao što se odredbe o Matičnom registru primenjuju u zemlji u saradnji sa organima uprave, iste te odredbe i pravila važe i za diplomatsko-konzularna predstavništva u inostranstvu. Ovaj pristup obezbeđuje konzistentnost i pravnu sigurnost u vođenju Matičnog registra i u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inostranstvu, čime se obezbeđuje da svi građani Republike Srbije imaju pristup potrebnim matičnim podacima i uslugama, bili oni u zemlji ili u inostranstvu.

Član 57. Predloga zakona predviđa uređuje postupak upisa činjenica rođenja, zaključenja braka i smrti državljana Republike Srbije koje su nastale u inostranstvu. Upis činjenica rođenja, zaključenja braka i smrti državljana Republike Srbije koje su nastale u inostranstvu obavlja se na osnovu izvoda iz matične knjige inostranog organa. Ovaj postupak je primarni način upisa i podrazumeva da stranka prilikom prijave za upis dostavi odgovarajuća dokumenta države gde je određena činjenica nastala. Ukoliko nije moguće pribaviti izvod iz matične knjige inostranog organa, upis se vrši na osnovu odluke nadležnog suda. Ovaj postupak se primenjuje kada stranka iz nekih razloga ne može dobiti neophodnu dokumentaciju iz inostranstva.

Kada je u pitanju prijava činjenice rođenja deteta koje je rođeno u inostranstvu usaglašavanjem sa propisima iz oblasti državljanstva predviđeno je da prijavu može podneti jedan od roditelja. Naime, u skladu sa propisima o državljanstvu, državljanstvo Republike Srbije poreklom stiče dete ako ga roditelj koji je državljanin Republike Srbije prijavi do navršene 18. godine života kod nadležnog diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Srbije kao državljanina Republike Srbije i ako podnese zahtev za upis deteta u evidenciju državljana nadležnom organu u Republici Srbiji. U postojećem kontekstu upis činjenice državljanstva i rođenja vrši se istovremeno u matičnu knjigu rođenih, a državljanstvo je preduslov za upis. U novom konceptu Matičnog registra redosled upisa će se odvijati tako što će matičar najpre evidentirati državljanstvo, a odmah zatim i činjenicu rođenja. Prijavljivanje se može obaviti ili diplomatsko-konzularnom predstavništvu na teritoriji gde je nastala činjenica ili organu uprave. Ako na području na kojem je nastala činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti državljanina Republike Srbije, Republika Srbija nema diplomatsko-konzularno predstavništvo, prijava za upis ovih činjenica može se podneti preko najbližeg diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Ovaj član predviđa jednostavan i efikasan način za upis činjenica koje se dešavaju u inostranstvu, olakšavajući proces za državljane Republike Srbije koji žive ili se nalaze u inostranstvu. Takođe, ovim članom predviđa se obaveza stranke - državljana Republike Srbije da prijavi i druge promene ličnog stanja koje su nastale u inostranstvu, uz dostavljanje odgovarajuće isprave. Na taj način obezbeđuje se tačno i ažurno vođenje evidencije o ličnom statusu u Republici Srbiji, a otklanjaju se situacije iz prakse gde stranke nakon značajnog proteka vremena od nastanka određene statusne promene u inostranstvu podnose zahtev za upis promene statusa radi ostvarivanja određenih prava (npr. imovinskih prava), a da prethodno nisu bile zainteresovane da blagovremeno prijave te statusne promene koje su nastale u inostranstvu. Na ovaj način otklanjaju se rizici neažurnosti u vođenju evidencije. Pored toga, ovaj član je obuhvatio i situacije kada nastane smrt državljana Republike Srbije u inostranstvu i ako je u skladu sa međunarodnim ugovorom inostrani organ dostavio inostrani izvod iz evidencije umrlih, da upis činjenice smrti vrši neposredno na osnovu te javne isprave.

Član 58. Predloga zakona predviđa nadležnost za upis činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti koje su se desile u inostranstvu. Upis u Matični registar može se izvršiti na osnovu prijave podnete diplomatsko-konzularnom predstavništvu, koji tu prijavu prosleđuje nadležnom matičaru, ili u slučaju kada je prijava podneta neposredno organu uprave, nadležni matičar vrši upis. Za upis činjenice rođenja, matičar je nadležan po mestu poslednjeg prebivališta roditelja u vreme rođenja deteta. U slučaju kada roditelji nisu imali zajedničko prebivalište, nadležan je matičar po mestu prebivališta jednog od roditelja, a u slučaju kada mesto prebivališta roditelja nije poznato, nadležan je matičar po mestu rođenja jednog od roditelja. Za upis činjenice zaključenja braka, nadležan je matičar po mestu poslednjeg prebivališta supružnika u vreme zaključenja braka, a u slučaju kada supružnici nisu imali zajedničko prebivalište, nadležan je matičar po mestu prebivališta jednog od supružnika. Što se tiče upisa činjenice smrti, nadležan je matičar po mestu poslednjeg prebivališta umrlog, a u slučaju kada je poslednje prebivalište umrlog nepoznato, nadležan je matičar po mestu rođenja. U slučajevima kada nije moguće upisati činjenice rođenja, zaključenja braka i smrti na način propisan u prethodnom stavu zbog nepoznatog mesta rođenja lica ili njegovog rođenja u inostranstvu, upis vrši Gradska uprava grada Beograda.

Član 59. Predloga zakona predviđa postupak upisa lica koja su stekla državljanstvo Republike Srbije. Upis takvih lica u Matični registar obavlja se na osnovu rešenja nadležnog organa za državljanstvo, u skladu sa propisima o državljanstvu. Prilikom upisa, neophodno je priložiti isprave inostranog organa koje su propisno overene, osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije propisano, kako bi se nakon upisa u Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije, odmah izvršio upis rođenja ili zaključenja braka lica koje je steklo državljanstvo Republike Srbije u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti. Mesna nadležnost za upis određuje se prema mestu prebivališta ili boravišta u Republici Srbiji. U slučaju da lice nema prebivalište ili boravište, upis u Matični registar vrši matičar Gradske uprave grada Beograda. Ovaj član obezbeđuje jasan i precizan postupak za upis lica koja su stekla državljanstvo Republike Srbije i doprinosi efikasnom vođenju Matičnog registra.

Član 60. Predloga zakona predviđa upis ličnog imena deteta koje nije određeno u skladu sa domaćim propisima o ličnom imenu. U slučaju kada ime deteta u izvodu inostranog organa nije određeno u skladu sa domaćim zakonodavstvom, matičar će zahtevati od roditelja da ga odrede u skladu sa zakonom kojim se uređuje lično ime. Roditelji mogu da daju izjavu o određivanju ličnog imena deteta u skladu sa domaćim propisom pred diplomatsko-konzularnim predstavništvom prilikom podnošenja prijave za upis činjenice rođenja u Matični registar. Ovo omogućava roditeljima da u skladu sa zakonom urede lično ime deteta i obezbede njegov pravilan upis u Matični registar.

Član 61. Predloga zakona predviđa proceduru utvrđivanja prezimena supružnika ako na osnovu izvoda inostranog organa nije moguće utvrditi prezime koje su uzeli pri zaključivanju braka. U takvim slučajevima, matičar će prvo pokušati da pribavi taj podatak od inostranog organa koji je brak registrovao. Ukoliko ni na taj način ne može biti utvrđeno prezime supružnika, matičar će zatražiti izjavu od samih supružnika. Takva izjava se može dati i pred diplomatsko-konzularnim predstavništvom kad podnose prijavu za upis činjenice o zaključivanju braka u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti u Matičnom registru. Ovaj proces omogućava matičaru da precizno utvrdi prezime supružnika i unese taj podatak u Matični registar, što je od suštinskog značaja za održavanje tačnih i ažurnih podataka.

Član 62. Predloga zakona predviđa izdavanje javnih isprava iz Matičnog registra i to na način da se na osnovu podataka sadržanih u Evidenciji rođenja, zaključenja braka i smrti izdaju izvod sa podacima o rođenju, izvod sa podacima o

zaključenju braka i izvod sa podacima o smrti, kao i uverenja koja sadrže pojedine podatke upisane u ovu evidenciju ili pojedine činjenice o ličnom stanju građana koje proizlaze iz tih podataka u vreme izdavanja. Takođe, ovim članom taksativno su navedeni podaci koje sadrže svaka od ovih javnih isprava, odnosno izvoda. Novina je da će se za lica koja imaju dete, odnosno decu u izvodu sa podacima o rođenju nalaziti i podaci o detetu, odnosno deci, i to set podataka koji je propisan - ime i prezime, pol, dan, mesec, godina i čas rođenja; mesto i opština/grad i država rođenja; JMBG, odnosno EBS i državljanstvo deteta. Važno je napomenuti da izvodi iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti sadrže poslednje podatke koji su upisani u ovu evidenciju do vremena izdavanja izvoda. Uverenje iz evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti sadrži pojedine podatke upisane u ovu evidenciju ili pojedine činjenice o ličnom stanju građana koje proizlaze iz tih podataka u vreme izdavanja. Kako bi se napravilo jasno razgraničenje između uverenja koja se izdaju iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti i uverenja koja se izdaju iz Evidencije o državljanstvu Republike Srbije, propisano je da se uverenje o državljanstvu Republike Srbije izdaje u skladu sa propisima o državljanstvu Republike Srbije, odnosno da se izvodom iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti ne dokazuje državljanstvo Republike Srbije. Sadržina i izgled izvoda i uverenja iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti tehnički se izrađuju i štampaju od strane Narodne banke Srbije – Zavoda za izradu novčanica i kovanog novca – Topčider, čime se obezbeđuje standardizacija i kvalitet obrazaca.

Član 63. Predloga zakona posvećen je rokovima važenja izvoda iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti i njihovoj upotrebi. Pre svega, važno je napomenuti da izvodi nemaju ograničeni rok važenja, što znači da mogu da se koriste u pravnim poslovima i administrativnim procedurama bilo kada, bez obzira na vreme kada su izdati. Međutim, važno je imati na umu da je za upotrebu izdatog izvoda koji ne sadrži poslednje podatke upisane u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti odgovorno lice koje ga stavi u pravni saobraćaj. Ovo znači da se u slučaju kada izvod nije ažuriran sa poslednjim podacima, lice koje ga koristi treba da proveri da li su podaci tačni i ažurirani u skladu sa stvarnim stanjem. Ukoliko se koristi neažurirani izvod, lice može biti odgovorno za bilo kakve posledice koje mogu nastati u slučaju netačnih, odnosno neažurnih podataka.

Član 64. Predloga zakona predviđa obavezu da se u Matičnom registru vodi evidencija o izdatim izvodima i uverenjima iz Matičnog registra, odnosno o izdatim izvodima i uverenjima iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti i izdatim uverenjima iz Evidencije o državljanstvu Republike Srbije. U ovu evidenciju upisuju se različiti podaci koji su važni za praćenje i kontrolu izdavanja ovih javnih isprava. Jasno određenim setom podataka koji se upisuju u ovu evidenciju i pravilom da se podaci u okviru ove evidencije čuvaju trajno omogućava se praćenje stanja u vezi sa izdavanjem izvoda i uverenja. Ovo praćenje ima za cilj sprečavanje eventualnih zloupotreba i obezbeđivanje postupanja u skladu sa načelima zaštite podataka o ličnosti.

Član 65. Predloga zakona predviđa pravo na uvid u podatke iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti za određena lica i organe. Ovo pravo na uvid je uvedeno radi osiguravanja pravne zaštite i kontrole nad podacima o ličnosti. Pravo na uvid u lične podatke iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti predviđen je tako da se prvenstveno priznaje licu na koje se podaci odnose, kao i njegovim najbližim srodnicima, kao što su supružnik, krvni srodnici u pravoj liniji (npr. roditelji, deca), kao i licu koje je u drugom stepenu krvnog srodstva u pobočnoj liniji. Takođe, pravo na uvid imaju i usvojitelji i staratelji, kao i vanbračni partneri čija je zajednica priznata u skladu sa zakonom.

Važno je naglasiti da pravo uvida nije apsolutno, već je ograničeno u zavisnosti od prirode podataka, ali i od starosne dobi. Posebno važni su slučajevi koji

uključuju osjetljive lične podatke, kao što su podaci o promeni pola i usvojenju. U ovim situacijama, zaštita privatnosti i ličnih podataka postaje ključna, s obzirom na njihovu osjetljivost.

Kada je u pitanju promena pola, pravo uvida u podatke imaju isključivo lice koje je promenilo pol, kao i njegovi roditelji i dete. Ovaj pristup osigurava da se lični i osjetljivi podaci o ljudskim identitetima, kao što je pol, čuvaju na najvišem nivou privatnosti, te da se samo oni koji imaju direktni i zakonski interes mogu upoznati sa ovim informacijama.

U kontekstu usvojenja, posle upisa novih činjenica o poreklu usvojenog deteta, pravo uvida u podatke imaju isključivo dete i usvojitelji. Ovim se osigurava da se podaci koji se odnose na poreklo usvojenog deteta tretiraju sa velikom pažnjom, jer mogu uključivati osjetljive informacije koje bi mogle uticati na emocionalno stanje deteta ili na njegov odnos sa biološkim roditeljima.

Kroz ovakve propise, sistem teži balansu između prava na dostupnost podataka i potrebe za zaštitom ličnih i osjetljivih informacija. Prava na uvid su ograničena i regulisana, kako bi se sprečile zloupotrebe i osigurala privatnost građana, kao i za potrebe u različitim pravnim i administrativnim postupcima.

Član 66. Predloga zakona - Izvodi i uverenja iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti mogu se izdati licima koja su određena u članu 65. Predloga zakona. Ovo uključuje i druga lica, ali samo ukoliko su zakonom ovlašćena za pristup i korišćenje tih podataka kroz izdavanje javnih isprava. Ovakvo ograničenje osigurava zaštitu ličnih podataka i njihovo korišćenje isključivo u zakonom predviđene svrhe.

Član 67. Predloga zakona predviđa pitanje odbijanja zahteva za uvid u podatke iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti ili spise na osnovu kojih je izvršen upis, odnosno odbijanju zahteva za izdavanje izvoda i uverenja iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti i u tom slučaju nadležni organ uprave ili diplomatsko-konzularno predstavništvo je obavezno da donese rešenje u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Član 68. Predloga zakona predviđa uslove za obavljanje poslova matičara. Pre svega, osnovni uslov je stečeno visoko obrazovanje, kao što su osnovne akademske studije u obimu od najmanje 180 ESPB bodova ili osnovne strukovne studije, odnosno studije u trajanju do tri godine. Pored toga, kandidat za matičara treba da položi državni stručni ispit, koji je obavezan za sve stručne poslove u državnoj službi ili u javnim preduzećima, kao i poseban stručni ispit za matičara. Takođe, kandidat treba da ima ovlašćenje za obavljanje poslova matičara, što znači da mora da ispuni određene preduslove koji potvrđuju njegovu sposobnost za obavljanje matičarskih poslova. Ovim se obezbeđuje da matičari budu kompetentni i sposobni da obavljaju svoje zadatke na adekvatan i zakonom propisan način.

Član 69. Predloga zakona predviđa proceduru za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova matičara. Ovlašćenje se dodeljuje od strane ministra, na predlog rukovodioca organa uprave, nakon što kandidat položi poseban stručni ispit za matičara. U slučaju kada je matičar privremeno sprečen da obavlja poslove ili kada postoji povećan obim poslova ministar na predlog rukovodioca organa uprave može ovlastiti drugo lice u tom organu da vrši poslove matičara. Lice koje je ovlašćeno na ovaj način mora da ispuni uslove iz člana 68. Zakona o Matičnom registru, što uključuje stečeno visoko obrazovanje i uspešno završene stručne ispite. Ovim se obezbeđuje da i privremeno ovlašćeno lice bude kompetentno za obavljanje poslova matičara u slučaju potrebe.

Član 70. Predloga zakona predviđa proceduru za polaganje posebnog stručnog ispita za matičara. Pre raspoređivanja na poslove matičara, u principu,

kandidati polažu poseban stručni ispit. Izuzetno, poseban stručni ispit može se polagati u sledećim slučajevima: Lice koje je zaposleno na neodređeno vreme radi obavljanja poslova matičara, a nema položen poseban stručni ispit, dužno je da ga položi u roku od šest meseci od dana zapošljavanja. Lice na probnom radu koje je takođe zaposleno na neodređeno vreme radi obavljanja poslova matičara, a nema položen poseban stručni ispit, mora ga položiti pre nego što se završi probni rad. Takođe, poseban stručni ispit za matičara mogu polagati i druga lica koja su stekla odgovarajuće kvalifikacije i imaju najmanje jednu godinu radnog iskustva u oblasti koja je uslov za obavljanje poslova matičara. Sprovođenje posebnog stručnog ispita obavlja komisija koju obrazuje ministar. Troškovi polaganja ispita utvrđeni su zakonom kojim se reguliše plaćanje administrativnih taksi u Republici Srbiji.

Članom 71. Predloga zakona se predviđa izdavanje uverenja o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara. Uverenje koje izdaje Ministarstvo sadrži sledeće informacije o kandidatu koji je položio posebni stručni ispit za matičara: ime i prezime kandidata, dan, mesec i godina rođenja, mesto i opština gde je rođen, jedinstveni matični broj građana, naziv visokoškolske ustanove, nivo i vrsta stečenog obrazovanja, stručni naziv, datum polaganja posebnog stručnog ispita za matičara. Ova uverenja su od izuzetnog značaja za kandidate koji žele da obavljaju poslove matičara, kao dokaz o stečenim kvalifikacijama u ovoj oblasti.

Član 72. Predloga zakona predviđa vođenje evidencije o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara. Ova evidencija se vodi u elektronskom obliku i u nju se upisuju sledeći podaci o kandidatima: ime i prezime kandidata, jedinstveni matični broj građana, naziv visokoškolske ustanove, nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv, naziv organa jedinice lokalne samouprave ili drugog poslodavca gde je kandidat zaposlen, broj i datum rešenja kojim je odobreno polaganje posebnog stručnog ispita za matičara, datum polaganja ispita, podaci o opštem uspehu na ispitu i broj i datum izdatog uverenja o položenom posebnom stručnom ispitu za matičara. Ova evidencija je od izuzetnog značaja za praćenje i kontrolu nad polaganjem posebnog stručnog ispita za matičara, kao i za obezbeđivanje dokumentovanih podataka o kvalifikacijama kandidata u ovoj oblasti.

Članom 73. Predloga zakona se predviđa uspostavljanje evidencija u Matičnom registru, koja se vodi o datim ovlašćenjima za obavljanje poslova matičara. U evidenciju se upisuje nekoliko ključnih podataka koji su od izuzetnog značaja za praćenje i kontrolu obavljanja ovih poslova i to: ime i prezime matičara; organ uprave koji je podneo predlog za davanje ovlašćenja za obavljanje poslova matičara; broj i datum rešenja kojim se daje ovlašćenje za obavljanje poslova matičara; period na koji se daje ovlašćenje; nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv koji je stekao matičar; datum kada je položen poseban stručni ispit za matičara; jedinica lokalne samouprave za koju je dato ovlašćenje za obavljanje poslova matičara; broj i datum rešenja o prestanku ovlašćenja za obavljanje poslova matičara.

Član 74. Predloga zakona predviđa pitanje stručnog usavršavanja matičara. Stručno usavršavanje je od suštinskog značaja za matičare, obzirom na kompleksnost i odgovornost njihovih poslova. Propisi koji uređuju prava i dužnosti zaposlenih u organima jedinica lokalne samouprave predviđaju mehanizme za regulisanje ovog stručnog usavršavanja. Prvo, zakon postavlja pravo i dužnost matičara da stiču znanja, veštine i sposobnosti potrebne za uspešno obavljanje svojih zadataka. Ovo nije samo pravo, već i dužnost koja potiče iz prirode njihovog posla. Da bi se ova dužnost ispunila, lice koje prvi put zasniva radni odnos kao matičar ili se raspoređuje na to radno mesto, obavezno je da pohađa sektorski poseban program obuke matičara. Ova obuka mora biti završena u roku od godinu dana od datuma zasnivanja radnog odnosa ili od raspoređivanja na to radno mesto. Obaveza obuke ima za cilj da osigura da svaki novi matičar bude adekvatno pripremljen za izazove svog posla, da budu u toku sa izmenama u zakonodavstvu i

najboljim praksama, kao i da matičari kontinuirano unapređuju potrebne kompetencije.

Član 75. Predloga zakona predviđa pravila za pripremu, razvoj i sprovođenje sektorskih posebnih programa obuke matičara, što je od izuzetnog značaja za osiguravanje kvaliteta i efikasnosti u radu matičara. Prvo, ministarstvo nadležno za poslove uprave je odgovorno za pripremu i donošenje sektorskih posebnih programa obuke matičara za svaku godinu. Ovaj proces uključuje sprovođenje postupka utvrđivanja potreba za stručnim usavršavanjem u poverenim poslovima Matičnog registra. Nakon što su programi pripremljeni, Ministarstvo samostalno sprovodi ove programe, a može odlučiti i za druge načine sprovođenja, u skladu sa zakonom koji uređuje prava i dužnosti iz radnog odnosa zaposlenih u organima jedinica lokalne samouprave. Ovo omogućava primenu najboljih praksi i pripremu programa obuke u skladu sa konkretnim potrebama i uslovima na terenu. Rukovodilac organa uprave je dužan da, po donošenju programa obuke za kalendarsku godinu, sastavi plan stručnog usavršavanja svih matičara u svom organu. Ovaj plan mora biti dostavljen Ministarstvu najkasnije do 31. januara godine za koju se program izradio. Plan stručnog usavršavanja obavezno mora sadržati informacije o jedinici lokalne samouprave, podatke o polaznicima obuke (kako su ime, prezime, jedinstveni matični broj građana, adresa elektronske pošte, broj mobilnog telefona) i tematske celine koje su predviđene za pohađanje u toku kalendarske godine. Ovaj član detaljno uređuje proces obuke matičara i obezbeđuje da oni bu budu dovoljno pripremljeni i obučeni za svoje zadatke u Matičnom registru, što je ključno za efikasno i kvalitetno obavljanje poslova.

Član 76. Predloga zakona predlaže način evidentiranja sektorskih posebnih programa obuke za matičare. Proces obuke matičara postoji sa očiglednim ciljem da se obezbede kvalifikovani službenici sposobni da obavljaju poslove matičara na najbolji način. Prvo, u članu se ističe da će Ministarstvo voditi evidenciju ovih programa u elektronskom obliku. Evidencija sadrži podatke o jedinicama lokalne samouprave, odnosno korisnicima programa, i o učesnicima obuke. Podaci o učesnicima obuke uključuju njihova imena, jedinstveni matični broj, pol, obrazovni status i adresu, kao i kontakt informacije. Osim toga, evidencija sadrži i informacije o licu koje sprovodi obuke, predavačima i drugim realizatorima programa, uključujući njihove osobne podatke, obrazovni status, poslodavca i kontakt informacije. Kroz ovaj sistem evidencije, Ministarstvo može da prati uspeh obučavanja, uključujući i ocene uspešnosti programa, kao i da osigura da su pripremljeni odgovarajući materijali za obuku. Cilj je da se omogući stalno usavršavanje matičara kroz kvalitetne obrazovne programe i da se osigura kompetentnost za veoma odgovorne poslove u rukovanju podacima o ličnosti svih građana.

Član 77. Predloga zakona predviđa pravilo da se podaci iz Matičnog registra koriste u skladu sa zakonom, odnosno da državni organi, uključujući i sudove i pravosudne organe, zatim organizacije, organi i organizacije pokrajinske autonomije i organi i organizacije jedinica lokalne samouprave, ustanove, javna preduzeća, posebni organi preko kojih se ostvaruje regulatorna funkcija i pravna i fizička lica kojima su poverena javna ovlašćenja obrađuju podatke, odnosno činjenice iz evidencije iz čl. 7. i 9. ovog zakona neophodne za izvršavanje njihovih zakonom utvrđenih poslova i ovlašćenja, saglasno načelu minimizacije podataka. U praksi to podrazumeva da svi nadležni organi, kao što su sudovi ili drugi državni organi koji imaju zakonska ovlašćenja, mogu imati pristup podacima iz evidencije, ali samo u okviru svojih nadležnosti i u skladu sa zakonom.

Takođe, dodatno je precizirano da podatke iz Matičnog registra obrađuju i nadležni organi za sprečavanje, istragu i otkrivanje krivičnih dela, kao i gonjenje učinilaca krivičnih dela ili izvršenje krivičnih sankcija, uključujući i zaštitu i sprečavanje pretnji javnoj i nacionalnoj bezbednosti, u skladu sa zakonom.

Matični registar je službena evidencija koji sadrži osnovne podatke o građanima, odnosno podatke o ličnosti kao što su ime i prezime, datum rođenja, pol, jedinstveni matični broj građana, nacionalna pripadnost, itd. I za sve ove podatke važe pravila propisa o zaštiti podatka o ličnosti. Ovo ima za cilj da zaštiti prava i privatnost građana i da spreči zloupotrebu njihovih podataka o ličnosti. Korišćenje ovih podataka mora biti u saglasnosti sa zakonskim odredbama koje regulišu pristup i upotrebu podataka o ličnosti. Ovakva zakonska odredba obezbeđuje da se ovi podaci koriste isključivo u zakonite svrhe i da se spreče slučajevi zloupotrebe ili neovlašćenog pristupa podacima iz Matičnog registra.

Član 78. Predloga zakona detaljno objašnjava kako se podaci iz Matičnog registra koriste u drugim službenim evidencijama i registrima. Prvo, naglašava se da se podaci iz Matičnog registra bez odlaganja prenose u Centralni registar stanovništva, u skladu sa zakonom. Ovo omogućava stalnu ažurnost i dostupnost podataka za različite državne organe i službe. Dalje naglašava se da podaci iz Matičnog registra koji se ne vode u Centralnom registru stanovništva mogu se preuzimati neposredno, ako za to postoji pravni osnov i tehnički uslovi za povezivanje sa Matičnim registrom u skladu sa zakonom. Matični registar obezbeđuje podatke za vršenje poslova iz nadležnosti državnih organa, organizacija, organa i organizacija pokrajinske autonomije i organa i organizacija jedinica lokalne samouprave, ustanova, javnih preduzeća, posebnih organa preko kojih se ostvaruje regulatorna funkcija i pravnih i fizičkih lica kojima su poverena javna ovlašćenja u skladu sa zakonom.

Član 79. Predloga zakona predviđa način preuzimanja podataka iz Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti od strane Ministarstva, kako bi se osiguralo redovno ažuriranje službenih evidencija koje se koriste kao elektronske baze podataka u nadležnosti Ministarstva. Pre svega, Ministarstvo ima pravo da preuzima podatke za redovno ažuriranje svojih službenih evidencija, kao i radi obrade, analize podataka i izrade izveštaja potrebnih za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti. Obrazloženje ovog člana može obuhvatiti nekoliko aspekata. Prvo, obrada podataka iz Matičnog registra obezbeđuje tačnost i potpunost informacija koje Ministarstvo koristi u svom radu. Takođe, redovno ažuriranje podataka omogućava efikasnu obradu i analizu informacija, što je od suštinskog značaja za donošenje odluka i izradu potrebnih izveštaja. Ovaj proces takođe doprinosi ujednačavanju i standardizaciji podataka u različitim službenim evidencijama Ministarstva, što olakšava komunikaciju i razmenu informacija unutar organizacije. Kao rezultat, Ministarstvo može brže i efikasnije da obavlja poslove iz svoje nadležnosti.

Član 80. Predloga zakona predviđa osnov za preuzimanja podataka iz Matičnog registra koji su od značaja za ažuriranje i promene po službenoj dužnosti u jedinstvenom biračkom spisku. Pre svega, Ministarstvo ima pravo da preuzima podatke koji se odnose na činjenicu smrti, kao i druge podatke koji su neophodni za ažuriranje biračkog spiska. Primena ovog člana zakona obezbeđuje da su podaci u biračkom spisku uvek ažurni i da se promene statusa birača, kao što je smrt, promena prezimena odražavaju u biračkom spisku u najkraćem mogućem roku. Ažuriranje i promene po službenoj dužnosti u biračkom spisku sprovode se u postupku utvrđenom zakonom kojim se uređuje jedinstveni birački spisak i uputstvom ministra. Ovaj postupak uključuje primenu odgovarajućih procedura i propisa koji garantuju pravilno i efikasno ažuriranje biračkog spiska u skladu sa zakonskim i upravnim standardima.

Član 81. Predloga zakona predviđa postupak u slučajevima kada se utvrdi da je određeno lice upisano u Matični registar dva ili više puta, kako bi se ostvarila efikasna korekcija i usaglasili podaci u registru. Pre svega, u slučaju kada je lice upisano više puta u istoj jedinici lokalne samouprave, organ uprave po službenoj dužnosti će poništiti sve poslednje upise i ostaviti važećim samo prvi upis. Isto tako,

u slučaju kada je lice upisano u Matični registar u dve ili više jedinica lokalne samouprave, nadležni organi uprave su dužni poništiti sve poslednje upise osim prvog i dostaviti primerak rešenja o poništenju tih upisa upravi koja vodi prvi upis tog lica. Ovim se obezbeđuje da prvi upis lica ostane važeći i da se podaci ažuriraju u skladu sa informacijama iz poništenih upisa. Ovaj postupak ima za cilj da se izbegnu višestruki podaci u Matičnom registru i obezbedi tačnost i jedinstvenost podataka o građanima.

Član 82. Predloga zakona predviđa da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i izvršavanjem poslova poverenih ovim zakonom u pogledu Evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti, vrši Ministarstvo. Inspekcijski nadzor vrši se preko upravne inspekcije, koja je nadležna za proveru i nadzor nad poštovanjem zakona u određenim oblastima. U ovom slučaju, Ministarstvo ima mogućnost da preko upravne inspekcije vrši nadzor nad sprovođenjem zakona i izvršavanjem poslova. Što se tiče Matičnog registra koji se vodi u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, nadzor nad sprovođenjem zakona u tom delu vrši ministarstvo nadležno za spoljne poslove. Ova odredba obezbeđuje da se zakonitost postupaka i izvršavanje poslova u vezi sa Matičnim registrom u diplomatsko-konzularnim predstavništvima kontroliše i nadzire odgovarajućim ministarstvom. Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u delu koji se odnosi na Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije vrši ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove. Ovaj sistem nadzora omogućuje da se zakon primenjuje na odgovarajući način i da se poslovi izvršavaju u skladu sa zakonskim odredbama, što doprinosi efikasnom funkcionisanju pravnog sistema, zasnovanom na zakonitosti.

Član 83. Predloga zakona utvrđuje postupak čuvanja dokumenata koja sadrže podatke iz Matičnog registra i matičnih knjiga, kako bi se osigurao njihov trajni i bezbedan arhivski status. Pre svega, podaci, odnosno dokumenta koja sadrže podatke iz Matičnog registra i zbirke isprava na osnovu kojih je izvršen upis u Matični registar čuvaju se trajno. Ovaj postupak obezbeđuje da se podaci o ličnom statusu građana čuvaju i da su dostupni za eventualne potrebe u budućnosti. Što se tiče matičnih knjiga koje su vođene pre stupanja na snagu ovog zakona, uključujući i matične knjige koje su vođene pre 9. maja 1946. godine, nadležni organi uprave su dužni da ih predaju nadležnom arhivu Republike Srbije po isteku 100 godina od poslednjeg upisa. Ovo je važno kako bi se ovi istorijski dokumenti zaštitili i sačuvali za buduće generacije. Takođe, imajući u vidu novi koncept vođenja objedinjenog registra dokumenti koji sadrže podatke o ličnom statusu lica, koji su deo Matičnog registra, predaju se Državnom arhivu Srbije nakon istog vremenskog perioda. Nakon što se matične knjige ili drugi dokumenti predaju arhivu, nadležni javni arhiv izdaje uverenja, overene kopije i prepise dokumenata, koji imaju dokaznu snagu javne isprave u skladu sa propisima o arhivskoj građi. Na ovaj način, arhivi obezbeđuju očuvanje važnih podataka i omogućavaju pristup istim podacima nakon predaje.

Član 84. Predloga zakona – Ovim članom propisana je obaveza da se prilikom obrade podataka primenjuju odgovarajuće tehničke i organizacione mere zaštite podataka koji se obrađuju, saglasno propisima i usvojenim standardima i srazmerno rizicima koji proizlaze iz obrade i prirode podataka koji su predmet zaštite. Obrada podataka srazmerna je svrsi, odnosno obrađuju se podaci koji su primereni, bitni i ograničeni na ono što je neophodno u odnosu na svrhu obrade, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Posebna organizacija preduzima odgovarajuće bezbednosne mere u cilju zaštite podataka od nezakonitog uništenja ili gubitka, menjanja, neovlašćenog obelodanjivanja ili pristupa kada se obrada podataka vrši upotrebom informaciono-komunikacionih tehnologija.

Mere zaštite pristupa Matičnom registru podrazumevaju: autentifikaciju visokog nivoa pouzdanosti; autorizaciju ovlašćenog službenog lica korisnika

podataka, čime se sprečava neovlašćeni pristup podacima. Ako se Matičnom registru pristupa preko drugog softverskog rešenja vrši se autentifikacija pristupa servisima od strane korisnika podataka koja uključuje i obaveznu primenu serverskih sertifikata. Svaki pristup Matičnom registru mora biti automatski zabeležen jedinstvenim identifikatorom lica koje je pristupilo podacima, sa tačnim vremenom pristupa, a sistem takođe beleži izvore iz kojih je preuzet podatak, postupak kojim je neki podatak promenjen, kao i datum i vreme izmene podatka.

Obezbeđivanje pristupa i mere zaštite pristupa podacima u matičnom registru, komunikacija sa drugim softverskim rešenjima korisnika podataka, vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast elektronske uprave, elektronske identifikacije i informacione bezbednosti.

Ovi propisi uključuju standarde i protokole koji se odnose na sigurnost elektronskih sistema i pristup podacima.

Član 85. Predloga zakona predviđa da se Matični registar nalazi u Državnom centru za upravljanje i čuvanje podataka koji obezbeđuje fizičku zaštitu podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava, informaciona bezbednost, kvalifikovano elektronsko čuvanje i zaštita arhivske građe. Matični registar se nalazi u Državnom centru za čuvanje i upravljanje podacima, koji je odgovoran za fizičku zaštitu podataka u skladu sa primenjenim zakonodavstvom. Ovaj centar je po tehničkim i bezbednosnim standardima jedan od najsavremenijih u regionu i u njemu je smeštena ključna informaciono-komunikaciona infrastruktura Republike Srbije i samim tim obezbeđuje bezbedonosne standarde za čuvanje i upravljanje podacima iz Matičnog registra, što uključuje i odgovarajuće fizičke mere bezbednosti, kao što su kontrolisani pristupi, video-nadzor, sistemi zaštite od požara i slično. Podaci iz Matičnog registra se čuvaju na najmanje dva mesta. Ovaj dupli sistem čuvanja podataka obezbeđuje postojanje barem jedne rezervne kopije podataka i sprečava gubitak informacija u slučaju katastrofe, hakerskog napada ili drugih neočekivanih događaja.

Takođe, imajući u vidu značaj podataka koji će se voditi u novom sistemu – Matičnom registru predviđena je obaveza da je u cilju zaštite, Posebna organizacija dužna da na kraju svake kalendarske godine, zaključno sa 31. decembrom izradi rezerve kopije, koje se smatraju originalom, svih promena podataka iz Evidencija iz člana 7. i 9. ovog zakona, koje su nastale u toj godini, sa zbirkom isprava iz člana 11. ovog zakona, a koji se bliže uređuje aktom Vlade.

Članom 86. Predloga zakona predviđene su mere koje se preduzimaju u slučaju prekida rada Matičnog registra na period duži od 48 časova, da bi nakon ponovnog uspostavljanja rada Matičnog registra matičar bez odlaganja izvršio upis. Takođe, predviđeno je da bliži način postupanja zajednički urede podzakonskim aktom ministar nadležan za poslove uprave i ministar nadležan za poslove državljanstva.

Član 87. Predloga zakona predviđa da se u slučaju uništenja ili nestanka podataka iz Matičnog registra, obnova vrši bez odlaganja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast informacione bezbednosti, dok će nadležni ministri za vođenje Evidencije rođenja zaključenja braka i smrti i Evidencije o državljanstvu Republike Srbije bliže urediti način postupanja u slučaju uništenja i nestanka podataka iz Matičnog registra, kao i način vršenja obnove. Ovaj postupak je od ključnog značaja za osiguranje integriteta i dostupnosti podataka koji se čuvaju u Matičnom registru što osigurava konzistentnost u postupanju obezbeđujući celokupnost i dostupnost upisanih podataka.

Član 88. Predloga zakona predviđa ovlašćenja za donošenje podzakonskih akata. Veoma je važno da se već u fazi pripreme zakona, stvori jasna slika koje

elemente i postupke će biti potrebno detaljnije urediti podzakonskim aktima, kako bi zakon stupio na snagu u zakonskom roku, ali i kako bi njegova primena tekla nesmetano. Kako Zakon o Matičnom registru definiše širok spektar pitanja koja se tiču uspostavljanja, vođenja, korišćenja i zaštite podataka u Matičnom registru, biće neophodno donošenje podzakonskih akata kako bi se omogućilo uspešno sprovođenje zakona. Ministar nadležan za poslove uprave će uređivati i detaljno pojašnjavati neke aspekte, uključujući način uspostavljanja i prenosa podataka u Matični registar; način vođenja Matičnog registra; kriterijume za određivanje broja matičara u okviru jedinica lokalne samouprave, kao i druga pitanja od značaja za vođenje Matičnog registra. Pojedine aspekte, kao što su postupci izdavanja prijave rođenja, potvrde o smrti, potvrde o promeni pola i sadržina i izgled tih javnih isprava na osnovu kojih se vrši upis činjenica uređuju različiti resorni ministri. Na ovaj način će se omogućiti postupanje i adaptacija na različite aspekte pravnih, zdravstvenih i administrativnih problema koji se odnose na Matični registar, kao i da resorna ministarstva postupaju u okviru svojih nadležnosti.

Pored toga predviđeno je da ministar nadležan za poslove uprave, ministar nadležan za poslove državljanstva, ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar nadležan za poslove porodičnopravne zaštite sporazumno propišu način postupanja u slučajevima rođenja deteta čija majka nema lična dokumenta, a sve u cilju koordinisanog postupanja službenika kada se u praksi pojave slučajevi lica koja su u riziku od apatridije. Ovo posebno imajući u vidu da su u prethodnom periodu postignuti izuzetni rezultati na rešavanju pitanja tzv. pravne nevidljivosti i to kroz koordinisanu saradnju relevantnih organa. Donošenje podzakonskog akta koji propisuje način postupanja u slučajevima rođenja deteta čija majka nema dokument kojim se dokazuje identitet može imati značajnu preventivnu funkciju. Stvaranjem podzakonskog akta koji reguliše ovakve slučajeve, sistem će biti u mogućnosti da postupa pravilno i ujednačeno te obezbedi pravnu sigurnost za sve građane i spreči dalji rizik od pojave novih slučajeva lica koja nisu upisana u matičnu knjigu rođenih, odnosno koja su u riziku od apatridije.

U članu 89. Predloga zakona propisuju se kaznene odredbe u skladu sa pravilima i dosadašnjom praksom, prilagođene novim odredbama zakona.

U prelaznim i završnim odredbama, u članu 90. Predloga zakona predviđeno je da će matičari i zamenici matičara koji su u trenutku stupanja na snagu ovog zakona već obavljali poslove matičara i imali odgovarajuća ovlašćenja i ispunjavali druge uslove, ali nisu imali stečeno visoko obrazovanje u obliku osnovnih akademskih studija u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, ili osnovnih strukovnih studija, odnosno studija u trajanju do tri godine, nastaviti da obavljaju poslove matičara. Ova odredba im omogućava da nastave sa svojim obavezama kao matičari, bez obzira na to što ne ispunjavaju nove obrazovne kriterijume koje uvodi zakon, te se izbegava retroaktivnost koja bi ih dovela u nepovoljan položaj, jer novi uslovi nisu bili propisani u trenutku kada su oni zasnivali radni odnos. Sa druge strane, ova odredba je važna jer bi se u suprotnom matične službe suočile sa odlaskom značajnog broja matičara, koji i pored toga što nemaju stečeno visoko obrazovanje imaju veliko iskustvo u obavljanju poslova u oblasti matičnih knjiga, što bi ugrozilo funkcionisanje mnogih matičnih službi.

Takođe, s obzirom na to da se napušta koncept matičnih područja, već će Matični registar da vode opštine/gradovi, ovom odredbom se propisuje da od početka primene ovog zakona prestaju da važi ovlašćenja koja su data matičarima u skladu sa postojećim konceptom vođenja matičnih knjiga za matična područja.

Član 91. Predloga zakona predviđa da postupci upisa činjenica rođenja, zaključenja braka i smrti, naknadnog upisa, ispravke grešaka u matičnim knjigama, uvida u matične knjige i spise, i obnove upisa koji su započeti pre stupanja na snagu

ovog zakona moraju biti okončani u skladu sa novim propisima. Započeti postupci moraju biti završeni u skladu sa novim zakonskim odredbama, što omogućava konzistentnost u registraciji važnih događaja kao što su rođenje, brak i smrt, a ujedno je od krucijalne važnosti za pravnu sigurnost i ovom odredbom se sprečava retroaktivnost.

Takođe, ovim članom predviđena je i situacija ukoliko je matična knjiga koja je vođena po ranijim propisima, uključujući i matične knjige vođene u diplomatsko-konzularnom predstavništvu, uništena ili nestala, odnosno da se obnavlja u skladu sa propisima važećim do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 92. Predloga zakona predviđa prenos podataka iz Registra matičnih knjiga i evidencije o državljanima u Matični registar. Taj prenos se vrši od strane Posebne organizacije u skladu sa propisima o elektronskoj upravi, pri čemu ministarstvo nadležno za poslove uprave pruža stručnu podršku i nadzor u pogledu prenosa podataka iz Registra matičnih knjiga u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti. Prenos podataka o državljanstvu iz evidencije o državljanima Republike Srbije u smislu propisa o državljanstvu u Evidenciju o državljanstvu u Matičnom registru izvršiće Posebna organizacija u skladu sa propisima o elektronskoj upravi uz nadzor i podršku ministarstva nadležnog za poslove državljanstva. Ovim članom dalje je propisano da su organi navedeni u zakonu, kao što su ministarstvo nadležno za spoljne poslove i ministarstvo nadležno za poslove državljanstva, kao i organi uprave kojima je prema važećim propisima povereno vođenje matičnih knjiga obavezni da izvrše ispravke i dopune nedostajućih podataka u Registru matičnih knjiga i evidenciji o državljanima, kako bi se omogućio nesmetan prenos podataka u Matični registar. Za prenos podataka, organi su u obavezi da dopune ili isprave određene podatke u matičnim knjigama i evidencijama, kao što su jedinstveni matični broj građana, lično ime, datum i mesto rođenja, podaci o roditeljima i drugi bitni podaci. Prenos podataka treba da se obavi pre početka primene ovog zakona, a način i postupak prenosa podataka bliže će uređivati dva ministra, ministar nadležan za poslove uprave i ministar nadležan za poslove državljanstva.

Član 93. Predloga zakona predviđa da početkom primene ovog zakona, prestaju da se vode matične knjige u papirnom obliku i u Registru matičnih knjiga. Umesto toga, podaci o rođenju, braku, smrti i drugi bitni događaji će se upisivati i čuvati u elektronskom obliku u Matičnom registru. Ova promena ima za cilj da modernizuje i unapredi sistem vođenja matičnih knjiga, obezbeđujući efikasnije upravljanje podacima, brži pristup informacijama i veću zaštitu podataka. U potpunosti digitalno vođenje matičnih knjiga olakšava i ubrzava obradu podataka, minimizuje greške i omogućava bolji odgovor na potrebe građana i institucija. Primena elektronskog sistema vođenja matičnih knjiga takođe ima potencijal da smanji troškove i generalno i kroz utrošak papira i čuvanje knjiga, što je dodatni benefit za zaštitu životne sredine. Takođe, ovom odredbom previđeno je i postupanje u slučaju da do početka primene ovog zakona pojedini upisi, odnosno podaci iz Registra matičnih knjiga nisu mogli biti preneti u Matični registar. Za te izuzetne situacije, odnosno za te upise predviđeno je da nastavlja da se vodi Registar matičnih knjiga i u tom slučaju matičar je dužan da bez odlaganja izvrši potrebne dopune, odnosno ispravke u Registru matičnih knjiga, nakon čega se podaci prenose u Matični registar. Do prenosa podataka, da građanima u ovim slučajevima ni na koji način ne bi bilo onemogućeno ostvarivanje prava, predviđa se da se javne isprave izdaju na osnovu podataka iz Registra matičnih knjiga. Dakle, za te izuzetne situacije Registar matičnih knjiga će i dalje ostati aktivan.

Član 94. Predloga zakona predviđa vremenski period u kom će se doneti podzakonska akta koja će detaljno regulisati način sprovođenja odredbi Zakona. Ti podzakonski propisi će bliže precizirati postupke, procedure i tehničke detalje koji su neophodni za efikasnu primenu zakona u praksi. Očekuje se da će ovi podzakonski

propisi obuhvatiti širok spektar pitanja, uključujući proceduru upisa i ažuriranja podataka, način vođenja Matičnog registra, kriterijume za obavljanje određenih poslova, kao i druge važne aspekte koji se tiču vođenja Matičnog registra, odnosno evidencija koje se vode u Matičnom registru. Cilj donošenja ovih podzakonskih akata je osigurati da se primena zakona odvija na sistematičan i dosledan način, obezbeđujući pravilnu primenu, zakonitost i zaštitu prava građana.

Član 95. Predloga zakona - Kako bi se elektronsko vođenje Matičnog registra u praksi dosledno realizovalo neophodno je obezbediti sve tehničke preduslove za njegovo funkcionisanje u digitalnom okruženju. U tom kontekstu ministarstvo nadležno za poslove zdravlja imaće obavezu da stvori uslove za izdavanje elektronske potvrde o promeni pola pre nego što zakon počne da se primenjuje. Po istom principu, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa je potrebno da do početka primene ovog zakona obezbedi uslove kako bi kroz postojeće ili eventualno buduće informacione kanale u okviru državne infrastrukture pravnosnažne sudske odluke koje su od značaja sa lični status građana bile dostavljene nadležnom matičaru radi upisa u Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti. Ministarstvo nadležno za spoljne poslove ima obavezu da obezbedi vođenje matičnih knjiga u Registru matičnih knjiga pre početka prenosa podataka.

Član 96. Predloga zakona predviđa da danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o matičnim knjigama („Službeni glasnik RS”, br. 20/09, 145/14 i 47/18), dok je stavom 2. predviđeno da danom početkom primene zakona prestaju da važe i odluke o matičnim područjima. Naime, u novom konceptu vođenja Matičnog registra, odnosno dveju ključnih evidencija o ličnom statusu koji se u njemu vode, Matični registar vode jedinice lokalne samouprave, odnosno ove poslove neposredno obavljaju matičari pri opštinskim/gradskim upravama po principu jedna opština/jedan grad - jedno upravno mesto za vođenje registra. Kriterijumi po kojima će se određivati broj matičara za ova upravna mesta biće bliže određeni podzakonskim aktom. Imajući u vidu novi koncept, matična područja kao institut prestaju da postoje i s obzirom da su odluke o matičnim područjima donosile skupštine opština/gradova/grada Beograda neophodno je da početkom primene novog normativnog okvira prestanu da se primenjuju donete odluke o matičnim područjima.

Član 97. Predloga zakona - Danom početka primene ovog zakona, stavlja se van snage član 303. stav 2. i stav 3. Porodičnog zakona. Navedenom odredbom Porodičnog zakona regulisano je pitanje upisivanja braka u matičnu knjigu i to na način da upis braka u matičnu knjigu venčanih potpisuju supružnici svojim imenom i novim prezimenom, punomoćnik svojim imenom i prezimenom pored ličnog imena supružnika koga zastupa, svedoci i matičar i da matičar posle potpisivanja uručuje supružnicima izvod iz matične knjige venčanih. Imajući u vidu novi digitalni koncept vođenja matičnih knjiga, odnosno potpunim prelaskom na elektronsko vođenje podataka o ličnim statusima u novom registru i napuštanjem papirnog oblika matičnih knjiga bila je potrebna ova intervencija u odnosu na odredbu Porodičnog zakona, s obzirom na to da matična knjiga venčanih u dosadašnjem obliku neće postojati. Sa druge strane, navedena intervencija ni na koji način ne utiče na punovažnost braka s obzirom na to da posle datih potvrdnih izjava volje budućih supružnika matičar proglašava da je brak sklopljen, a nakon toga njegovu registraciju će matičar svakako sprovesti u Evidenciji rođenja, zaključenja braka i smrti.

Član 98. Predloga zakona propisuje stupanje na snagu zakona - osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”. Međutim, njegova primena počinje tri godine kasnije nakon što zakon stupi na snagu, osim u slučaju odredbi iz članova 47. i 92., koje će početi da se primenjuju od momenta stupanja na snagu predloženog zakona. Ovaj period od tri godine je procenjen kao optimalan za obezbeđenje potrebnih preduslova za punu primenu Zakona o Matičnom registru, u

kom je između ostalog pored donošenja seta podzakonskih akata, potrebno uspostaviti novi informacioni sistem, zatim nakon što se obezbedi potreban kvalitet podatka za migraciju u novi registar i sprovesti migraciju podataka i konačno obučiti službenike, pre svega matičare za rad u novom sistemu. U pogledu odložene primene predviđeni su i izuzeci, a pre svega u cilju unapređenja kvaliteta podataka u matičnim knjigama i evidenciji državljana Republike Srbije i njihovog prenosa u novi registar.

Takođe, radi smanjenja administrativnog opterećenja kadrovskih kapaciteta predviđeno je i da odredbe koje se odnose na obavezu matičara da direktno prosleđuje izvode iz evidencije rođenja, zaključenja braka i smrti stranim diplomatsko-konzularnim predstavništvima počnu primenjivati stupanjem na snagu zakona, jer će iste doprineti uštedama i efikasnijem upravljanju procesima.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Imajući u vidu da je predviđena odložena primena Zakona o Matičnom registru na period od tri godine od stupanja na snagu, za njegovo sprovođenje u delu organizovanja obuka za matičare sredstva će biti planirana na razdelu Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, u okviru limita određenog od strane Ministarstva finansija, u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.

Takođe, sa aspekta obaveza drugih organa koje proizilaze iz rešenja Predloga zakona o Matičnom registru, Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu dostavila je Obrazac standardne metodologije za procenu finansijskih efekata (PFE obrazac) za sprovođenje ovog zakona, u kom je navedeno da su planirana sredstva u budžetu Republike Srbije za 2026. i 2027. godinu - Ekonomska klasifikacija 515000 - Nematerijalna imovina; Šifra programa 0614 - Informacione tehnologije i elektronska uprava; Funkcija 140-Osnovno istraživanje; Šifra programske aktivnosti 5003-Implementacija elektronskih registara organa i organizacija javne uprave i ljudskih resursa u sistemu javne uprave; Izvor finansiranja 01-Opšti prihodi i primanja budžeta u iznosima za 2026. godinu: 108.000.000 dinara i za 2027. godinu: 108.000.000 dinara.

Pored toga, prilikom upućivanja Nacrta zakona radi pribavljanja mišljenja od nadležnih organa (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstva zdravlja, Ministarstvo za brigu o porodici i demografiju, Ministarstvo spoljnih poslova, Ministarstvo pravde, Ministarstvo informisanja i telekomunikacija, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, Ministarstvo za evropske integracije, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti, Zaštitnik građana, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti) traženo je da sa aspekta obaveza koje proizilaze iz rešenja Nacrta zakona izvrše i procenu eventualnih finansijskih efekata potrebnih za sprovođenje ovog akta i dostave popunjen (PFE obrazac), povodom čega su se izjasnili da nisu potrebna finansijska sredstva.

IZVEŠTAJ O SPROVEDENOJ EX ANTE ANALIZI EFEKATA

1. Sagledavanje postojećeg stanja

1) Prikazati postojeće stanje u predmetnoj oblasti u skladu sa važećim pravnim okvirom

Postojeće stanje u predmetnoj oblasti – vođenje evidencije o ličnom statusu građana – uređeno je pozitivnim pravnim propisom, odnosno Zakonom o matičnim knjigama iz 2009. godine, sa izmenama i dopunama iz 2014. i 2018. godine. Poslednjim izmenama i dopunama koje su stupile na snagu 1. januara 2019. godine uveden je Registar matičnih knjiga – jedinstvena elektronska baza podataka u koju se upisuju podaci iz matične knjige rođenih, venčanih i umrlih, ali uz obavezu zadržavanja papirnog oblika kao zvanične evidencije. To znači da je sistem i dalje funkcionisao kao hibridni – paralelno u papirnoj i elektronskoj formi. Primena ovog propisa donela je određene pozitivne efekte – digitalizacijom i centralizacijom matičnih knjiga u Registru matičnih knjiga povećana je dostupnost i transparentnost, smanjeni su troškovi i ubrzani su pojedini administrativni postupci. Međutim, postojeća regulativa nije u potpunosti odgovorila na izazove digitalizacije u praksi. Jedan od najznačajnijih problema koji je uočen jeste neprecizno i fragmentirano vođenje podataka u tri odvojene matične knjige, uz zaostajanje u ažuriranju podataka i česte nesaglasnosti između papirne i elektronske verzije. To je dovelo do rizika od neažurnosti, naročito kada je reč o promenama ličnog statusa (npr. sklapanje braka ili smrt), koje matičari nisu blagovremeno evidentirali u svim knjigama. Iako je Zakon o matičnim knjigama iz 2019. godine predvideo značajan pomak u pravcu digitalizacije, praktična primena pokazala je da se mnogi postupci i dalje sprovode ručno ili duplirano. Podzakonski akti su doneti, ali sprovođenje je u brojnim slučajevima bilo otežano zbog nedovoljne tehničke opremljenosti i ograničenih kadrovskih kapaciteta u jedinicama lokalne samouprave. Takođe, praćenje efekata primene postojećeg zakona kroz ex post analizu Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave iz novembra 2020. godine pokazalo je da, iako je postignut izvestan stepen efikasnosti i dostupnosti, nije u potpunosti ostvaren cilj – uspostavljanje jednostavnog, efikasnog, pravno sigurnog i u potpunosti digitalizovanog sistema evidencije.

U tom smislu, uočena su značajna odstupanja od ciljne vrednosti pokazatelja učinka – pre svega u pogledu ažurnosti podataka, ujednačenosti postupanja i dostupnosti usluga. Na primer, proces ažuriranja statusa u sve tri matične knjige često se odvijao uz zakašnjenje, uz potrebu za dostavljanjem izveštaja iz jedne knjige u drugu, što je otežavalo rad organa koji se oslanjaju na podatke iz registra (npr. MUP, PIO, RZZO, sudovi, notari). U skladu s tim, utvrđeno je da se rešenja važećeg propisa ne primenjuju u potpunosti u skladu sa propisanim rokovima i ciljevima. Umesto jednostavnog, centralizovanog i automatizovanog sistema, zadržana je praksa administrativno opterećujućih procedura. Dakle, i pored jedinstvenog elektronskog vođenja matičnih knjiga u Registru matičnih knjiga i dalje imamo koncept odvojenog digitalnog vođenja matične knjige rođenih, matične knjige venčanih i matične knjige umrlih, koje praćene paralelnim vođenjem u papirnom obliku, dovode do rizika da se promene u ličnim stanjima ne ažuriraju blagovremeno u matičnoj knjizi rođenih (npr. zaključenje/prestanak braka ili smrt), što je rizično ne samo sa aspekta vođenja matičnih knjiga, već i šire, jer je Registar matičnih knjiga resurs iz kojeg drugi organi pribavljaju podatke neophodne za vršenje poslova iz svoje nadležnosti. Takođe, podaci iz Registra matičnih knjiga su sastavni deo Centralnog registra stanovništva, čije podatke koristi veliki broj organa uprave u

vršenju poslova iz svoje nadležnosti, te je od suštinskog značaja da ti podaci imaju najviši nivo ažurnosti.

Na taj način, celokupan sistem evidencija o ličnom statusu građana nije dostigao stepen efikasnosti i pravne sigurnosti koji je očekivan prilikom donošenja izmena i dopuna zakona. Iz tog razloga se ukazala potreba za novim normativnim okvirom – Zakonom o Matičnom registru – kojim će se uvesti potpuno novi koncept: uspostavljanje jedne elektronske evidencije u kojoj će svi podaci o licu biti objedinjeni u jedinstvenom statusnom profilu, bez podele na tri knjige i bez paralelnog vođenja u papiru. Na taj način bi se otklonile ključne slabosti postojećeg pravnog okvira i omogućila potpuna realizacija ciljeva digitalizacije, u skladu sa praksom najrazvijenijih zemalja EU.

2) Da li je uočen problem u oblasti i na koju ciljnu grupu se odnosi? Predstaviti uzroke i posledice problema?

Uočen je značajan problem u oblasti vođenja službenih evidencija o ličnom stanju građana, koji se pre svega odnosi na postojeći paralelni sistem evidencije – elektronski i papirni, kao i na razdvojeno vođenje matičnih knjiga rođenih, venčanih i umrlih. Ovaj problem direktno pogađa matične službe, organe javne uprave koji koriste podatke iz ovih evidencija, a indirektno utiče i na sve građane, kao i na privredne subjekte koji svoja prava i obaveze ostvaruju na osnovu podataka iz matičnih knjiga.

Uzrok problema leži u nedovoljnoj integraciji podataka i odsustvu objedinjenog pristupa evidentiranju podataka o ličnom statusu građana. Iako je uspostavljen elektronski Registar matičnih knjiga, i dalje se insistira na paralelnom vođenju papirnih matičnih knjiga, što dovodi do usporavanja rada, povećanih troškova, rizika od neažurnosti i nepouzdanosti podataka, kao i do dupliranja posla i opterećenja kadrova. Nedovoljna ažurnost podataka, posebno u slučajevima statusnih promena kao što su smrt ili promena bračnog statusa, može imati ozbiljne posledice po druge državne organe koji se oslanjaju na ove podatke, uključujući sistem socijalne zaštite, zdravstva, finansija i druge.

Ciljne grupe koje su najdirektnije pogođene ovim problemom su:

1. **Matične službe** – koje se suočavaju sa preopterećenošću, potrebom za dvostrukim unosom podataka i neefikasnim radom;
2. **Organi javne uprave** – koji koriste podatke iz Registra matičnih knjiga za vršenje nadležnosti (npr. Ministarstvo unutrašnjih poslova, Fond PIO, Poreska uprava, zdravstvene institucije i drugi organi u sistemu javne uprave koje koriste podatke iz Centralnog registra stanovništva čija je izvorna evidencija Registar matičnih knjiga);
3. **Građani** – koji imaju otežan pristup pravima, usled neažurnosti ili nepotpunosti podataka;
4. **Privredni subjekti** – indirektno – posebno oni koji su u stalnoj interakciji sa državom (banke, osiguravajuća društva, poslodavci).

Posledice postojećeg problema ogledaju se u smanjenoj efikasnosti javne uprave, povećanim administrativnim troškovima, smanjenoj pravnoj sigurnosti građana, mogućem kršenju prava na zaštitu podataka i ugrožavanju pouzdanosti čitavog informacionog sistema države. Takođe, nastavak paralelnog sistema može

biti u suprotnosti sa konceptom moderne e-uprave, kao i sa ciljevima zelene agende zbog nepotrebne upotrebe papira.

Dakle, u korak sa napretkom savremenih tehnologija, potrebom za ažurnim vođenjem službenih evidencija i rastućim trendom smanjenja kadrovskih kapaciteta bilo je neophodno kreiranje novog zakonodavnog okvira koji će biti osnov za uspostavljanje novog sistema, koji će omogućiti dugoročno funkcionisanje rada matičnih službi u digitalnom okruženju.

3) Da li postoje neki drugi razlozi za promenu (intervenciju) u oblasti u slučaju da nije uočen problem?

Iako je primarni razlog za donošenje novog zakona u oblasti matičnih evidencija otklanjanje uočenih problema u primeni postojećeg zakona – pre svega nedostatak efikasnosti, složenost procedura i neažurnost podataka usled paralelnog vođenja papirnih i elektronskih knjiga, kao i modernizacija celokupnog sistema, postoje i drugi, važni razlozi za intervenciju u ovoj oblasti, čak i da problemi nisu eksplicitno uočeni u praksi.

Najznačajniji od ovih razloga jeste potreba da se pravni i institucionalni okvir Republike Srbije uskladi sa savremenim standardima i najboljom praksom Evropske unije u oblasti upravljanja ličnim podacima i digitalizacije javne uprave. U tom kontekstu, donošenje novog Zakona o Matičnom registru predstavlja strateški korak u pravcu potpune digitalizacije osnovnih službenih evidencija, što je jedan od osnovnih preduslova za puno funkcionisanje e-uprave i digitalne transformacije uprave u skladu sa EU standardima. Usklađivanje se naročito odnosi na smernice i obaveze koje proističu iz Regulative (EU) 2016/679 Evropskog parlamenta i Saveta od 27. aprila 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (opšta uredba o zaštiti podataka – GDPR), kao i iz Direktive 2019/1024/EU o otvorenim podacima i ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora. U delu zaštite podataka i obezbeđivanja tačnosti, sigurnosti i kontrolisanog pristupa ličnim podacima, predloženi Zakon o Matičnom registru jača usklađenost sa ovim aktima kroz uvođenje jedinstvenog elektronskog sistema, kontrolu pristupa, jasnu nadležnost organa i obavezu ažuriranja i bezbednosti evidencije. Pored toga, donošenje ovog zakona predstavlja ispunjavanje prioriteta iz Poglavlja 23 – Pravosuđe i osnovna prava, kao i Poglavlja 10 – Informaciono društvo i mediji u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Pre svega, u okviru mera za modernizaciju i digitalizaciju uprave, Evropska komisija insistira na potpunom uvođenju elektronskih usluga zasnovanih na pouzdanim, ažurnim i integrisanim evidencijama, što uključuje i osnovne registre poput matičnih knjiga i Centralnog registra stanovništva. Takođe, donošenje novog zakona predstavlja odgovor na rastuću potrebu za interoperabilnošću između domaćih i stranih sistema u oblasti identifikacije, priznatosti ličnog statusa i upravnog postupanja u prekograničnim situacijama, što je posebno značajno u kontekstu sprovođenja Regulative (EU) 2019/1157 - Jačanje bezbednosti ličnih karata građana Evropske unije i boravišnih isprava izdatih građanima Unije i članovima njihovih porodica koji ostvaruju pravo na slobodu kretanja.

Konačno, strateški razlog za donošenje zakona jeste jasna potreba da se uspostavi registar koji će, sem što će biti efikasan i savremen, moći da se dugoročno održava, razvija i tehnički integriše u druge sisteme javne uprave – od sistema zdravstva, do sistema biračkog prava, obrazovanja i državljanstva. Sa stanovišta procene usklađenosti, postojeći sistem je samo delimično usklađen sa pravom EU,

budući da se bazira na dvojnomo vođenju (papir i elektronika), ne obezbeđuje potpunu ažurnost i pravnu sigurnost podataka, i ne obezbeđuje potpuni tehnički okvir za interoperabilnost. Novi zakon, u potpunosti digitalizovan, centralisan i baziran na principu svi statusni podaci o licu na jednom mestu, uvodi potpunu usklađenost sa navedenim aktima EU, čime Srbija ispunjava svoje obaveze kao kandidat za članstvo i stvara osnov za razvoj savremene, građanima orijentisane uprave.

2. Utvrđivanje cilja

1) Koji cilj je potrebno postići?

Cilj donošenja Zakona o Matičnom registru jeste da se nakon perioda odložene primene od stupanja na snagu (tri godine) uspostavi jedinstven, centralizovan i u potpunosti digitalizovan sistem vođenja osnovne evidencije o ličnom stanju građana, koji će zameniti postojeći model zasnovan na odvojenom vođenju više matičnih knjiga (rođenih, venčanih i umrlih) u papirnom obliku, uz prateće elektronske zapise.

Novi sistem ima za cilj unapređenje pravne sigurnosti, efikasnosti javne uprave i pristupa podacima, kao i smanjenje ukupnog administrativnog opterećenja za građane i državu.

Postojeći papirni oblik vođenja matičnih knjiga pokazuje brojne strukturne nedostatke: onemogućava brz pristup i razmenu podataka, podložan je greškama, gubitku ili fizičkom oštećenju, zahteva velike finansijske i ljudske resurse za čuvanje, obradu i arhiviranje. Pored toga, značajno utiče na životnu sredinu kroz stalnu upotrebu papira i drugih materijalnih resursa, što je u suprotnosti sa ciljevima održivog razvoja i ekološke odgovornosti države. Ovakva praksa dodatno otežava komunikaciju između institucija, kao i blagovremeno unošenje i ažuriranje podataka, što dovodi do neažurnih evidencija, dužih procedura i smanjenog poverenja građana u institucije. Uzrok ovog problema leži u konceptu razdvojenog, ručnog i materijalno-intenzivnog načina evidentiranja, koji je neusaglašen sa potrebama savremenog društva i trendovima digitalizacije. Posledice su višestruke: usporena obrada podataka, smanjena pravna sigurnost, nefunkcionalni međuinstitucionalni tokovi informacija, povećani troškovi i značajan negativan uticaj na životnu sredinu.

Željeni efekat Zakona o Matičnom registru je uvođenje centralizovanog, potpuno digitalnog registra u okviru koga će se podaci o rođenju, braku, smrti i svim promenama ličnog stanja evidentirati unutar jedinstvenog statusnog profila svakog lica, uz direktnu elektronsku komunikaciju sa zdravstvenim ustanovama, sudovima, mrtvozornicima i drugim relevantnim organima. Novi sistem će omogućiti značajno povećanje tačnosti i ažurnosti podataka, ubrzati postupke i omogućiti organima javne uprave da efikasno koriste podatke bez nepotrebnog papirnog posredovanja. Cilj je precizan, merljiv i društveno prihvatljiv: do obezbediti potpuno funkcionisanje digitalnog Matičnog registra, uključujući ukidanje obaveze paralelnog papirnog evidentiranja, smanjenje administrativnih i ekoloških troškova, i povećanje kvaliteta usluga koje država pruža svojim građanima.

Ovaj cilj je usklađen sa strateškim pravcem digitalne transformacije javne uprave i zelene agende Republike Srbije, što je jasno istaknuto u Strategiji reforme javne uprave u Republici Srbiji za period od 2021. do 2030. godine.¹

Novi zakonski okvir sadržaće, u najosnovnijem, sledeća rešenja:

- da se svi lični podaci vode se u jedinstvenoj elektronskoj bazi - po principu svi podaci o ličnosti na jednom mestu (rođenje/zaključenje braka/smrt, kao i sve statusne promene);

¹ Službeni glasnik RS, broj 42/2021 i 9/2022.

- da profil ličnosti bude proširen i podacima o deci (kao i izvod iz registra rođenih);
- potpuni prelazak na elektronsko vođenje (napuštanje papirnog oblika matične knjige);
- da se evidencija o državljanstvu, za koju je nadležno ministarstvo za unutrašnje poslove, u Matičnom registru vodi kao posebna evidencija, koju takođe vode matičari, kao poveren posao;
- da se omogući elektronsko vođenje i pristup Matičnom registru i službenicima - matičarima na području AP Kosovo i Metohija u cilju dostupnosti i lakšeg ostvarivanja osnovnih prava građana na tom području Republike Srbije. Zbog specifičnosti prilika podzakonskim aktom – uredbom Vlade bliže će se urediti način obavljanja ovih poslova;
- da Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu (odnosno organ državne uprave koji se bavi informacionim sistemima) obezbeđuje tehničku podršku u uspostavljanju i vođenju novog elektronskog registra i druge poslove koji se odnose na čuvanje, sprovođenje mera zaštite i obezbeđivanje sigurnosti i bezbednosti podataka;
- da se ukine koncept matičnih područja - odnosno da Matični registar vode opštine/gradovi po principu jedna opština/jedan grad - jedno upravno mesto za vođenje registra, s tim da kriterijumi budu propisani podzakonskim aktom, uključujući i kriterijume za broj matičara;
- da se i slučajevi rođenja van porodilišta uključe u sistem „Bebo dobrodošla na svet“ tako što će se rođenje prijavljivati lekarima i na taj način uvesti pravna sigurnost;
- da se predvidi nadležnost za upis činjenice smrti koja je nastupila u prevoznom sredstvu;
- da se predvidi proširenje opusa prava na upis ličnog imena i na drugom jeziku i pismu;
- da se obezbedi aktivnija uloga matičara u slučajevima saznanja činjenice rođenja i činjenice smrti koje su nastale na teritoriji Repbulike Srbije, radi pokretanja odgovarajućih postupaka;
- da se preciznije definiše pitanje ispravke greške kako bi se otklonilo vođenje nepotrebnih upravnih postupaka;
- da se smanji administriranje u sprovođenju obaveza koje proizilaze iz međunarodnih ugovora i druga pitanja od značaja za tačno i ažurno vođenje Matičnog registra.

2) Da li je cilj koji se postiže donošenjem propisa usklađen sa ciljevima važećih planskih dokumenata i prioriternim ciljevima Vlade?

Cilj koji se postiže donošenjem propisa usklađen je se ciljevima pre svega Strategije reforme javne uprave za period od 2021. do 2030. godine, koja predstavlja ključni dokument koji ima za cilj modernizaciju i unapređenje sistema javne uprave u Republici Srbiji. Fokus ove strategije je na obezbeđivanju efikasnijih, pristupačnijih i kvalitetnijih usluga za građane i privredu, sa posebnim naglaskom na digitalizaciju kao alatu koji će unaprediti rad svih javnih institucija, što je u saglasnosti sa ciljevima koji se žele postići novim normativnim okvirom u oblasti matičnih knjiga.

Jedan od najvažnijih aspekata reforme jeste poboljšanje efikasnosti pružanja javnih usluga, kako bi se olakšao pristup građana i preduzeća administrativnim

procedurama, kao i smanjila birokratija. Ovaj cilj obuhvata uklanjanje nepotrebnih administrativnih prepreka, racionalizaciju procedura i uvođenje digitalnih rešenja koja će omogućiti bržu i transparentniju komunikaciju između građana i javnih institucija.

U kontekstu digitalizacije javne uprave, Strategija postavlja visoke ambicije za razvoj informacionih tehnologija kao ključnog stuba reforme. Prelazak na elektronske usluge, koji podrazumeva digitalizaciju i integraciju postojećih sistema, trebalo bi da omogućiti građanima da obavljaju većinu administrativnih procedura bez potrebe za fizičkim odlazkom u institucije. Ovo će doprineti ne samo povećanju efikasnosti i smanjenju troškova, već i većoj transparentnosti i dostupnosti javnih usluga.

U tom kontekstu, jedan od ključnih ciljeva jeste integracija javnih informacionih sistema, što podrazumeva povezivanje različitih baza podataka u jedinstveni informacioni sistem, što se postiže novim Matičnim registrom koji će objediniti dve evidencije o ličnim stanjima građana, Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti i Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije. Ova integracija će omogućiti lakšu razmenu podataka između različitih institucija, kao i bolju i bržu obradu zahteva i usluga. Takođe, ovim će se značajno povećati tačnost i bezbednost podataka, što će uticati na povećanje poverenja građana u javnu upravu.

Ključni ciljevi Strategije reforme javne uprave za period 2021–2030. godine su jasno usmereni na stvaranje moderne, transparentne, efikasne i pristupačne javne uprave koja će koristiti savremene tehnologije za poboljšanje kvaliteta života građana i unapređenje poslovnog okruženja u Srbiji.

3) Na osnovu kog pokazatelja učinka se utvrđuje da li je došlo do postizanja cilja?

Cilj donošenja novog Zakona o Matičnom registru je uspostavljanje jedinstvene, potpuno elektronske i centralizovane evidencije podataka o ličnom statusu građana, uz istovremeno povećanje tačnosti, ažurnosti i dostupnosti ovih podataka, te unapređenje efikasnosti javne uprave.

Merljivi pokazatelj učinka koji omogućava praćenje stepena postizanja ovog cilja je:

„Procenat potpuno digitalizovanih upisa u Matični registar u odnosu na ukupan broj upisa podataka o ličnom statusu građana (rođenje, brak, smrt)”.

- **Početna vrednost pokazatelja:** 0% (budući da u trenutku usvajanja zakona i dalje postoji obaveza paralelnog vođenja papirnih i elektronskih matičnih knjiga).
- **Ciljna vrednost pokazatelja:** 100% digitalizovanih upisa u roku od 24 meseca od stupanja na snagu zakona.

Pored ovog glavnog, mogu se koristiti i prateći kvantitativni i kvalitativni pokazatelji učinka:

- broj jedinica lokalne samouprave u kojima je ukinuto vođenje papirnih knjiga;
- vreme potrebno za upis promene statusa (npr. od prijave smrti do upisa u registar);

- broj tehničkih grešaka u upisima;
- broj službenih isprava izdatih direktno iz elektronskog registra bez dodatne obrade;
- stepen zadovoljstva korisnika (građana i organa koji koriste podatke iz registra).

4) Definirati izvor provere i rokove za prikupljanje podataka za praćenje primene propisa.

Podatke za praćenje primene propisa i postizanja ciljane vrednosti pokazatelja obezbeđivaće se kroz redovne izveštaje i administrativne evidencije u okviru samog informacionog sistema Matičnog registra, koji će voditi Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, u saradnji sa Kancelarijom za informacione tehnologije i elektronsku upravu.

Izvori provere biće:

- Automatizovani izveštaji iz IT sistema Matičnog registra (o broju upisa, statusu, vremenu evidentiranja);
- Izveštaji jedinica lokalne samouprave o broju i vrsti upisa, kao i tehničkim problemima u implementaciji;
- Rezultati anketa i analiza zadovoljstva korisnika usluga;
- Izveštaji inspekcijaskog nadzora nad radom matičara;
- Podaci iz Centralnog registra stanovništva o sinhronizaciji podataka.

Rokovi za prikupljanje podataka:

- Prvi presek stanja: 6 meseci nakon početka primene zakona;
- Polugodišnje praćenje napretka: svakih 6 meseci u periodu tranzicije;
- Godišnji izveštaj o primeni zakona u prve tri godine primene.

3. Identifikovanje opcija.

1) Da li je cilj moguće postići primenom „status quo” opcije? Prikazati posledice primene „status quo” opcije.

Primena „status quo” opcije, odnosno zadržavanje postojećeg pravnog i tehničkog okvira vođenja matičnih evidencija ne bi omogućila postizanje ključnih ciljeva – potpunu digitalizaciju, unapređenje efikasnosti, tačnosti i pravne sigurnosti.

Iako je elektronski Registar matičnih knjiga uveden 2019. godine, te se matične knjige pored papirnog oblika, sada primarno vode u Registru matičnih knjiga - jedinstvenoj bazi podataka o ličnom stanju građana koji se vodi u elektronskom obliku u kom su sadržane tri matične knjige - matična knjiga rođenih, matična knjiga venčanih i matična knjiga umrlih sistem je i dalje dupliran: paralelno se vode papirne i elektronske knjige, a podaci su razdvojeni u tri posebne knjige (rođeni, venčani, umrli), što uzrokuje neažurnost, dupliranje poslova i administrativno opterećenje.

Dakle, postojeći koncept paralelnog vođenja tri odvojene vrste matičnih knjiga (rođenih, venčanih i umrlih) u Registru matičnih knjiga, uz istovremeno održavanje papirne dokumentacije, nosi u sebi brojne rizike koji direktno utiču na tačnost, pouzdanost i ažurnost evidencija.

Najveći rizik leži u nepovezanosti procesa. Iako je sistem elektronski, činjenica da se svaka matična knjiga vodi zasebno – kao izolovana celina – dovodi do toga da se promene u statusu lica, kao što su sklapanje ili prestanak braka, odnosno smrt, ne evidentiraju u realnom vremenu u matičnoj knjizi rođenih. Ova knjiga, prema svom pravnom značaju, treba da prati sve ključne životne događaje jednog lica, a kašnjenja u upisima rezultiraju neažurnim i nepouzdanim podacima. U praksi to znači da, na primer, osoba može biti evidentirana kao živa i u braku, iako je došlo do razvoda ili smrti, samo zato što matičar nije bez odlaganja preneo podatke iz druge matične knjige.

Ovakva neusaglašenost nije samo tehnički problem. Ona stvara ozbiljne rizike po druge sisteme uprave koji se oslanjaju na podatke iz Registra matičnih knjiga. Centralni registar stanovništva, koji koriste različiti državni organi za dobijanje podataka u svrhu ostvarivanja prava, može primiti netačne ili nepotpune informacije. Posledica toga može biti pogrešno utvrđivanje činjenica u upravnim postupcima, nepravilno ostvarivanje prava građana (npr. u penzijskom, zdravstvenom ili porodičnom pravnom kontekstu), ali i nepouzdanost celokupnog sistema državne evidencije.

Dodatni rizik donosi i postojanje papirne forme. Svaka promena se mora ručno upisati i u papirne knjige, što otvara prostor za ljudske greške, propuste, različite interpretacije i kašnjenja. U situacijama kada se elektronska i papirna evidencija razlikuju, dolazi do pravne i administrativne nesigurnosti.

U suštini, postojeći sistem, koji naizgled funkcioniše u digitalnom okruženju, i dalje u sebi zadržava elemente koji utiču na njegovu efikasnost. Bez unapređenja mehanizama za međusobno povezivanje matičnih knjiga i potpuno napuštanje paralelnog papirnog vođenja, rizik od neažurnosti će ostati prisutan i nastaviti da ugrožava pravnu sigurnost i pouzdanost javnih evidencija.

U Republici Srbiji trenutno 1074 službenika obavljaju poslove matičara u 145 jedinica lokalne samouprave (117 opština i 28 gradova) u okviru kojih se matične knjige vode za 512 matičnih područja i 29 opština/grad za područje AP Kosovo i Metohija. Naime, odluku o matičnim područjima donosi skupština jedinice lokalne samouprave, po prethodno dobijenom mišljenju nadležnog ministarstva. Pri tom, prilikom određivanja matičnih područja nadležne uprave treba da se rukovode kriterijumima među kojim su i kadrovski kapaciteti, zatim tehnička osposobljenost, broj upisa u matične knjige i broj izdatih javnih isprava iz matičnih knjiga, kao i određeni demografski i geografski kriterijumi. Razlike u pogledu kapaciteta između lokalnih samouprava su velike i raznovrsne. Značajan broj jedinica lokalne samouprave, pre svega onih sa malim brojem stanovnika, nemaju dovoljnu kadrovsku bazu, kako bi se njihovi poslovi vršili na zadovoljavajući način i ispunjavali zakonom zagarantovana prava građana i privrede. Taj problem je rastući. Migratorni procesi su decenijama prisutni. Stanovništvo, prevashodno visokoobrazovano, odlazi u veće sredine, čime se smanjuje ionako ograničen kadrovsko-stručni kapacitet pojedinih opština. Zadržavanjem postojećeg stanja tendencija usložnjavanja procedura se nastavlja u atmosferi smanjenja kadrovskih kapaciteta, što direktno utiče na kvalitet usluga koje se pružaju građanima.

Takođe, čuvanje matičnih knjiga u papirnom obliku i spisa na osnovu kojih se vrši upis predstavlja jedan od najodgovornijih poslova svake uprave, budući da se radi o trajnim evidencijama od izuzetnog značaja za građane i državu. Da bi se ispunili svi zakonom propisani uslovi za njihovo bezbedno čuvanje, uprave su suočene sa brojnim, ne retko ozbiljnim, troškovima. Prostorije u kojima se čuvaju matične knjige moraju biti tehnički opremljene i fizički obezbeđene. To znači ugradnju kvalitetnih sigurnosnih vrata i prozora, postavljanje video nadzora, alarmnih sistema, kao i sistema zaštite od požara i poplava. Svaka od ovih mera iziskuje početna

ulaganja u opremu, ali i stalne troškove za njeno održavanje i redovne kontrole ispravnosti. Pored prostorija, neophodno je i adekvatno opremiti unutrašnjost – nabavka specijalnih metalnih ormara koji se mogu zaključati, kao i organizovanje sistema nadzora u toku radnog vremena, zahteva dodatna finansijska sredstva. Zaposleni koji rade sa ovom dokumentacijom moraju biti obučeni i upoznati sa propisanim procedurama, što podrazumeva i troškove za obuke, seminare i stručne konsultacije. Nije zanemariv ni aspekt održavanja samih dokumenata. U slučajevima kada dođe do oštećenja papirnih primeraka matičnih knjiga, uprava je u obavezi da preduzme mere konzervacije i restauracije, u saradnji sa stručnim institucijama iz oblasti zaštite kulturne baštine. Ovi postupci su često skupi i vremenski zahtevni, ali od ključne važnosti za očuvanje pravne sigurnosti i istorijske vrednosti evidencije. Sve ovo ukazuje da je čuvanje matičnih knjiga daleko više od prostog administriranja. Ono podrazumeva sistemski pristup, finansijsku održivost i organizacionu spremnost. Uprava, u toj ulozi, mora da obezbedi i održava kompletnu infrastrukturu koja garantuje sigurnost, trajnost i dostupnost dokumenata – što u konačnom zbiru predstavlja značajnu stavku u njenom budžetu.

Takođe, zadržavanjem postojećeg stanja izostala bi i podrška zelenoj tranziciji, jer bi se nastavila upotreba papira i s tim povezani uticaji na životnu sredinu. Zbog svih ovih rizika i ograničenja, „status quo” nije prihvatljiva opcija, te se pristupilo donošenju novog, modernog Zakona o Matičnom registru.

2) Da li je cilj moguće postići isključivo primenom podsticajnih, informativno-edukativnih, institucionalno-upravljačkih ili mera za obezbeđivanje dobara i usluga, bez donošenja novog ili izmene postojećeg propisa? Navesti razloge zbog kojih se odustalo od primene ove opcije.

Postizanje ključnog cilja u uspostavljanju jedinstvenog, elektronskog i funkcionalno modernog matičnog registra nije moguće samo primenom podsticajnih, informativno-edukativnih ili institucionalno-upravljačkih mera. Ove mere mogu imati podržavajuću funkciju, ali same po sebi neće rešiti suštinske pravne i tehničke nedostatke postojećeg sistema. Izgledalo je kao mogućnost razmatranje opcije koja bi obuhvatila povećan obim obuka i tehničke podrške matičarima, kao i unapređenje koordinacije između lokalnih samouprava i Ministarstva. Takođe, razmatrana je mogućnost finansijskog podsticanja digitalizacije u opštinama, kao i ažuriranje elektronskog registra uz unapređenje IT rešenja, sve to bez potrebe za izmenom zakona. Bile su planirane i informativne kampanje radi podizanja svesti o značaju e-uprave. Međutim, ovaj pristup ne bi mogao da reši neke ključne probleme. Na primer, nije bilo moguće ukinuti obavezu vođenja papirnih knjiga kao pravno važećih evidencija, niti uvesti koncept statusnog profila umesto tri razdvojene matične knjige. Takođe, bilo bi nemoguće urediti nadležnosti organa i prava građana u novom tehnološkom okruženju ili omogućiti pravno valjanu elektronsku evidenciju bez izmene zakonske osnove. Ovaj pristup bi doveo do pravne nesigurnosti, rizika od neujednačene primene na terenu i potencijalnih razlika u tumačenju i postupanju od strane matičara. Finansijski efekti ovog pristupa bili bi neznatni, a ekonomske i upravljačke koristi ograničene. Takođe, efekti na životnu sredinu ne bi bili u potpunosti ostvareni, jer bi upotreba papirne dokumentacije i dalje bila na snazi. Zbog svega ovoga, odlučeno je da se ova opcija ne primeni, jer bi ona vodila samo delimičnim poboljšanjima, ali ne i suštinskoj transformaciji sistema. Time se jasno pokazuje da je jedino usvajanje novog Zakona o Matičnom registru pravi put ka značajnim i trajnim promenama.

3) Koje su ključne promene koje se propisom predlažu radi postizanja cilja?

U cilju stvaranja modernog, pouzdanog i efikasnog sistema službenih evidencija, novi propis donosi temeljne i sveobuhvatne promene u načinu vođenja

matičnih knjiga. Ključna novina jeste uvođenje jednog jedinstvenog elektronskog registra – „Matičnog registra“ – koji će zameniti dosadašnji koncept zasebnih knjiga rođenih, venčanih i umrlih. Ovim prelaskom na jedinstvenu bazu podataka, svi podaci o jednoj osobi biće sabrani na jednom mestu, u potpunosti digitalno, bez paralelnog papirnog vođenja.

Najvažniji korak koji se predlaže je potpuni prelazak na elektronsko vođenje matičnih knjiga, čime se napušta praksa dupliranja evidencije i smanjuje prostor za greške, propuste i neažurnost. Umesto razduženog i često nepovezanog sistema, uvodi se integrisana baza u kojoj će se beležiti svi statusni podaci – od rođenja do smrti, uključujući i podatke o deci, bračnom statusu i drugim važnim promenama.

Jedna od suštinskih inovacija je i ukidanje koncepta matičnih područja. Umesto postojećeg modela gde više matičara pokriva određenu teritoriju, novi sistem predviđa da svaka opština ili grad bude jedno upravno mesto za vođenje Matičnog registra. Ovim se jača odgovornost, unapređuje organizacija posla i pojednostavljuje administrativni proces.

Takođe, sistem će prvi put integrisati i Evidenciju o državljanstvu, koju će kao jedinstvenu evidenciju takođe voditi matičari kao poverene poslove iz oblasti državljanstva.

Posebna pažnja posvećena je olakšanju pristupa uslugama za građane sa teritorije AP Kosovo i Metohija. Novi propis predviđa mogućnost elektronskog pristupa matičarima na tom području, čime se građanima garantuje ostvarivanje prava bez fizičkih i administrativnih barijera.

Osim toga, precizira se postupanje u slučajevima tehničkih grešaka, proširuje se pravo na upis ličnog imena na drugom jeziku i druga rešenja koja imaju za cilj povećanje pravne sigurnosti i efikasnosti rada uprave i smanjenje opterećenja građana.

Predloženi normativni okvir ide u korak sa digitalizacijom javne uprave, a Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu imaće ključnu ulogu u tehničkoj podršci i zaštiti podataka u pravcu uspostavljanja informacionog sistema koji će biti razvijen i funkcionisati u skladu sa najvišim standardima bezbednosti i zaštite ličnih podataka.

4) Koje opcije su razmatrane prilikom izrade propisa i navesti razloge zbog kojih se od njih odustalo?

Razmatrana je mogućnost zadržavanja postojećeg modela iz 2019. godine, kojim su uvedene izmene u okviru Zakona o matičnim knjigama, ali je uočeno da taj model nije dovoljan za potpunu digitalizaciju. Nedostaci kao što su paralelno vođenje elektronskih i papirnih knjiga, nepotpuno i neažurno ažuriranje statusa građana, te značajno opterećenje ljudskih i finansijskih resursa, ukazali su da je potreban novi zakon.

Jedan od koraka u razmatranju da li treba doneti novi zakon koji bi korenito promenio sistem vođenja matičnih evidencija, jeste i uporedna analiza sprovedena kroz dokument Komparativna analiza sistema matičnih knjiga i biračkog spiska u zemljama EU i regiona. Ova analiza obuhvatila je zakonodavna rešenja i praksu zemalja EU i iz regiona tako što su se sagledala dva tipa sistema i to: sistemi u kojima se matične knjige vode centralizovano, isključivo u elektronskom registru, kao i sistemi u kojima se matične knjige vode osim u elektronskom registru i u papirnom obliku i to u odvojenim knjigama - matičnoj knjizi rođenih, matičnoj knjizi venčanih i matičnoj knjizi umrlih.

Prilikom izrade ove analize obrađivani su sistemi matičnih knjiga u Hrvatskoj, Austriji, Crnoj Gori, Estoniji i Bugarskoj i analizom postojećih rešenja u sistemima

zemalja Evropske unije i okruženja, koja su obrađena u ovom tekstu dat je zaključak da su svi registri koji su ustanovljeni radi prikljupljanja i obrade podataka o ličnom statusu fizičkih lica gotovo bez izuzetka u elektronskom obliku, tačnije registri se vode elektronski.

Različite države i dalje imaju različite koncepte u sistemu vođenja evidencija o ličnom statusu, u smislu vođenja više knjiga odnosno registara ili jedinstvenog koncepta registra, ali je zaključak da, imajući u vidu srodnost podataka o jednom licu i upotrebnu vrednost za razne postupke povodom statusa lica ili različitost organa kojima su potrebni podaci o licu, za efikasno sprovođenje sopstvenih nadležnosti, bi podatke o jednom licu trebalo objediniti, odnosno stvoriti uslove da na jednom mestu budu objedinjeni svi podaci o nekom licu, kao i da se uz sveprisutnu tendenciju digitalizacije nameće zakonodavno rešenje koje bi propisalo vođenje matičnih knjiga u isključivo elektronskom obliku.

Ova analiza takođe pokazuje da bi bila ispravna ideja koncepta novog zakona da, pored sveobuhvatne digitalizacije kroz uvođenje novog sistema, matične knjige rođenih, venčanih i umrlih budu spojene u jednu elektronsku knjigu. U kontekstu obrade i pretrage podataka o građanima u softverskom rešenju, pokazuje se korisnim, jednostavnijim i svrsishodnim da se pretrage podataka, umesto u tri različite elektronske knjige, vrše isključivo u jednom matičnom registru. Inače, i pri sadašnjem modelu vođenja matičnih knjiga u Srbiji, činjenice vezane za promenu bračnog stanja i smrt lica, unose se u vidu zabeležbe u matičnoj knjizi rođenih, iz koga razloga ovaj princip rada treba uvažiti i u potencijalnom isključivo elektronskom modelu vođenja matičnog registra.

Preporuka je i zaključak na osnovu ove analize da je potrebno doneti novi zakon jer bi time bilo jasno da se uvodi novi, moderni sistem u postupke vođenja matičnih knjiga, ali i pravi jezički otklon od koncepta vođenja matičnih knjiga u papirnom obliku, pre svega što bi se termin „knjiga“ zamenio terminom „registar“ koji upućuje na elektronski način vođenja evidencije. Objedinjavanjem podataka o jednom licu u jedinstvenoj elektronskoj bazi, doprinelo bi se tačnosti i ujednačenosti evidencija, kao i efikasnijem radu od strane matičnih službi, ali i svih drugih organa koji koriste ove matične evidencije.

Dakle, uporedna analiza praksi država kao što su Estonija, Austrija, Hrvatska i Bugarska potvrdila je da je elektronski, centralizovani i jedinstveni registar najbolji pristup. Zbog toga je odustalo od daljih izmena postojećeg zakona i predloženo donošenje potpuno novog normativnog akta.

5) Koja je međunarodna uporedna praksa u regulisanju oblasti?

Uporedna analiza sistema u Hrvatskoj, Austriji, Estoniji, Bugarskoj i Crnoj Gori pokazala je da se u većini ovih država matične knjige vode centralizovano i u elektronskom obliku. Pored razlika u konceptu (odvojeni registri ili jedinstvena baza), zajednička praksa je elektronska forma, što osigurava efikasnost, tačnost i dostupnost podataka. Zaključak uporedne analize je da bi za Republiku Srbiju najefikasniji model bio uspostavljanje jedinstvenog elektronskog registra. Uvođenje novog zakona predstavlja neophodnu normativnu osnovu za ovaj napredniji sistem.

4. Analiza ekonomskih efekata

1) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi novi, ukida ili menja postojeći administrativni postupak i/ili administrativni zahtev za privredne subjekte i koji su pozitivni efekti ovog rešenja? Da li predložena rešenja utiču na povećanje ili umanjeње administrativnih troškova¹ i koliko iznosi povećanje ili umanjeње administrativnih troškova koje snosi privredni subjekt?

Da. Predloženim zakonom se ukidaju postojeći paralelni postupci izdavanja, čuvanja i upisa u papirne i elektronske matične knjige, što značajno pojednostavljuje proceduru za sve subjekte – od državnih organa do građana i privrede. Privredni subjekti, imaće brži i lakši pristup podacima uz manje administrativne prepreke. Ukidanjem potreba za više potvrda i ručnu obradu knjiga, smanjuje se administrativni trošak, koji se u modelu standardnog troška može proceniti kao stalno umanjen trošak (ponavljajući, sa godišnjim intervalom).

Inicijalna računica smanjenja troškova:

Prema dostupnim podacima, prosečna godišnja potrošnja materijala neophodnih samo za obrasce za matične knjige rođenih, venčanih i umrlih procenjuje se na oko 1.000.000 dinara po jednom matičnom području, a u Republici Srbiji postoji ukupno 512 matičnih područja i 29 opština/grad za koje se vode matične knjige za područje AP Kosovo i Metohija. Primera radi Gradska uprava grada Beograd vodi matične knjige za 21 matično područje. Imajući u vidu da se za svako matično područje vodi u papirnom obliku matična knjiga rođenih, matična knjiga venčanih i matična knjiga umrlih, kao i da se po isteku tekuće godine matična knjiga zaključuje, procena uštede na godišnjem nivou bila bi značajna.

Prelaskom na elektronsko vođenje matičnih knjiga, koji je u skladu sa procesom digitalizacije javne uprave i koji je već započet, ukida se potreba za štampanjem i distribucijom papirnih obrazaca, čime se ovaj trošak u potpunosti eliminiše. Ušteda se, međutim, ne ogleda samo u direktnoj finansijskoj dobiti, već i u smanjenju radnog opterećenja zaposlenih u opštinskim upravama, ubrzanju upravnih postupaka, povećanju pravne sigurnosti, boljoj dostupnosti podataka drugim institucijama u realnom vremenu, kao i u većem stepenu pouzdanosti i integriteta podataka.

Iako postoje inicijalni troškovi digitalizacije, oni će biti jednokratni radi uspostavljanja novog softverskog rešenja i njihova amortizacija će se ogledati kroz smanjenje godišnjih troškova i efikasnost uprave. Stoga, uvođenje elektronskog registra matičnih knjiga predstavlja ne samo značajnu uštedu od najmanje 545 miliona dinara godišnje, već i sistemski korak ka efikasnijoj, transparentnijoj i korisnički orijentisanoj javnoj upravi.

2) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća finansijska obaveza za privredne subjekte? Koji su pozitivni efekti uvođenja nove, izmena ili ukidanja obaveze?

Ne. Predlog zakona ne uvodi nove takse, poreze ili naknade, niti menja postojeće. Finansijsko opterećenje za privredu ostaje nepromenjeno, ali se troškovi usled administrativnih procedura indirektno umanjuju.

3) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća obaveza koja utiče na povećanje ili umanjenje troškova proizvodnje i/ili pružanja usluga koje snosi privredni subjekt? Koliko iznosi povećanje ili umanjenje ovih troškova? Da li se obaveza može ispuniti na domaćem tržištu i da li je rok za ispunjenje obaveze primeren? Koji su pozitivni efekti uvođenja nove, izmena ili ukidanja obaveze?

Uvođenjem jedinstvenog registra obezbeđuje se ažurnost podataka o ličnom statusu što direktno utiče na efikasnost uprave i brže i efikasnije ostvarivanje prava građana, dok uticaj na privredne subjekte može biti indirektna, što bi se ogledalo kroz bržu obradu i manje troškove logistike, administracije i ljudskih resursa kod privrednih

subjekata koji obrađuju lične podatke ili utvrđuju status pravnih odnosa (npr. ugovora, nasledstava, registracija i sl.).

4) Na koji način će predložena rešenja propisa uticati na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu?

Uvođenjem efikasnijeg elektronskog sistema povećava se brzina i pouzdanost postupaka koji uključuju proveru podataka. To doprinosi boljem poslovnom okruženju i transparentnosti, što ima pozitivan efekat na ukupnu konkurentnost.

5) Na koji način će predložena rešenja propisa uticati na konkurenciju?

Predložena rešenja ne utiču direktno niti indirektno na broj i vrstu učesnika na tržištu, niti se njima dodeljuju bilo kakva isključiva prava pojedinim subjektima. U pitanju je unapređenje načina rada organa javne uprave, pre svega matičnih službi, bez elemenata koji bi mogli da favorizuju ili diskriminišu bilo kog tržišnog učesnika. Takođe, predložena rešenja ne utiču na mogućnost tržišnog nadmetanja, niti dovode do dogovaranja između učesnika na tržištu, s obzirom na to da se radi o unutrašnjem organizacionom i tehnološkom unapređenju javne službe, a ne o regulisanju delatnosti na tržištu roba ili usluga. Slobodno formiranje cena, kao i mogućnost izbora dobavljača i proizvođača, nisu ograničeni ovim propisima, već će izbor dobavljača softvera i opreme za potrebe elektronskog registra i dalje biti predmet javnih nabavki, što omogućava ravnopravan pristup svim zainteresovanim subjektima. U pogledu uslova za ulazak novih učesnika na tržište, propisima se ne uvode novi kriterijumi, standardi ili uslovi koji bi mogli predstavljati barijeru. Naprotiv, digitalizacija može povećati potrebu za IKT uslugama, tehničkom podrškom i kiber-bezbednosnim rešenjima, čime se otvara prostor za veći broj pružalaca usluga na tom tržištu. Konačno, državni organi, uključujući i organe lokalne samouprave, pružaju usluge u okviru svoje nadležnosti i ne stupaju u tržišnu utakmicu sa drugim privrednim subjektima u smislu komercijalnog oglašavanja ili prodaje, te ne postoji rizik da državni organi nastupaju kao konkurencija subjektima nad kojima vrše nadzor. Sve u svemu, predloženim propisima se ne narušavaju principi slobodnog tržišta, konkurencije ili ravnopravnosti učesnika.

6) Na koji način će predložena rešenja propisa uticati na mikro, male i srednje privredne subjekte (MMSP)?

Pozitivni efekti odraziće se i na MMSP jer će indirektno biti korisnici ažurnih podataka o ličnim statusima klijenata prilikom zaključivanja ugovora, otvaranja računa, zapošljavanja i drugih procedura. Nema negativnih efekata, niti potrebe za dodatnim usklađivanjem.

5. Analiza efekata na društvo.

1) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi novi, ukida ili menja postojeći administrativni postupak za građane i koji su pozitivni efekti ovog rešenja? Da li predložena rešenja propisa utiču na povećanje ili umanjeње administrativnih troškova i koliko iznosi povećanje ili umanjeње administrativnih troškova koje snose građani?

Predloženim zakonom **ukidaju se papirni postupci** u vezi sa upisima u matične knjige i uvodi se centralizovano i isključivo elektronsko vođenje Matičnog registra. Građani više neće morati dokumentaciju neophodnu za upis, odnosno ažuriranje podataka u matičnim knjigama prilagati neposredno.

Pozitivni efekti:

- Smanjenje administrativnih troškova za građane (vreme, novac, putni troškovi);
- Brže ostvarivanje prava (npr. prijava novorođenčeta, sklapanje braka, dobijanje izvoda);

Ovo smanjenje troškova je trajno i ponavljajuće, jer eliminiše rutinske i često ponavljane troškove.

2) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća finansijska obaveza za građane?

Zakon ne uvodi nove takse niti menja postojeće. Planirano je da se, naprotiv, smanji potreba za plaćanjem administrativnih taksi za dobijanje izvoda i uverenja, jer će podaci biti dostupni direktno institucijama koje ih koriste.

3) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća obaveza koja utiče na troškove života?

Ostvaruje se značajan pozitivan uticaj. Brži i efikasniji pristup podacima o ličnom statusu građana olakšava pružanje usluga u zdravstvu, obrazovanju, socijalnoj zaštiti, kao i brže sprovođenje postupaka u oblasti zapošljavanja i penzionog sistema.

Kvalitet usluga se poboljšava jer se podaci ažuriraju u realnom vremenu, čime se izbegavaju kašnjenja ili donošenje odluka na osnovu neažurnih informacija, što dovodi do toga da građani efikasnije ostvaruju prava i nemaju opterećenje da intervenišu kod matičnih službi, a samim tim ni gubitak vremena, zbog neblagovremenog ažuriranja podataka (npr. nakon zaključenja braka matičar koji vodi matičnu knjigu venčanih nije dostavio izveštaj matičaru koji vodi matične knjige rođenih za supružnike da je zaključen brak i da je promenjeno prezime).

4) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na dostupnost, kvalitet i cene roba i usluga od značaja za životni standard stanovništva?

Propis nema direktan uticaj na dostupnost, kvalitet i cene roba i usluga od značaja za životni standard stanovništva. Niti se menja regulativa u oblasti proizvodnje i distribucije osnovnih životnih namirnica, vode, energije ili stanovanja. Indirektno, ako bi se kroz primenu propisa poboljšala efikasnost javne uprave, mogao bi se očekivati dugoročan pozitivan efekat na pristup javnim uslugama.

5) Na koji način predložena rešenja propisa o utiču na tržište rada, zapošljavanje, uslove za rad i sindikalno udruživanje?

Nema direktnog uticaja na zapošljavanje, ali se olakšava rad matičara, te se omogućava racionalizacija broja službenika – odnosno u slučaju Republike Srbije kojoj nedostaju matičari i gde se interesovanje za poslove matičara smanjuje iz godine i godinu da se ublaži taj negativni trend. Takođe, omogućava se bolje raspoređivanje resursa i uvođenje novih digitalnih profila. Moguća je potreba za obukama zaposlenih u upravi, ali to predstavlja ulaganje u digitalne veštine, što pozitivno utiče na kvalitet radne snage.

6) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na zdravlje ljudi?

Uticaj je indirektno pozitivan. Manje potrebe za fizičkim prisustvom u institucijama, smanjenje izloženosti virusima (važno u post-pandemijskom kontekstu), te brži pristup zdravstvenim podacima i uslugama, npr. za prijavu rođenja i dobijanje zdravstvenog osiguranja.

7) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na obim ostvarivanja prava na pravično suđenje, pristupačnost javnim površinama i objektima i pristup informacijama? Na koji način predložena rešenja utiču na kvalitet i dostupnost javnih usluga, usluga sistema socijalne zaštite, sistema zdravstvene zaštite i sistema obrazovanja, kao i i drugih javnih usluga,

naročito u kontekstu zaštite i unapređenja prava pripadnika osetljivih društvenih grupa?

Pozitivan. Objedinjeni podaci u jednom registru omogućavaju ujednačeno postupanje organa, bolju dostupnost javnih usluga i efikasnije ostvarivanje prava (npr. pravo na dečji dodatak, penziju, socijalnu pomoć). Naročito se poboljšava pristup za osetljive grupe i to kroz proaktivnu ulogu matičara u slučajevima da sazna da činjenica rođenja nekog lica nije upisana u matičnu knjigu rođenih da pokrene proceduru po službenoj dužnosti i na taj način licima koja su do sada bila bez ikakve institucionalne pomoći se da administrativna podrška.

8) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na dostupnost kulturnih sadržaja i očuvanje kulturnog nasleđa?

Neposredan uticaj nije identifikovan na kulturne sadržaje. Međutim, digitalizacija i centralizacija matičnih podataka može unaprediti i upravljanje arhivskom građom u dugom roku (istorijski podaci) pa samim tim doprineti očuvanju kulturnog nasleđa.

Naime, predviđeni način čuvanja dokumenata iz Matičnog registra i matičnih knjiga značajno doprinosi očuvanju kulturnog nasleđa i istorijskog pamćenja na više načina. Prvi i osnovni aspekt je trajno čuvanje podataka o ličnom statusu građana, što omogućava da važni dokumenti budu dostupni u budućnosti, kako za pravne, tako i za istraživačke svrhe. Proces predaje matičnih knjiga i drugih važnih dokumenata u Državni arhiv Srbije po isteku 100 godina obezbeđuje njihovu zaštitu i digitalizaciju, čime se sprečavaju potencijalni gubici ili oštećenja, ali i osigurava dostupnost ovih dokumenata na duge staze.

Osim toga, ovim postupkom se garantuje kontinuitet pravnog i istorijskog traga, jer arhivi ne samo da čuvaju dokumenta, već i izdaju overene kopije i uverenja, čime se olakšava pristup originalnim podacima, ali i njihova upotreba kao dokazne isprave u sudskim i drugim postupcima. Ovaj koncept objedinjenog registra takođe doprinosi stvaranju strukturirane arhivske građe koja će u budućnosti omogućiti lakšu pretragu i korišćenje ovih podataka od strane istraživača, istoričara i drugih stručnjaka.

Ovaj sistem čuvanja dokumenata ne samo da obezbeđuje sigurnost podataka, već i omogućava njihovu trajnu dostupnost i upotrebu, što je od ključne važnosti za očuvanje kulturnog nasleđa i istorijske baštine.

9) Da li predložena rešenja propisa imaju različite efekte na žene i muškarce, tj. rodnu ravnopravnost? Opisati te efekte. Da li propis povećava ili umanjuje rodnu ravnopravnost? Koje mere su predviđene za ublažavanja potencijalnih negativnih efekata propisa na rodnu ravnopravnost?

Nema negativnog efekta. Naprotiv, uvođenje elektronskog registra olakšava administrativne postupke za sve građane, uključujući žene u ruralnim i socijalno osetljivim grupama. Propis preciznije uređuje način vođenja podataka o rodnoj pripadnosti, i omogućava upis imena na jezicima nacionalnih manjina, što doprinosi inkluzivnosti.

6. Analiza efekata na životnu sredinu i klimatske promene.

1) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na životnu sredinu?

Predložena rešenja Zakona o Matičnom registru, koji podrazumeva digitalizaciju i objedinjavanje matičnih evidencija u jedinstveni elektronski registar, nemaju negativan uticaj na životnu sredinu, već naprotiv – donose određene pozitivne ekološke efekte. Naime, napuštanjem koncepta vođenja evidencija u papirnom obliku u korist elektronske baze podataka, smanjuje se potreba za

papirnom dokumentacijom i pratećom logistikom (prevoz, skladištenje, štampa), što ima direktan efekat na smanjenje potrošnje prirodnih resursa (drveta, energije) i emisiju ugljen-dioksida. To pozitivno utiče na kvalitet vazduha i smanjuje ukupni ekološki otisak javne uprave. Zakon nema uticaja na kvalitet vode ili zemljišta, niti na živi i neživi svet, ali u okviru politike zelene transformacije javne uprave, predstavlja dobar primer upravnog akta koji doprinosi unapređenju ekološke održivosti.

7. Analiza upravljačkih efekata.

1) Koje aktivnosti je potrebno sprovesti i u kojim rokovima kako bi se omogućila primena propisa? Koja organizaciona jedinica unutar organa, odnosno organizacije koji vrše javna ovlašćenja, je odgovorna za sprovođenje ovih aktivnosti?

U cilju obezbeđivanja pune primene Zakona o Matičnom registru, potrebno je sprovesti višefazne aktivnosti pravnog, tehničkog i organizacionog karaktera. Aktivnosti moraju biti usklađene s rokovima propisanim zakonom, kao i sa rokovima koje će naknadno propisati ministar nadležan za poslove uprave i ministar nadležan za poslove državljanstva. Ključne aktivnosti su sledeće:

➤ **Uspostavljanje novog informacionog sistema – Matični registar**

Rok: do početka primene zakona (tri godine od stupanja na snagu)

Aktivnosti:

- Razvoj i implementacija jedinstvenog informacionog sistema za vođenje evidencija o rođenju, braku, smrti i državljanstvu u digitalnom obliku.
- Obezbeđivanje tehničkih preduslova u svim nadležnim organima (oprema, veze, digitalna infrastruktura).
- Testiranje sistema u kontrolisanim uslovima

Odgovorna organizaciona jedinica:

- Posebna organizacija (organ državne uprave u čijoj je nadležnosti projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave i informacionih sistema i infrastrukture organa državne uprave) – u daljem tekstu Posebna organizacija, u saradnji sa
- Ministarstvom nadležnim za poslove uprave
- Ministarstvom nadležnim za poslove državljanstva
- Sektorima za IT u organima koji vode matične knjige

➤ **Priprema i prenos podataka iz postojećih evidencija u Matični registar**

Rok: pre početka primene zakona

Aktivnosti:

- Prenos podataka iz Registra matičnih knjiga u nove evidencije - Evidenciju rođenja, zaključenje braka u Matičnom registru.
- Prenos podataka o državljanstvu iz evidencije o državljanima Republike Srbije u smislu propisa o državljanstvu u Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije u Matičnom registru.
- Prenos vrši Posebna organizacija, u skladu sa propisima o elektronskoj upravi.
- Ministarstvo nadležno za poslove uprave i ministarstvo nadležno za poslove državljanstva pružaju stručnu podršku i nadzor nad procesom.

Odgovorna organizaciona jedinica:

- Posebna organizacija
- Ministarstvo nadležno za poslove uprave (za Evidenciju rođenja, zaključenja braka i smrti)
- Ministarstvo nadležno za poslove državljanstva (za Evidenciju o državljanstvu Republike Srbije)

➤ **Ispravka i dopuna podataka u postojećim evidencijama**

Rok: do početka primene zakona

Aktivnosti:

- Ispravke i dopune podataka u matičnim knjigama i evidencijama o državljanima.
- Posebno je važno osigurati tačnost podataka kao što su JMBG, lično ime, datum i mesto rođenja, podaci o roditeljima i dr.
- Koordinacija sa ministarstvima nadležnim za spoljne poslove, upravu i državljanstvo.

Odgovorna organizaciona jedinica:

- Organi uprave koji vode matične knjige (opštinske i gradske uprave)
- Ministarstvo nadležno za spoljne poslove
- Ministarstvo nadležno za poslove državljanstva

➤ **Obezbeđivanje elektronskog dostavljanja informacija o statusima, odnosno njihovim promenama**

Rok: do početka primene zakona

Aktivnosti:

- Ministarstvo pravde treba da obezbedi elektronsku dostavu pravnosnažnih sudskih odluka (npr. o poništenju braka, utvrđivanju očinstva) u nov sistem.
- Ministarstvo zdravlja treba da obezbedi sistem za izdavanje elektronske potvrde o promeni pola.

Odgovorne organizacione jedinice:

- Ministarstvo nadležno za poslove pravde
- Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja

➤ **Izrada i usvajanje podzakonskih akata**

Rok: u roku od 12 meseci od stupanja na snagu zakona

Aktivnosti:

- Donošenje podzakonskih akata kojima se detaljnije uređuju način i postupak prenosa podataka, strukture evidencija, obrasci i tehnički standardi.
- Akta donose: ministar nadležan za poslove uprave, ministar nadležan za poslove državljanstva, ministarau dogovoru s drugim nadležnim organima.

Odgovorne organizacione jedinice:

- Sektori za normativne poslove u nadležnim ministarstvima

➤ **Obuke službenika (matičara i drugih korisnika sistema)**

Rok: najkasnije 6 meseci pre početka primene zakona

Aktivnosti:

- Sprovođenje sistematske obuke matičara i drugih zaposlenih za rad u novom informacionom sistemu.
- Priprema priručnika, video uputstava i podrške za korisnike.

Odgovorna organizaciona jedinica:

- Ministarstvo nadležno za poslove uprave
- Lokalne samouprave – kadrovske službe

➤ **Posebne obaveze koje stupaju na snagu odmah po stupanju zakona na snagu**

Rok: po stupanju na snagu zakona (članovi 47. i 91.)

Aktivnosti:

- Obaveza matičara da direktno dostavljaju izvode stranom diplomatsko-konzularnom predstavništvu.
- Ova mera se primenjuje odmah radi smanjenja administrativnog opterećenja i unapređenja komunikacije.

Odgovorna organizaciona jedinica:

- Matičari u organima uprave
- Ministarstvo nadležno za spoljne poslove

Primena Zakona o Matičnom registru zahteva niz koordinisanih aktivnosti na regulatornom i operativnom planu, odnosno sveobuhvatnu i unapred planiranu akciju više organa i organizacionih jedinica. Najvažniji preduslovi su:

- blagovremeno uređivanje i čišćenje podataka,
- uspostavljanje tehničke infrastrukture,
- izrada pravnog okvira kroz podzakonske akte,
- obučavanje službenika,
- i međuinstitucionalna saradnja.

2) Odrediti kapacitete organa, odnosno organizacije koji vrše javna ovlašćenja koji je potrebno angažovati za primenu propisa. Da li su kapaciteti dovoljni za primenu propisa?

Za uspešno sprovođenje zakona, neophodno je dodatno angažovanje kapaciteta postojećih organa, pre svega u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, kao i matičnih službi u opštinskim i gradskim upravama i Gradskoj upravi grada Beograda. Iako mnoge lokalne samouprave već poseduju određene kapacitete, procenjuje se da će biti neophodno dodatno opremanje (računari, internet, softver) i unapređenje tehničke infrastrukture, što će se obezbediti iz budžeta. Očekuje se i da će Kancelarija za IT obezbediti tehničku podršku tokom uvođenja sistema.

3) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na efikasnost, odgovornost i transparentnost rada organa, odnosno organizacija koji vrše javna ovlašćenja nadležnih za primenu propisa?

Predložena rešenja sadržana u Predlogu zakona o Matičnom registru unapređuju efikasnosti, odgovornosti i transparentnosti rada organa i organizacija koji vrše javna ovlašćenja u oblasti matičnih evidencija.

Efikasnost rada nadležnih organa biće značajno unapređena uvođenjem jedinstvenog, centralisanog i u potpunosti elektronskog Matičnog registra, koji integriše podatke iz matičnih knjiga rođenih, venčanih i umrlih u okviru jedinstvenog „profila“ jednog lica. Ovo tehnološko rešenje omogućava da se sve statusne promene evidentiraju na jednom mestu, što eliminiše potrebu za višestrukim administrativnim koracima, kao što su slanje i prijem izveštaja između različitih matičara, unosi u više različitih knjiga i upoređivanje papirnih i elektronskih zapisa. Na taj način se ubrzava rad matičara, smanjuje se verovatnoća greške, umanjuje se potreba za dodatnom kadrovskom angažovanošću i skraćuje se vreme potrebno za rešavanje predmeta.

Odgovornost organa koji vrše javna ovlašćenja biće unapređena kroz jasno* propisane nadležnosti u primeni propisa. Zakon precizira uloge i odgovornosti Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Ministarstva unutrašnjih poslova, Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu, kao i lokalnih samouprava. Ministarstva su svako u okviru svog delokruga nadležna za uspostavljanje, održavanje i unapređenje Matičnog registra, dok Kancelarija obezbeđuje tehničku podršku, infrastrukturu, informacionu sigurnost i zaštitu podataka. Matičari, kao službena lica u okviru jedinica lokalne samouprave, imaju dužnost direktnog upisa podataka u sistem i održavanja ažurnosti evidencije. Pored toga, uvode se i nova nadzorna ovlašćenja resornih ministarstava u vezi sa primenom zakona, čime se obezbeđuje institucionalni mehanizam kontrole.

Transparentnost je značajno unapređena samim prelaskom na elektronsko vođenje matičnih evidencija. Zakon predviđa da se nadležnim organima obezbedi elektronski pristup podacima putem integracije sa Centralnim registrom stanovništva, što omogućava brže i efikasnije pribavljanje potrebnih informacija za sprovođenje administrativnih postupaka. Istovremeno, građanima se omogućava lakši pristup podacima o ličnom statusu, bez potrebe za podnošenjem zahteva u papirnom obliku, čime se podiže nivo pravne sigurnosti i smanjuju administrativni troškovi.

Predloženim rešenjem stvaraju se preduslovi za dalje razvijanje elektronskih javnih usluga – kroz integraciju matičnih evidencija sa drugim sistemima državne uprave (npr. socijalno osiguranje, državljanstvo, obrazovanje). Podaci koji se unose u Matični registar biće odmah dostupni drugim organima, što znatno skraćuje vreme postupanja i eliminiše potrebu da građani dostavljaju dokumentaciju koju država već poseduje. To direktno utiče na transparentnost postupaka, jer se u svakom trenutku može pratiti tok predmeta, njegova obrada i stanje u realnom vremenu.

Takođe, zakonom se uvodi obaveza uspostavljanja interoperabilnih standarda za razmenu podataka, što će omogućiti da svi organi koji pristupaju Matičnom registru imaju jedinstven i pouzdan uvid u statusne podatke građana. Ovo značajno utiče na pouzdanost evidencija i sprečava razlike u tumačenju ili primeni propisa u različitim institucijama. Građani dobijaju mogućnost da ostvaruju svoja prava bez nepotrebnog ponavljanja postupaka ili pribavljanja uverenja, što je posebno značajno u prekograničnim situacijama, prilikom priznavanja dokumenata u međunarodnom kontekstu.

Uz sve navedeno, zakon predviđa i ukidanje koncepta matičnih područja i uspostavljanje principa „jedna lokalna samouprava – jedno upravno mesto za vođenje registra“, čime se dodatno pojednostavljuje struktura i jača institucionalna odgovornost, ali i omogućava bolje planiranje i racionalizacija kadrova i resursa.

4) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na vladavinu prava?

Predloženi zakonski okvir, koji podrazumeva uspostavljanje Matičnog registra, ima značajan uticaj na vladavinu prava, posebno u smislu osiguranja pravne sigurnosti, zaštite ljudskih prava i efikasnosti javne uprave.

1. Unapređenje pravne sigurnosti i efikasnosti: Uspostavljanje jedinstvenog i centralizovanog Matičnog registra omogućava brži i precizniji proces obrade zahteva u vezi sa ličnim statusima građana. Ovo poboljšava pravnu sigurnost jer će se svi podaci o rođenjima, zaključenju i prestanku braka, smrtima i drugim statusnim promenama biti na jednom mestu, tačni i ažurni. Na taj način se smanjuje mogućnost grešaka u procesima koji imaju pravne posledice, kao što su izdavanje ličnih dokumenata, priznavanje prava i odlučivanje u pravnim stvarima. Ova tačnost i brzina obrade podataka značajno doprinose poštovanju prava građana i pravnoj sigurnosti u različitim procedurama.

2. Olakšavanje pristupa podacima i smanjenje administrativnih barijera: Integracija Matičnog registra sa drugim bazama podataka omogućava brži i jednostavniji pristup relevantnim informacijama, što značajno olakšava rad matičara i drugih nadležnih organa. Na ovaj način se smanjuje administrativna komplikovanost i povećava efikasnost javnih službi. Ovo ne samo da ubrzava pravne procese, već i smanjuje mogućnost zloupotreba i nepravilnosti u upravljanju ličnim podacima građana.

3. Zajednički rad sa drugim institucijama i primena savremenih tehnologija: Matični registar će biti usklađen sa savremenim informacionim tehnologijama, što će osigurati njegovu dugoročnu održivost i prilagodljivost budućim potrebama. Odgovornost organa za elektronsku upravu i informacionu bezbednost obezbeđuje visoke standarde zaštite podataka, što direktno utiče na poštovanje privatnosti građana i zaštitu njihovih ličnih informacija. Ovo doprinosi većem poverenju građana u institucije i utiče na jačanje pravne sigurnosti, jer se osigurava da su podaci adekvatno zaštićeni od neovlašćenog pristupa.

4. Povećanje poverenja građana u institucije javne vlasti: Uspostavljanjem ovog registra, država pokazuje posvećenost modernizaciji javne uprave i poboljšanju kvaliteta usluga koje pruža. Kada građani znaju da njihovi podaci nisu samo tačni i ažurni, već i zaštićeni, to dovodi do većeg poverenja u institucije i povećava njihovu pouzdanost u državne organe koji upravljaju ovim podacima. Ovo je od suštinske važnosti za jačanje vladavine prava, jer se povećava transparentnost i odgovornost javnih institucija.

Uspostavljanje Matičnog registra predstavlja značajan korak ka efikasnijoj i pouzdanijoj javnoj upravi, koja ne samo da pojašnjava i ubrzava administrativne procese, već i osigurava pravnu sigurnost i zaštitu osnovnih ljudskih prava. Kroz integraciju savremenih informacionih tehnologija i jačanje zaštite podataka, ovaj sistem će direktno doprineti jačanju vladavine prava i povećanju poverenja građana u institucije države.

8. Analiza finansijskih efekata.

1) Koliko iznose javni rashodi primene propisa i iz kojih izvora finansiranja će se obezbediti sredstva?

Primena Zakona podrazumeva određene javne rashode, pre svega za tehnološku modernizaciju (razvoj softvera, IT oprema), obuke kadrova i izmene pratećih akata. Inicijalna procena troškova razvoja softvera i nabavke IT opreme je 216.000.000,00 dinara sa pripadajućim PDV-om iz budžeta Republike Srbije. Iako inicijalni troškovi nisu zanemarljivi, dugoročno se očekuje smanjenje javnih rashoda. Ukidanjem papirnih knjiga, uklanjanjem potrebe za njihovim čuvanjem, arhiviranjem i transport, kao i racionalizacijom radnih procesa u matičnim službama, troškovi će biti znatno umanjeni. Takođe, prelaskom na elektronski sistem biće izbegnuta potreba za

duplim unosom i dostavljanjem informacija, što će smanjiti opterećenje kako na organe, tako i na građane. Nema uticaja na javne prihode u smislu novih poreza ili naknada, ali će se pozitivni efekti manifestovati kroz uštede na strani rashoda.

2) Kakve će efekte predložena rešenja propisa imati na javne prihode i rashode?

Neće se uvesti novi javni rashod za potrebe primene ovog zakona.

9. Analiza rizika.

1) Navesti ključne rizike za primenu propisa. Koje mere će biti preduzete kako bi se smanjila verovatnoća nastanka rizičnih događaja, odnosno umanjili njihovi efekti koje mere će biti preduzete ukoliko se rizik ostvari?

Najveći rizici za primenu zakona odnose se na:

Tehničke rizike pri uspostavljanju informacionog sistema: Razvoj i implementacija novog informacionog sistema (Matični registar) predstavlja veliki izazov, naročito u pogledu integracije sa postojećim sistemima i podacima. Neuspeh u razvoju sistema, nedostatak stručnih kadrova ili nepredviđeni tehnički problemi mogu dovesti do kašnjenja u realizaciji i otežanog funkcionisanja celokupnog sistema. U tom smislu pored pažljivog planiranja razvoja novog informacionog sistema, neophodno je da se realizuje serija testiranja sistema u kontrolisanim uslovima pre početka primene zakona. Sistem mora biti testiran na sve moguće greške, kao i na obima podataka. Redovni tehnički pregledi i ažuriranja sistema će biti ključni za bezbednost i efikasnost.

Rizik od neažurnosti ili netačnosti u postojećim evidencijama i rizik prenosa podataka: Ispravka i dopuna podataka u postojećim evidencijama pre migracije može biti podložna ljudskim greškama, naročito ako je u upisima potrebno izvršiti dopunu ili ispravku podataka. Ukoliko se podaci kao što su JMBG, lična imena ili datum i mesto rođenja ne isprave na vreme, migracija podataka neće biti potpuna. U tom smislu za prenos podataka iz postojećih evidencija u novi sistem, predviđen je postupak revidiranja i kontrole podataka pre njihovog prenosa. Za ove aktivnosti biće angažovani matičari koji vode matične knjige. Uz to, predviđeno je uspostavljanje aktivne koordinacije sa relevantnim ministarstvima za ispravku podataka i rešavanje potencijalnih problema. Ako se naknadno utvrdi da pojedini upisi nisu mogli biti migrirani u novi sistem pokrenuće se procedura ispravke/dopune podataka kako bi se osigurala tačnost i kompletnost novog Matičnog registra.

Rizik od neuspešnog elektronskog dostavljanja informacija: Obezbeđivanje elektronskog dostavljanja pravnosnažnih sudskih odluka i informacija o promeni pola predstavlja veliki izazov, jer zavisi od efikasnosti i integracije sa sudskim i zdravstvenim sistemima. U tom pravcu biće razvijen integrisani sistem koji će uključiti provere i verifikacije.

Rizik od nedostatka obučenih kadrova: Nedostatak adekvatno obučenih matičara i drugih korisnika sistema može dovesti do neusaglašenosti u korišćenju novog informacionog sistema. Pogrešno tumačenje procedura, problemi sa tehničkim delom sistema i neadekvatno korišćenje novih alata mogu uticati na efikasnost sistema i dovesti do grešaka u evidencijama. U sklopu priprema, biće sprovedene opširne obuke za matičare i druge korisnike sistema, uz redovne treninge i dostupnost podrške preko priručnika i video uputstava. Ovo će osigurati da svi korisnici budu upoznati sa novim sistemom i procedurama, kao i da se minimiziraju ljudske greške pri korišćenju novog softvera.

Mere za ublažavanje rizika uključuju planirano i transparentno finansiranje opremanja i obuke, izradu jasnih uputstava i operativnih protokola, kao i podršku koju će nadležna ministarstva i Kancelarija za IT pružati lokalnim samoupravama.

10. Izveštaj o sprovedenim konsultacijama

1) Odrediti ciljne grupe i zainteresovane strane koje je potrebno uključiti u proces konsultacija.

Brojni razgovori sa matičarima i stručnjacima iz raznih oblasti ukazali su na probleme u praksi sa kojima se pre svega susreću službenici koji obavljaju poslove vođenja matičnih knjiga. Pre osnivanja Posebne radne grupe za pripremu teksta Nacrta zakona o Matičnom registru (septembar 2023. godine) održan je sastanak sa predstavnicima Gradske uprave grada Beograda, kao i matičarima, radi razmatranja pitanja koja se odnose na vođenje matičnih knjiga i tom prilikom su razmatrani izazovi sa kojima se matičari susreću u primeni propisa i radu.

2) U kom periodu su sprovedene konsultacije i da li su relevantne informacije o vremenu i mestu primene izabranih metoda konsultacija i njihovim rezultatima, objavljene na Portalu „eKonsultacije”? Navesti link sa Portala „eKonsultacije” ili neke druge internet stranice preko koje su sprovedene konsultacije.

Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave objavilo je obaveštenje da otpočinje izradu Nacrta zakona o Matičnom registru i polazne osnove za izradu Nacrta zakona, te pozvalo zainteresovanu javnost da dostavi predloge/primedbe zaključno sa 14. septembrom 2023. godine.

Ekonsultacije sprovedene su u periodu od 5. septembra do 14. septembra 2023. godine, a relevantne informacije objavljene su na

https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/245/1#_Toc144904760

<https://mduls.gov.rs/obavestenja/obavestenje-o-pocetku-izrade-nacrta-zakona-o-maticnom-registru/>

Takođe, u periodu od 29. januara 2025. godine do 19. februara 2025. godine održana je javna rasprava o tekstu Nacrta zakona o Matičnim registru. U okviru javne rasprave održana su četiri okrugla stola na kojima je predstavljen tekst Nacrta zakona i to: 29. januara 2025. godine u Beogradu, 6. februara 2025. godine u Kragujevcu, 7. februara 2025. godine u Nišu i 12. februara 2025. godine u Subotici.

3) Navesti ciljne grupe i zainteresovane strane koje su učestvovala u konsultacijama.

Stručnjaci iz različitih oblasti, predstavnici jedinica lokalnih samouprava, rukovodioci matičnih službi, matičari i zamenici matičara, predstavnici međunarodnih organizacija i civilnog društva i druga zainteresovana javnost.

4) Da li su u konsultacije uključeni predstavnici mikro, malih i srednjih privrednih subjekata iz regulisane oblasti i osetljive društvene grupe na koje propis utiče, predstavnici udruženja koja se bave zaštitom životne sredine, kao i predstavnici udruženja koji se bave rodnom ravnopravnošću?

Javni poziv je upućen svim zainteresovanim stranama.

5) Navedite primedbe, sugestije i komentare na tekst propisa, dostavljene u toku konsultacija koje su usvojene.

Usvojene primedbe, sugestije i komentari na tekst Nacrta zakona o Matičnom registru sadržani su u Izveštaju koji je objavljen na internet prezentaciji Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, kao i na Portalu „eKonsultacije”

<https://mduls.gov.rs/obavestenja/javni-poziv-za-ucisce-u-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-maticnom-registru/?script=lat>

https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/245/1#_Toc144904760

6) Navedite primedbe, sugestije i komentare na tekst propisa, dostavljene u toku konsultacija koje nisu usvojene i objasniti razloge za njihovo neprihvatanje.

Primedbe, sugestije i komentari na tekst Nacrta zakona o Matičnom registru koje nisu usvojene sadržane su u Izveštaju koji je objavljen na internet prezentaciji Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, kao i na Portalu „eKonsultacije”

<https://mduls.gov.rs/obavestenja/javni-poziv-za-ucisce-u-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-maticnom-registru/?script=lat>

https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/245/1#_Toc144904760

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

2. Naziv propisa

Predlog zakona o Matičnom registru
Draft law on civil registry

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu saržinu propisa,

Predlog zakona nije u vezi sa primenom SSP/PTS.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili

sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje propisi EU sa kojima treba obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

/

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Predlog zakona pripremljen bez učešća konsultanata.